

SRI LANKA MILITARY ACADEMY JOURNAL

Refereed Journal
December 2023
ISSN 2714-1543

Sri Lanka Military Academy Journal

Volume 5
December 2023

MESSAGE FROM THE COMMANDER OF THE SRI LANKA ARMY

As the Commander of the Sri Lanka Army, I am delighted and honoured to extend my warmest greetings on the occasion of the fifth consecutive SLMA Journal publication, coinciding with the 98th Commissioning Ceremony of the Sri Lanka Military Academy. This journal serves as a platform to showcase the academic and research prowess of both civilian and military scholars. It is a testament to their rich reservoir of knowledge, experience, and academic proficiency, as they present their research articles to a wide audience of scholars and academics.

I firmly believe that research is the driving force behind human evolution. It involves the creation of new concepts, methods, and understandings that build upon existing knowledge through innovative approaches. The essence of research lies in its ability to enhance society by developing new scientific theories, concepts, and ideas that expand the boundaries of knowledge. Long-term studies and experiments, coupled with data gathering and processing, lead to meaningful conclusions that are crucial for making practical decisions, solving problems, advancing knowledge, and gaining a deeper understanding of the world. Research plays a dominant role in various fields, including healthcare, education, technology, economy, social policy, and the military.

In today's fast-paced world, where information is readily accessible, the importance of conducting defence and security research cannot be overstated. I commend the Sri Lanka Military Academy for recognising the need for research in the military domain and taking keen efforts to enhancing military professionalism while contributing valuable insights to ongoing and future research endeavours in diverse disciplines including Military Technology, Military History, National Security and Organisational Behaviour. Also, the commendable effort of the Military Academy in organising this annual journal launch is truly praiseworthy. It significantly contributes to upholding the standards of the Sri Lanka Army for years to come.

I extend my heartfelt gratitude to the Commandant, his dedicated staff, the authors, reviewers, and the Editorial Board of the SLMA Journal for their outstanding contributions in producing and launching another remarkable research publication, which further enhances the realms of civilian and military academic professionalism.

H L V M LIYANAGE RWP RSP ndu

Lieutenant General
Commander of the Army

MESSAGE FROM THE COMMANDANT OF THE SRI LANKA MILITARY ACADEMY

As the Commandant of the Sri Lanka Military Academy, I am esteemed in penning my felicitation message to the SLMA Journal which is published for the 5th consecutive time in line with the 98th Commissioning Ceremony of the SLMA, upholding the purpose of forming a strong platform for both civil and military scholars to bring down their knowledge and research experience.

In the present day context, the field of research has expanded its tentacles to multidisciplinary spectrums and this endeavour helps in exploring new knowledge, theories, identifying trends, patterns, seeking new opportunities or areas for further studies with application of diversified research approaches. Undoubtedly, research illuminates the intellectual standards of higher educational institutes and also standpoints as a quality measurement which enriches standards of an educational establishment. The Academy Journal has complied research in pertinent multi-dimensional disciplines of modern-day contexts such as Military Technology, Military History, National Security, Organizational Behaviour, Education etc. depicting the academic profoundness of the Military Academy in liaison with recognized local higher educational institutions.

The Sri Lanka Army, being a peacetime force operates with new concepts and ideologies deviating from conventions and traditional faiths. Today, its mission has been encompassed with professional development of its personnel with high concerns towards its future. Having realized this reality, standardisation of the Army is in progress by providing a lot of opportunities for military research, military studies, publications in the Army such as doctrines, local and foreign professional training opportunities and so forth.

Having recognized these evolving trends, the Sri Lanka Military Academy initiated the SLMA journal in 2019 and continuously promoting researchers' interests by launching a fabulous journal. This endeavour reciprocally assists in widening their intellectual horizons on research, critical thinking, and analytical and intellectual capacities of military and civil academics as individuals while contributing to the national goal of nurturing a professional cadre within the Army.

Finally, it is with much gratitude, I would like to convey my compliments to the resolute dedication professionalism and amazing team efforts of the Editorial Board in coordinating authors of both military and civil, intellects and academics of local universities for article reviewing in order to compile and publish the Academy Journal - 2023 as a high standard journal.

I wish all of them continuous commitment, close collaboration, teamwork and mutual support to shine the Academy Journal for many years.

M T I MAHALEKARAM WWV RWP RSP USP ndu psc
Major General
Commandant- SLMA

DISCLAIMER

Facts and opinions in articles published in SLMA Journal are solely the personal statements of respective authors. Authors are responsible for all contents in the articles including accuracy of the facts, statements and citing the sources. Therefore, the SLMA does not bear any responsibility for the content of the articles published in this Journal.

Sri Lanka Military Academy Journal

Refereed Journal
2023 December
ISSN 2714-1543

Volume 5

2023 December

EDITORIAL BOARD

ADVISORY COMMITTEE

Maj Gen M T I Mahalekam WWV RWP RSP USP ndu psc
Commandant

Brig R R M P N B Bambaradeniya RWP RSP USP psc
Deputy Commandant

EDITOR IN CHIEF

Col K M A P Karunaratne USP psc
Director Academics

EDITOR

Maj Thushara Witharana SLAGSC
Lecturer in Research Methodology

CO-EDITOR

Capt D M M Chandanamali SLAGSC
Lecturer in Economics

COORDINATING COMMITTEE

Maj A N Udayanga USP psc SLA
Registrar

Maj R N Wimalaweera SLAGSC
Head of the Department (General Studies)

Maj K K C De Silva SLAGSC
Lecturer in Management

Maj M P Jayasuriya SLAGSC
Lecturer in Psychology and Counselling

LANGUAGE COMMITTEE

Lt Col J M K P Wickramasinghe SLAGSC
Head of the Department (Languages)

Maj N G J P Bandara SLAGSC
Head of the Department (English)

Maj K H D Nilanga SLAGSC
English Instructor

Capt W H N T Rajawasam SLAGSC
English Instructor

Capt S M Y R Samarakoon SLAGSC
English Instructor

Capt K H G D Devindi SLAGSC
English Instructor

TECHNICAL COMMITTEE

Maj W R Fonseka SLSC
Data Processing Officer

Maj Y M M R B Pallewela SLAGSC
Lecturer in Information Technology

Capt W A M M Nishantha SLAGSC
Lecturer in Information Technology

PRINTING AND DISTRIBUTION COMMITTEE

Maj M R P Wimalasena SLI
Officer in Charge-Publication Section

Maj K P Kumar SLAGSC
Lecturer in Tamil

Capt D G T U Kumara SLAPC
Librarian

LAUNCHING COMMITTEE

Capt E M A Dharmarathna SLSC
SO 3 (Coord)

Capt D M A P Kumara SLE
SO 3 (Plans)

Sri Lanka Military Academy Journal

Refereed Journal

2023 December

ISSN 2714-1543

Volume 5

2023 December

PANEL OF REVIEWERS

MILITARY

Maj Gen W W H R R V M N D K B Niyangoda

RWP RSP VSV USP ndu psc

Commander

Security Forces Headquarters (Central)

UNIVERSITIES AND INSTITUTES

Prof H M S Priyanath

Dean

Faculty of Graduate Studies

Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Prof Athula Gnanapala

Dean

Faculty of Management Studies

Sabaragamuwa University of Sri Lanka

Mr Mangala Wijesinghe

Dean

Faculty of Law

General Sir John Kotelawala Defence University

Prof K M Rohitha Dasanayaka

Head of the Department

Department of History

Faculty of Arts

University of Peradeniya

Dr Amarasiri Wickramaratne

Head of the Department

Department of Languages

Faculty of Arts and Culture

South Eastern University of Sri Lanka

Dr Sanath De Silva

Head of the Department

Department of Strategic Studies

Faculty of Defence & Strategic Studies

General Sir John Kotelawala Defence University

Mr G H Abeyweera

Head of the Department

Department of English Language Teaching

Faculty of Management

Uva Wellassa University

Prof N A Wimalasena

Professor

Department of History

Faculty of Arts

University of Peradeniya

Prof M K L Irangani

Professor

Department of Humanities

Faculty of Social Science and Humanities

Rajarata University of Sri Lanka

Dr Saman Herath

Senior Lecturer

Department of History

Faculty of Social Sciences

University of Kelaniya

Dr Asantha Senavirathna

Senior Lecturer

Department of Strategic Studies

Faculty of Defence & Strategic Studies

General Sir John Kotelawala Defence University

Mr G H B A de Silva

Senior Lecturer

Department of Human Resource Management

Faculty of Commerce and Management Studies

University of Kelaniya

Sri Lanka Military Academy Journal

Refereed Journal
2023 December
ISSN 2714-1543

Volume 5

2023 December

AUTHORS' INFORMATION

MILITARY INSTITUTES

Maj Sarath Jayawardene SLNG
BA, PGD (Heritage), MA
Sinhala Translator
Commander Secretariat
Army Headquarters

Maj Thushara Witharana SLAGSC
BA.(Hons), MA, MPhil
Lecturer
Sri Lanka Military Academy

Capt Tharuka Rajawasam SLAGSC
BA (Hons), MA
English Instructor
Sri Lanka Military Academy

Mr Deepal Wijayasekara

BA, PGD (Counselling Psychology), MHRM
Lecturer (Probationary)
Department of Public Administration
Faculty of Management
Uva Wellassa University

Mr Isuru Herath

BA (Hons), MA
Assistant Librarian
University of Peradeniya

Ms Charani L C M Patabedige

LLB (Hons)
Acting Research Analyst
Institute of National Security Studies
Ministry of Defence

UNIVERSITIES AND OTHER INSTITUTES

Prof Namali Kumari Handagama

BA (Hons), MPhil, PhD
Head of the Department
Department of Philosophy
Faculty of Arts
University of Peradeniya

Prof Shanti Nandana Wijesinghe

BA, MA
Department of Sociology
Faculty of Arts
University of Peradeniya

Ms B B D S Abeykoon

BIIT, MBAnalytics
Lecturer (Probationary)
Department of Marketing
Faculty of Management and Finance
University of Ruhuna

Mr Prashant Kumar

BSc (Hons), MITS
Consultant Cyber Security
University of Ontario
Institute of Technology
Canada

Sri Lanka Military Academy Journal

Refereed Journal
2023 December
ISSN 2714-1543

Volume 5

2023 December

INCLUSION

1. **Global Military Technology: A Bibliometric Analysis of Trends and Directions**
Ms B B D S Abeykoon, Mr Prashant Kumar ..... pp 1-14
2. **Combating Online Falsehoods: Striking a Balance between Freedom of Expression and National Security in Sri Lanka**
Ms Charani L C M Patabendige ..... pp 15-26
3. **Present State of the Learning Organizations in a Public Administration Setting in Sri Lanka: A Case of Eheliyagoda Pradeshiya Sabhawa**
Mr Deepal Wijesekara ..... pp 27-41
4. **An Analysis of the Hindrances Come Across by the Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy in Upgrading the English Speaking Skills**
Capt Tharuka Rajawasam ..... pp 42-50
5. **Promoting Reconciliation and Inter Cultural Dialogue in Sri Lankan Universities**
Prof Shanti Nandana Wijesinghe ..... pp 51-59
6. **An Analysis of the Ancient Battle of Gannoruwa**
Maj Thushara Witharana ..... pp 60-71
7. **යුද්ධය, ආචාරධර්ම සහ යහපත් සමාජ පැවැත්ම පිළිබඳව සඳාචාරාත්මක විමසුමක්**
Prof Namali Kumari Handagama ..... pp 72-84
8. **අතීත ශ්‍රී ලංකාවේ සංග්‍රාම සඳහා භාවිත කළ අවි ආයුධ පිළිබඳ විමසුමක්**
Maj Sarath Jayawardene ..... pp 85-97
9. **කන්ද උඩරට ගෙවිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම පිළිබඳ විමර්ශනයක්**
Mr Isuru Herath ..... pp 98-112

Recommended Reference - Abeykoon, B. B. D. S., and Kumar P., (2023). Global Military Technology: A Bibliometric Analysis of Trends and Directions. *Sri Lanka Military Academy Journal*, 5, 1-14.

GLOBAL MILITARY TECHNOLOGY: A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF TRENDS AND DIRECTIONS

B B D S Abeykoon^{1a*}, Prashant Kumar^{2b}

¹*Faculty of Management and Finance, University of Ruhuna, Sri Lanka*

²*University of Ontario, Institute of Technology, Canada*

^a*dilhani@mgt.ruh.ac.lk*

^b*prashant.kumar@ontariotechu.net*

ABSTRACT

The global military establishment witnesses significant transformations and utilizing technological developments to enhance capabilities. Investing in and mastering military technology is crucial for protecting national interests and preserving strategic relevance on the international scene in an era of constantly changing threats. Thus, a comprehensive portrayal of this field is needed. But it is lacking from rigorous studies leveraging bibliometric techniques. To fill the gap, this research study used bibliometric techniques to examine 494 journal articles in the Scopus database published in 342 journals. The articles were authored by 780 authors and show a dynamic growth of the topic for the period. The methodology is based on performance analysis technique and science mapping technique in bibliometric analysis.

The results explore the contribution to the domain in terms of authors, sources, and countries, and provide research areas need more attention which drives military technology. It is therefore imperative that many researches have been on topics such as artificial intelligence, drones, automation, technology adoption, unmanned aerial vehicles, robotics, technology forecasts, technology transfer etc. Also, the military technology researches should be advanced and aligned in future with areas such as environment protection, sustainable development, budget control, economics, environment, behavior, etc.

KEYWORDS: *Bibliometric Analysis, Military Technology, Performance Analysis, Science Mapping.*

INTRODUCTION

Military technology has become substantially complicated since the second industrial revolution. This sharp increase has altered the nature of imitation, making it considerably more difficult to put into practice. Compatibility and vulnerability issues are brought on by complexity. The quantity and significance of incompatibilities and vulnerabilities rise exponentially as complexity rises (Gilli & Gilli, 2019). In complex cultures, military institutions play a central role in society. Governments have long been concerned about military technology because of this, sometimes even going so far as to entrust wealthy, intelligent persons with the creation of new weapons. However, it was not until the 19th century that science and technology began to closely interact, eventually leading to the development of military technology (Hacker, 2005). Currently, militaries from major powers to smaller governments are investigating how they may benefit from uses of newest technology such as artificial intelligence (AI). Armed forces searching for an edge are attempting to take advantage of these developments in AI to promote their own objectives by drawing on the ways that algorithms are increasingly influencing human interactions with the outside world, from Netflix recommendations to Google search results (Horowitz, 2018).

Military technology is vital to the nation's defence as it improves strategic planning, increases operational capabilities, and has a deterrent impact. Modern weapons, monitoring programmes and communication devices all help a nation stay safe and be able to deal with many kinds of threats. Precision strikes and cyberwarfare are now essential components of contemporary warfare. Furthermore, advancements in this sector of study and research support job generation and economic expansion. Military technology, which offers better protection gear, medical improvements,

and higher situational awareness, is also essential to guaranteeing the safety of military troops. Automation and artificial intelligence together can improve overall operational efficiency, lower human risk, and streamline logistics. Furthermore, developments in surveillance technologies support intelligence collection and counterterrorism initiatives by assisting in the identification and mitigation of such threats (Ahmed et al., 2020; Billing et al., 2021).

The worldwide applications of technology in the military are the subject of this article, and the primary objectives of the research were: (1) to identify the authors, sources, and countries that contributed to the military technology field. (2) to identify study topics that require more attention, which promotes military technology. By setting the groundwork for subsequent research and investigations, this study significantly contributes to the quickly expanding body of knowledge about military technology. This research concentrated on 494 journal papers that were published between 1964 and 2022. Researchers are able to determine if the number of papers in the study is adequate to justify using bibliometric analysis. If there are hundreds or thousands of publications in the database (e.g., 500 or more), the study field can be deemed sufficiently substantial. A database is deemed small if it contains merely tens (for example, fifty) or low hundreds (for example, 100–300) of papers, in which case bibliometric analysis is not necessary. Nonetheless, bibliometric analysis's use in military technology is still in its infancy and lacks sophistication (Donthu et al., 2021).

The methodology of the research and discussion of the results of the study follows the literature review section. A methodical method for conducting and analyzing literature is explained in the methodology section while the paper concludes by discussing a number of military technology consequences, constraints, and potential future directions.

LITERATURE REVIEW

The evolution of military technology was divided into four stages and categorized it from 2000 B.C. to the present by the book author Van Creveld. In the first stage, majority of military equipment at this time was powered by the muscles of humans and other animals. The discovery of some bronze and silver weaponry and wheeled vehicles had little impact on how battle was fought. The second stage, which spanned the years 1500 to 1830, was known as the era of the machine. The groundbreaking technology of this era was firstly weapons, and then internal combustion engines. As armies organized more, it became more important to coordinate communications and equipment. The third stage, which ran from 1830 to 1945, was therefore referred to as "the age of systems." The incorporation of technology into intricate networks was stressed by Van Creveld. This stage became more intricate with greater integration thanks to the use of tanks, trains, roadways, and improved logistical methods. Van Creveld referred to the years 1945 - present as the "age of automation" in his final statement (Burmaoglu & Saritas, 2017).

Nearly all military uses of artificial intelligence are still speculative, and there is still a great deal of doubt about what is technically feasible. The need to find ways to lessen the danger that military applications of AI threaten global security is developing within the international community. However, AI is showing more and more signs of having the latent potential to change the balance of power and strategic stability in the world (Horowitz, 2018). Even though there are still a lot of theoretical military AI applications, it is obvious that this situation will change soon because the potential of military AI has already had a big impact on deployment dynamics. Actually, some of the biggest nations in the world are giving emerging artificial intelligence (AI) technology top priority when it comes to

funding and R&D. Many specialists, ranging from political scientists to AI researchers, have voiced their concerns about the special dangers that come with the spread of AI applications in the military and the detrimental effects these applications may have on the stability of global order (Horowitz et al., 2020).

It is particularly harder to create platforms for weapons that might contain cutting-edge and future technologies while minimizing their susceptibility to crafty and successful enemy preventative measures and combat systems. Since the second industrial revolution, military technology has become more complicated, which can be attributed to three breakthroughs. First, there are a much greater number of components in military platforms. Second, the components of large weapon systems have substantially improved due to developments in electronics, engineering, and material sciences. Thirdly, current weapon systems can now operate in very challenging operational and climatic environments because to developments in all metrics (Gilli & Gilli, 2019).

Quantum technology, which is still in its infancy, has the potential to upend many human pursuits. Quantum technologies are of attention to the homeland security and defense industry, as well as to both governmental and military entities, since they have their capability for civilian as well as military uses. A specific study examines and maps potential military uses for quantum technology and serves as a starting point for research on ethics, military and government policy, strategy, and decision-making as well as assessments of global peace and security. Since quantum technologies for military application bring novel abilities, boost efficiency, and enhance accuracy, new military principles, regulations, and norms need to be established (Krelina, 2021).

Life sciences are utilized by biotechnology to advance technology.

Numerous biotechnology advancements could have an impact on the military and global security in general. Among the many possible implications of biotechnology are concealment equipment, responsive camouflage, and more powerful, lightweight, and potentially natural healing body and machine armor. The United States has several biotechnology programs focused on prognostics, diagnostics, and battlefield medicine. It is also looking on ways to mitigate the effects of injuries to the brain, cure mental health conditions including depressive disorders and symptoms of post-traumatic stress disorder, and protect the US supplies of food from bioengineered hazards and illnesses that are infectious. Furthermore, DARPA's (Defense Advanced Projects Agency) Safe Genes initiative protects military personnel from unintentional or deliberate exploitation of genome editing technologies (Sayler, 2021).

The employment of laser technology for military reasons has fundamentally altered how combat operations are conducted and has grown to play a crucial role in military affairs. A system to identify turning points in the evolution of laser technical applications in military equipment has been proposed following an analysis of the information currently available on the development of laser weapons. The first uses of lasers in military applications included the integration of auxiliary laser units into military vehicles, research into the viability of incorporating lasers into superpowers' anti-ballistic missile defense systems, and a shift in the focus of laser technology development toward small unit tactics and individual laser use (Bernatskyi & Sokolovskyi, 2022).

These days people are so accustomed to seeing stories about amazing technologies from artificial aircraft that can hit aims, 7000 miles far from their live users to "created life," or artificial cells built using DNA derived from laboratory chemicals in the news that we hardly notice their historical significance. The array of technologies

that are currently nearing the development stage holds immense potential for use in warfare and other domains. Even though they might sound like things from science fiction, weapons such as laser energy and accurate directed weapons (also called "intelligent IEDs), nanotechnology, microbotics, biological agents, inheritable firearms, hardware and chemical modifications to the body of humans, self-regulating militarily automated machinery, electromagnetic pulse equipment, and space weaponry are all able to be deployed well before most of us are finished paying off our financial obligations (Singer, 2010).

Although there is no agreed-upon definition of lethal autonomous weapon systems (LAWS), the United States Department of Defence Directive (DODD) defines LAWS as a category of arms systems that can both autonomously detect an attacker and use an arrive in instrument of warfare to take on and eliminate the target without hands-on supervision by humans. Approximately 30 foreign nations and 165 nongovernmental entities have advocated for a preemptive prohibition on LAWS due to ethical concerns about anticipated lack of traceability for use and assumed failure to adhere to the proportionality principle and differentiation standards of the legal framework of armed conflict. On the other hand, hypersonic weapons, or ones that can travel at least five times the speed of sound, are being developed by a number of nations. Because hypersonic weapons can move to their target and do not follow an elliptical ballistic progression, defense against them is more difficult than against ballistic missiles, which are additionally capable of traveling at hypersonic speeds (Sayler, 2021).

For example, technology, military or not, is frequently perceived as existing outside of society. As a result, concerns about technological safeguarding are occasionally seen as unrelated to its social context. However, this method

ignores the fact that technology is intrinsically linked to the cultural, professional, institutional, and various other societal structure(s) and context(s) into which it originates, just like any other artifact. The problem of self-reliance in military robots serves as an example of the complex link that exists between technology and societal frameworks. The idea of killer robots, armed robots with fully autonomous facilities to determine whether or not to shoot is rejected in the current arguments around this topic, which seem to just represent some normative standards of the day (Bakx & Nyce, 2017).

In addition to the mentioned military applications and technologies, many other studies undertaken all over the globe have examined the use of technology for defense purposes (Blasko, 2011; James, 2016; Mahadevan, 2010; Marchant et al., 2011; Mendi et al., 2022; Nicolae, Balcescu et al., 2016; Parasidis, 2015; Stetz et al., 2011; Tiwari, 2012). But, a very few studies have examined the bibliometrics using up-to-date data or exposed the interactions among the several knowledge domains focuses. Through a quantitative approach, the stated research need is filled and a wide range of military technology is addressed.

METHODOLOGY

THE STUDY PROCEDURE FOR SELECTION AND ITS APPROACHES

Large volumes of scientific data were analyzed in this work using the well-liked and rigorous Bibliometric Analysis methodology, which helped researchers find new areas of study within a given field. A four-step approach is used for bibliometric analysis, which entails setting the objectives and parameters of the study, selecting the appropriate methods, gathering the necessary information, doing the analysis, and summarizing the results (Donthu et al., 2021). Since bibliometric analysis is meant

to handle massive volumes of bibliometric data, the scope of the investigation should usually be suitably broad before determining the research objectives. As analysis tools, science mapping which emphasizes the relationships between research elements and performance analysis which accounts for each of the contributions of research constituents were applied. The objectives were addressed using them. The first (1) objective was to identify the authors, sources, and countries that contributed to the military technology field. The second (2) to identify study topics that require more attention, which promotes military technology.

In the study, research papers on military technology published between 1964 and 2022 were located using the Scopus database. The database consisted of articles since year 1964 and starting year criteria was not selected intentionally. This particular database was chosen over the other databases since it has been extensively covered in the bulk of literature review research. For the present investigation, "military technology" was used as the search phrase. Other selection criteria for the database were the presence of "Final Journal Articles" written in "English" within the time period. The source criteria were considered as 'journals' for the study as they are peer-reviewed. Furthermore, data cleaning was carried out primarily due to the database's multipurpose design. A top-notch bibliometric data analysis resulted from the removal of the incorrect and duplicate data entries from the corpus. The process for choosing the database for the research study is shown in Figure 1 in addition to the grounds for inclusion and exclusion.

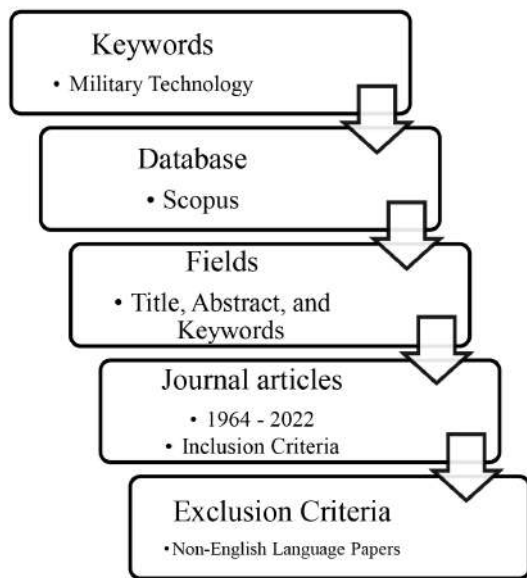

Figure 1: Database selection criteria

METHOD OF ANALYSIS

The results for the bibliographic analysis study were generated by loading the Excel sheet's data into the programmes Biblioshiny and VOSviewer. VOSviewer and the statistical program RStudio were used in the study to visualize data. The Bibliometrix package includes a number of algorithms that can be used for bibliometric analysis (Huang et al., 2021). The keyword co-occurrence network was predominantly visualized using the VOSviewer. Among the elements of measurement for the study of bibliometric networks that are most frequently utilized are the keywords that designate the major body of an article. By utilizing the keywords' co-occurrence in an article, several links can be made (Aparicio et al., 2019). These connections are shown on a map called "keyword co-occurrence network visualization" by VOSviewer software (Priyashantha, De Alwis, et al., 2022). The software's assessment helps in accomplishing the study's two primary objectives by highlighting the additions made to the field by the authors, sources, and countries; highlighting

the interactions between the nations involved and academics who collaborated on the publications; and highlighting domains of study that are crucial for the advancement of military technology and therefore need greater scrutiny.

RESULTS

DESCRIPTIVE ANALYSIS

494 research articles from 342 journals, published during the years 1964 and 2022, were analyzed for the study. They were published in the pertinent journals by 780 authors. Since the publications were reviewed using the bibliometric technique, 17658 references and 1178 keywords were employed. The information found indicates that publications have a 6.52% yearly growth rate and have an average of 11.8 citations per document. There are 312 single-authored papers in the corpus, however only 329 single-authored documents have just one author and the number of co-authors per document is 1.72 as shown in the table 1.

Table 1: Main information

Description	Results
MAIN INFORMATION	
ABOUT DATA	RESULTS
Timespan	1964:2022
Sources	342
Documents	494
Annual Growth Rate %	6.52
Average Citations per Doc	11.8
References	17658
DOCUMENT CONTENTS	
Author's Keywords	1178
AUTHORS	
Authors	780
Authors of Single-Authored Docs	312
AUTHORS COLLABORATION	
Single-Authored Docs	329
Co-Authors per Doc	1.72
DOCUMENT TYPES	
Article	494

MAIN ANALYSIS

The excel tables and the visualizations that appear in the section have been generated using the "Bibliometrix" R Studio package and the VOSviewer application.

Figure 2 illustrates the production of research publications on military technology year by year and demonstrates how the number of articles published between 1964 and 2022 increased substantially each year. Thus, it reveals that academics are growing more concerned about military technology at this time. There is a clearly tempted area beyond the year 2008, and the trend becomes noticeably more forward-looking from the year 2012. The number of research articles published per a year before year 2010 was below 10 and it has exceeded the 30 by year 2020. Also, the count has been expressively close to 40 by year 2022.

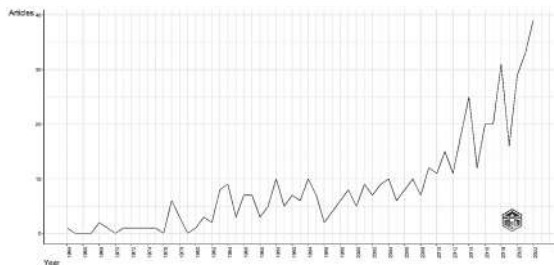

Figure 2: Annual scientific production

The country-wise distribution of the topic area is depicted in the figure 3. The single country publications in green (SCP) and multiple country publications in red are visualized in the image. Accordingly, three main countries where the corresponding authors are located are United States of China (USA), United Kingdom and China. However, China does not show multiple country publications when compared to the other two countries. The number of documents by USA were observed as close to 70 and it seemed only United Kingdom has achieved around the half of that count of USA. The other top 20 countries: Australia,

Canada, Czech Republic, Israel, Netherlands, Spain and Germany are showing comparatively low number of documents. Also, only a few countries are listed with multiple country publications among the top countries.

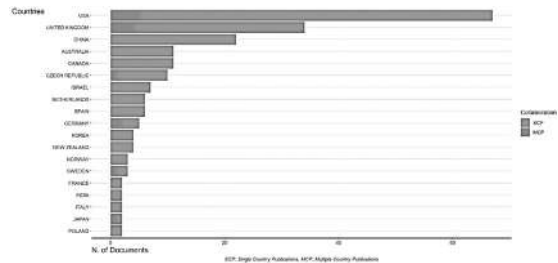

Figure 3: Corresponding author's countries

Figure 4 illustrates the country production over time with respect to the number of the research articles produced for journals and the year. The top productive countries according to the illustration are USA, the United Kingdom, China, Czech Republic and Canada. All the five countries are not showing any significant progress of production of research articles on military technology until close to year 1984. However, USA starts to conduct more researches and publishes them on the journals on the thematic area since 80's decade high progressively. The United Kingdom also shows moderate progress on research articles in journals up to year 2022. Czech Republic and Canada has a slow progress of production of papers during the period but China has a sudden incline after year 2017. Overall, the USA has strong performance as the producer of journal papers on military technology.

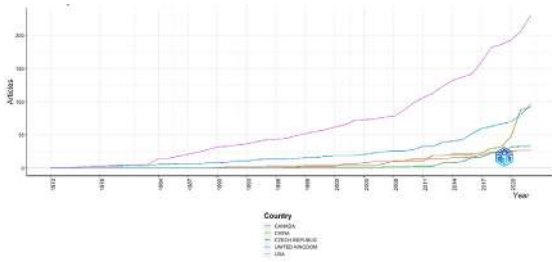

Figure 4: Country production over time

Table 2 lists the sources that are most pertinent to the topic. Accordingly, *Journal of Strategic Studies*, *RUSI Journal*, *Security Dialogue*, *VULCAN (The Journal of the History of Military Technology)*, and *Defense and Peace Economics* are the most relevant journals for the topic of military technology. The journals show their production performance in different stages according to the figure 5. The *Security Dialogue* journal has published articles since 70's decade and *RUSI journal* has published articles since 80's decade on military technology. The *Journal of Strategic Studies* and *Defense and Peace Economics* journal started to function gradually with the start of 90's decade and the *VULCAN* journal is highly progressing journal after year 2016 according to the statistics.

Table 2: Most relevant sources

Sources	Articles
Journal of Strategic Studies	8
RUSI Journal	8
Security Dialogue	8
VULCAN	8
Defense and Peace Economics	7
Advances in Military Technology	5
Bulletin of the Atomic Scientists	5
Futures	5
Technology in Society	5
The Annals of the American Academy of Political and Social Science	5
Defense Studies	4

Defense and Security Analysis	4
History and Technology	4
International Review of the Red Cross	4
Journal of Conflict Resolution	4
Journal of Peace Research	4
Pacific Review	4
Technological Forecasting and Social Change	4
AI & Society	3
Contemporary Security Policy	3

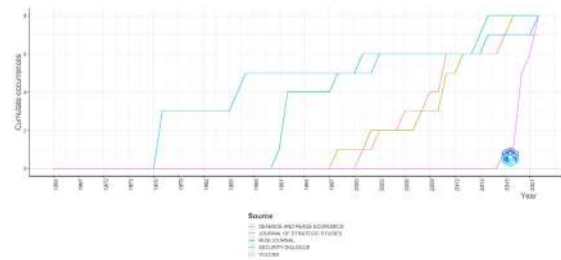

Figure 5: Sources' production over time

The ten most relevant authors according to the Scopus database who have published research articles on military technology in journals along with how many publications they have produced are listed in Table 3. The five most prominent academics of that point in time of 1964-2022 are Horowitz MC, Turchin P, Brown N, Chiang J-T, and Kott A. The results of the study show how important each of the authors mentioned are to create the research initiative for the discipline. The progression and relationships amongst authors, keywords, and sources in military technological studies were examined using a Sankey diagram. It is also known as the three-field plot, and figure 6 illustrates it. As a result, the movement between the entities is depicted in this diagram, and the regularity of publications is indicated by the respective widths of the boxes and arrows (Soundararajan et al., 2014). The words *artificial intelligence*, *innovation*, *security*, *nuclear weapons*, *autonomous weapons*, *drones*, *cold war*, *proliferation*, *warfare*, *arms trade*, *china*, *revolution in military affairs*, *deterrence*, etc.,

are some of the most prominent keywords in the diagram, excluding the searching keyword military technology. In addition, Horowitz MC, Kott A, Turchin P, Beier JM, etc., are the authors who utilized the most diverse terms.

Table 3: Most relevant authors

Authors	Articles
Horowitz MC	5
Turchin P	4
Brown N	3
Chiang J-T	3
Kott A	3
Acosta M	2
Allenby BR	2
Andersson K	2
Anon	2
Beier JM	2

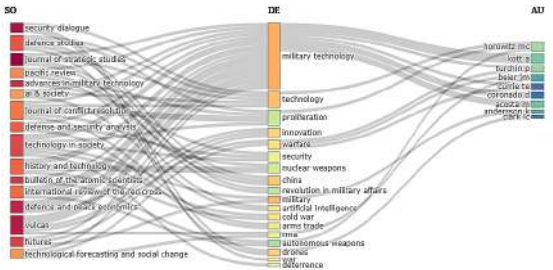

Figure 6: Sankey diagram of military technology research
Source: keyword-author linkages

The word, 'cloud' was used in conjunction with the Sankey diagram to conduct a keyword co-occurrence analysis as shown in figure 7. As one of the primary units of analysis in a bibliometric study, keywords serve as a representation of the studies to the scientific community (Corbet et al., 2019). The word cloud has formed clusters and is colored differently in the VOSviewer software's output for the dataset presented as shown. The frequency of the terms creates the clusters. The node sizes are proportionate to their frequency,

and the breadth of the linkages represents the number of related phrase co-occurrences (Neff & Corley, 2009). As a result, there are six colors visible in the image representing six clusters, with the keyword "military technology" predominating because it was the database search term. The clusters in the network also reveal the hotspots of the field.

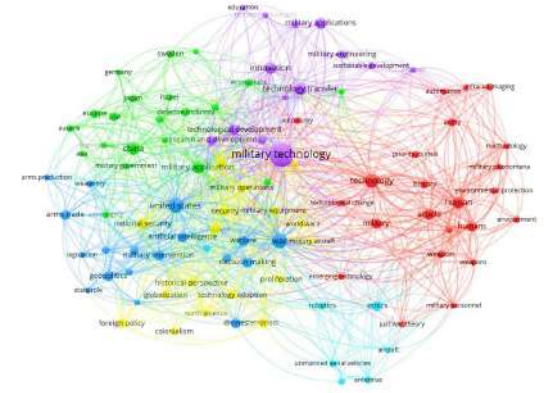

Figure 7: Keyword co-occurrence network in military technology

Figure 8 shows the density visualization of keyword occurrences for the research study. The image contains sections with different colours and the keywords that fall within the red colour zone denote established body of knowledge in the field of study (Van Eck & Waltman, 2014). The keywords discovered in the yellow area suggest an average amount of research, whilst those located in the green area suggest that minimal research has been done (Priyashantha, Dahanayake, et al., 2022). Accordingly, more researches should be conducted on topics such as artificial intelligence, drones, automation, technology adoption, unmanned aerial vehicles, robotics, technology forecasts, technology transfer, etc.

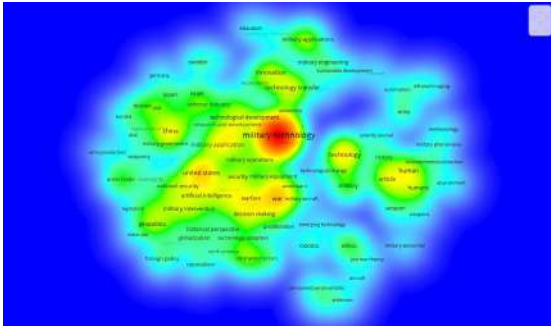

Figure 8: Keyword co-occurrence density visualization

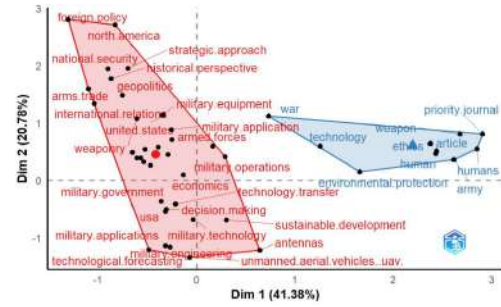

Figure 9: Conceptual map in military technology research (MCA method)

Figure 9 illustrates the result of an investigation into the conceptual framework of military technology using a multiple correspondence analysis (MCA), which maps to the proximity of the keywords within the publications. Similar concentrations of terms are clustered more closely on the map (Mobin et al., 2021). Two groups, designated as Red and Blue, compose the map. While the Blue cluster caters to more generic terms like article, environmental protection, human, and ethics, the Red cluster keywords provide insight into how technology works. In the study's theme map, which is depicted in Figure 10, the research concentrations are arranged in accordance with their levels of centrality and density. The extent of the connections between various themes is represented by the centrality of the theme, while advancement is represented by density (Esfahani et al., 2019). The figure displays the themes linked to military technology. Dotted lines are used to divide the quadrants. The number of publications that contain the keywords is shown by the extent of the circles in the diagram. Consequently, motor themes with high centrality and density have influential keywords such as *environment protection*, *sustainable development*, *budget control*, *economics*, *environment*, *behavior*, etc. Overall, the military technology researches should be advanced and aligned in future with above mentioned topics.

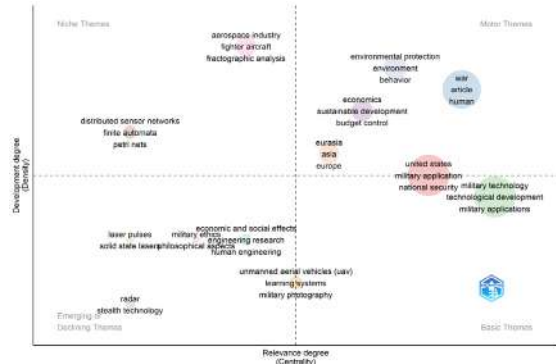

Figure 10: Thematic map in military technology research

DISCUSSION

The research study was conducted to accomplish two main objectives and the first (1) objective was to identify the authors, sources, and countries that contributed to the military technology field. First, a graph of annual scientific production was made to illustrate the trend in the field, and it was found that output rises near the end of the period under consideration. Accordingly, *Journal of Strategic Studies*, *RUSI Journal*, *Security Dialogue*, *VULCAN (The Journal of the History of Military Technology)*, and *Defence and Peace Economics* are the most relevant journals for the topic of military technology. The top research productive countries on military technology in journals according to the analysis are the USA, the United Kingdom, China, Czech

Republic and Canada. Moreover, the five most influential scholars in the period of 1964-2022 are Horowitz MC, Turchin P, Brown N, Chiang J-T, and Kott A. Building on the fundamental techniques of bibliometric analysis, network metrics, clustering, and visualization, three enrichment paths based on network analysis are provided in bibliometric research (Donthu et al., 2021). It was accomplished using the science mapping technique known as co-word analysis and enrichment paths based on network analysis in bibliometric research. Thus, the second objective was: (2) to identify study topics that require more attention, which promotes military technology and it was achieved. On topics like robotics, automation, unmanned aerial vehicles, automation, artificial intelligence, technology adoption, technological forecasts, etc., extensive research is required to be done. The military technology researches should be advanced and aligned in future with areas such as environment protection, sustainable development, budget control, economics, environment, behavior, etc.

Due to the fact that this study only employed articles from peer-reviewed journals, future studies may additionally consider sources such as conference papers, proceedings, and books. Using alternative databases, such as Web of Science can eliminate another drawback of using only the Scopus database, which may have prevented important military technology studies. To boost the quantity of pertinent papers, the research database can also be expanded to include non-English publications.

CONCLUSION

The bibliometric analysis methodology was used and the authors of the study have a wide-ranging perspective on the field of military technology research. The evolution was summarized in the military technology studies carried out from 1964 to 2022, which were taken into consideration for assessment.

The main objectives of the research study were: (1) to identify the authors, sources, and countries that contributed to the military technology field. (2) to identify study topics that require more attention, which promotes military technology. The performance analysis techniques and the science mapping techniques were used to achieve the above-mentioned objectives. The findings enable establishing valuable relationships and sources and improve academic knowledge of military technology research. By learning about what is being explored in the literature on military technology-related research, the researchers and a degree in academia students can gain from this study. Additionally, specialists are able benefit from current research discoveries by expanding their expertise and putting the cutting-edge fixes recommended by academia into practice. The results of the bibliometric study performed on military technology help to better understand the trends. The study's findings can be used to conduct a complete investigation, such as a content analysis, to fully understand what factors accelerated the growth of publications on military technology research.

REFERENCES

- Ahmed, S., Alam, K., Rashid, A., & Gow, J. (2020). Militarisation, Energy Consumption, CO 2 Emissions and Economic Growth in Myanmar. *Defence and Peace Economics*, 31(6), 615–641. <https://doi.org/10.1080/10242694.2018.1560566>
- Aparicio, G., Iturralde, T., & Maseda, A. (2019). Conceptual structure and perspectives on entrepreneurship education research: A bibliometric review. *European Research on Management and Business Economics*, 25(3), 105–113. <https://doi.org/10.1016/j.iedeen.2019.04.003>

- Bakx, G. C. H., & Nyce, J. M. (2017). Risk and safety in large-scale socio-technological (military) systems: A literature review. *Journal of Risk Research*, 20(4), 463–481. <https://doi.org/10.1080/13669877.2015.1071867>
- Bernatskyi, A., & Sokolovskyi, M. (2022). History of military laser technology development in military applications. *History of Science and Technology*, 12(1), 88–113. <https://doi.org/10.32703/2415-7422-2022-12-1-88-113>
- Billing, D. C., Fordy, G. R., Friedl, K. E., & Hasselstrøm, H. (2021). The implications of emerging technology on military human performance research priorities. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 24(10), 947–953. <https://doi.org/10.1016/j.jsams.2020.10.007>
- Blasko, D. J. (2011). ‘Technology Determines Tactics’: The Relationship between Technology and Doctrine in Chinese Military Thinking. *Journal of Strategic Studies*, 34(3), 355–381. <https://doi.org/10.1080/01402390.2011.574979>
- Burmaoglu, S., & Saritas, O. (2017). Changing characteristics of warfare and the future of Military R&D. *Technological Forecasting and Social Change*, 116, 151–161. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2016.10.062>
- Corbet, S., Dowling, M., Gao, X., Huang, S., Lucey, B., & Vigne, S. A. (2019). An analysis of the intellectual structure of research on the financial economics of precious metals. *Resources Policy*, 63, 101416. <https://doi.org/10.1016/j.resourpol.2019.101416>
- Dogra, P., & Priyashantha, K. G. (2023). Review of work from home empirical research during Covid-19. *Asia Pacific Management Review*, S1029313223000283. <https://doi.org/10.1016/j.apmr.2023.04.003>
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N., & Lim, W. M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285–296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
- Esfahani, H., Tavasoli, K., & Jabbarzadeh, A. (2019). Big data and social media: A scientometrics analysis. *International Journal of Data and Network Science*, 145–164. <https://doi.org/10.5267/j.ijdns.2019.2.007>
- Gilli, A., & Gilli, M. (2019). Why China Has Not Caught Up Yet: Military-Technological Superiority and the Limits of Imitation, Reverse Engineering, and Cyber Espionage. *International Security*, 43(3), 141–189. https://doi.org/10.1162/isec_a_00337
- Hacker, B. C. (2005). The Machines of War: Western Military Technology 1850–2000. *History and Technology*, 21(3), 255–300. <https://doi.org/10.1080/07341510500198669>
- Horowitz, M. C. (2018). *Artificial Intelligence, International Competition, and the Balance of Power*.
- Horowitz, M. C., Kahn, L., & Mahoney, C. (2020). The Future of Military Applications of Artificial Intelligence: A Role for Confidence-Building Measures? *Orbis*, 64(4), 528–543. <https://doi.org/10.1016/j.orbis.2020.08.003>
- Huang, J.-H., Duan, X.-Y., He, F.-F., Wang, G.-J., & Hu, X.-Y. (2021). A historical review and Bibliometric analysis of research on Weak measurement research over the past decades based on Biblioshiny (arXiv:2108.11375). *arXiv*. <http://arxiv.org/abs/2108.11375>
- James, A. D. (2016). Emerging Technologies and Military Capability. In R. A. Bitzinger (Ed.), *Emerging Critical Technologies and Security in the Asia-Pacific* (pp. 6–21).

- Palgrave Macmillan UK. https://doi.org/10.1057/9781137461285_2
- Krelina, M. (2021). Quantum technology for military applications. *EPJ Quantum Technology*, 8(1), 24. <https://doi.org/10.1140/epjqt/s40507-021-00113-y>
- Mahadevan, P. (2010). *The Military Utility of Drones* [Application/pdf]. 3 p. <https://doi.org/10.3929/ETHZ-A-006253833>
- Marchant, G. E., Allenby, B., Arkin, R., Barrett, E. T., Borenstein, J., Gaudet, L. M., Kittrie, O., Lin, P., Lucas, G. R., & O'Meara, R. (2011). INTERNATIONAL GOVERNANCE OF AUTONOMOUS MILITARY ROBOTS. *The Columbia Science and Technology Law Review*.
- Mendi, A. F., Erol, T., & Dogan, D. (2022). Digital Twin in the Military Field. *IEEE Internet Computing*, 26(5), 33–40. <https://doi.org/10.1109/MIC.2021.3055153>
- Neff, M. W., & Corley, E. A. (2009). 35 years and 160,000 articles: A bibliometric exploration of the evolution of ecology. *Scientometrics*, 80(3), 657–682. <https://doi.org/10.1007/s11192-008-2099-3>
- Nicolae, Balcescu, Udeanu, G., Dobrescu, A., & Oltean, M. (2016). UNMANNED AERIAL VEHICLE IN MILITARY OPERATIONS. *SCIENTIFIC RESEARCH AND EDUCATION IN THE AIR FORCE*, 18(1), 199–206. <https://doi.org/10.19062/2247-3173.2016.18.1.26>
- Parasidis, E. (2015). Emerging Military Technologies: Balancing Medical Ethics and National Security. *Case Western Reserve Journal of International Law*.
- Priyashantha, K. G. (2023). Disruptive technologies for human resource management: A conceptual framework development and research agenda. *Journal of Work-Applied Management*, 15(1), 21–36. <https://doi.org/10.1108/JWAM-10-2022-0069>
- Priyashantha, K. G., Dahanayake, W. E., & Maduwanthi, M. N. (2022). Career indecision: A systematic literature review. *Journal of Humanities and Applied Social Sciences*. <https://doi.org/10.1108/JHASS-06-2022-0083>
- Priyashantha, K. G., De Alwis, A. C., & Welmilla, I. (2022). Disruptive human resource management technologies: A systematic literature review. *European Journal of Management and Business Economics*. <https://doi.org/10.1108/EJMBE-01-2022-0018>
- Raska, M. (n.d.). *Strategic Competition for Emerging Military Technologies: Comparative Paths and Patterns*. 3.
- Sayler, K. M. (2021). *Emerging Military Technologies: Background and Issues for Congress*.
- Singer, P. W. (2010). The Ethics of Killer Applications: Why Is It So Hard To Talk About Morality When It Comes to New Military Technology? *Journal of Military Ethics*, 9(4), 299–312. <https://doi.org/10.1080/15027570.2010.536400>
- Soundararajan, K., Ho, H. K., & Su, B. (2014). Sankey diagram framework for energy and exergy flows. *Applied Energy*, 136, 1035–1042. <https://doi.org/10.1016/j.apenergy.2014.08.070>
- Stetz, M. C., Kaloi-Chen, J. Y., Turner, D. D., Bouchard, S., Riva, G., & Wiederhold, B. K. (2011). The Effectiveness of Technology-Enhanced Relaxation Techniques for Military Medical Warriors. *Military Medicine*, 176(9), 1065–1070. <https://doi.org/10.7205/MILMED-D-10-00393>

Tiwari, A. (2012). [IJESAT] INTERNATIONAL JOURNAL OF ENGINEERING SCIENCE & ADVANCED TECHNOLOGY. *INTERNATIONAL JOURNAL OF ENGINEERING SCIENCE*, 2(4).

Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2014). Visualizing Bibliometric Networks. In Y. Ding, R. Rousseau, & D. Wolfram (Eds.), *Measuring Scholarly Impact* (pp. 285–320). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-10377-8_13

Recommended Reference - Patabendige, C. L. C. M., (2023). Combating Online Falsehoods: Striking a Balance between Freedom of Expression and National Security in Sri Lanka. *Sri Lanka Military Academy Journal*, 5, 15-26.

COMBATING ONLINE FALSEHOODS: STRIKING A BALANCE BETWEEN FREEDOM OF EXPRESSION AND NATIONAL SECURITY IN SRI LANKA

Charani L C M Patabendige

Acting Research Analyst, Institute of National Security Studies

charani.patabendige@gmail.com

ABSTRACT

In ancient times, war was militaristic. It was about weapons, bullets and barricades. However, at present, war is fought by way of information. In the digital age, fighting a war and winning a war are challenges. Online falsehoods are a threat that any country faces. The deliberate twisting of stories, hiding the truth, divulging sensitive information, misleading the public, and arousal of suspicion leads to devastating circumstances. Sri Lanka is a victim of online falsehoods. Therefore, the research problem looks into how Sri Lanka can effectively balance the constitutional guarantee of freedom of expression with the need to protect national security in the face of online falsehoods and manipulations, considering the inherent conflict between these two concerns. This is finely depicted in the post-war context of Sri Lanka. Therefore, it is important to identify the degree of falsehoods. In light of that, the government is tasked with striking a balance between national security and freedom of expression. There should be no liberty to entertain online falsehoods under the pretense of national security. Sri Lanka has guaranteed

freedom of expression by the Constitution, the supreme law of the country. Nonetheless, the Constitution has given prominence to national security by restraining the right of freedom of expression. These two concerns are inclined to conflict with one another. Therefore, the research problem is the need to dissuade this conflict to neutralize the battle even though the task is inherently grueling. The research has attained the objectives and answered regarding online falsehoods, and the threats incurred by it to national security, freedom of expression, and the impact on national security. Moreover, the means and ways to strike a balance between national security and freedom of expression and in the end, the research has provided recommendations to mitigate and combat online falsehoods. The research is qualitative in nature and has utilized secondary sources to achieve a better analysis. In the end, the research has attempted to prove the need to mitigate and combat online falsehoods whilst abiding by freedom of expression and national security concerns in Sri Lanka.

KEYWORDS: *Freedom of Expression, National Security, Online Falsehoods, Sri Lanka.*

INTRODUCTION

The new war in the world has changed. In the modern world, war does not only happen by way of weapons. The traditional strategy of war has shifted to information warfare. The wide availability of social media, cost-effectiveness, information literacy and timely nature of online platforms have become a haven for terrorists, ill-motivated politicians and profit-driven individuals. They utilize online platforms to create and disseminate false information, misinformation, disinformation and hate speech. In Sri Lanka, this was witnessed during COVID-19 Pandemic, in the aftermath of the Easter Sunday Attack, and the conduct of LTTE and its international networks. Undoubtedly, online falsehoods and manipulations have become apex threats to national security as it results in twisting reality, modifying the original content and inciting hatred.

When denigrating and preventing online falsehoods, it is important to identify what amounts online falsehoods should persist, which is a strenuous task. According to Singapore's Protection from Online Falsehoods and Manipulation Act (POFMA), falsehood is, *"a statement of fact that is false or misleading"*. It is imperative to note that, falsehoods do not cover opinions, criticisms, satire or parody. In that case, public authorities, private entities as well and the public, in general, must understand and practice information literacy. It is "the ability to find, evaluate, organize, use and communicate information in all its various formats, most notably in situations requiring decision making, problem-solving, or the acquisition of knowledge".

Government should not act arbitrarily, illegally, maliciously and beyond its scope to suppress the freedom of expression. The reason is that government is duty-bound to protect and promote freedom of expression, which is guaranteed as a fundamental right in the 1978

Constitution of Sri Lanka, the supreme law of the country. In addition, Sri Lanka has also ratified the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), which guarantees the freedom of expression. Nonetheless, there are limitations to the right of freedom of expression in the interest of national security. These limitations include constitutional limitations and limitations stipulated in the Public Security Ordinance (PSO) and Prevention of Terrorism Act (PTA). Unlike Singapore and Vietnam, Sri Lanka does not have an Act on Protection from Online Falsehoods. Therefore, Sri Lanka has to resort to the available laws and judicial precedents to serve justice, as well as to set precedents to prevent existing as well as future harm. In light of that, Sri Lanka must identify online falsehoods and criminalize them as it risks national security. The research focuses on and will explore online falsehoods and the threats incurred by them to national security and the freedom of expression and the impact on national security. Furthermore, the research attempts to strike a balance between national security and freedom of expression. In the end, the research will provide recommendations to combat online falsehoods whilst abiding by the law.

LITERATURE REVIEW

According to, (Patabendige,2022), "At present, determining what a fact is and what is fake has become an arduous task. The reason is that social media is the biggest information-sharing platform. In the past, information/communication was penned or inked, heard or watched, but now, the readers and spectators are able to interact and interpret. Therefore, it is crystal clear that war has changed from a physical aspect to an online space. As a result of wide availability, cost efficiency, productivity, and technical capability, social media has become eye candy, yet deceiving for users. Social media has become the lifeblood of information-sharing platforms. As much as it

caters for the day today's needs, on the other hand, social media intrudes on personal space and results in privacy violations at certain points. Content created, generated, modified, and disseminated online does not end the way it started." This research fully agrees with the author's perspective and showcases how social media utilized to spread falsehoods and cause manipulations.

As mentioned by Hacıyakupoglu et al. (2018) in "Countering Fake News a Survey of Recent Global Initiatives", "until today most of the proposed statutes criminalizing falsehoods have not directly addressed the cross-border nature of the offence." However, when perusing Germany's Network Enforcement Act, the Act mandated the need and the establishment of a local contact point so that transnational technical companies could cooperate. This not only highlights the nature of the offence but also depicts its effect of it, which is the offence, has no borders. The authors further mention the proposed Honest Ads Act; generally, the Act is framed in terms of protecting the domestic order of the United States and targeting the role of non-citizens. Further, to prevent the "contributions, payments and disbursements for electioneering communications, which is in the form of online advertising". Agreeing with the authors, the researcher will portray the necessity of having separate legislation, which has extra-territorial application.

Jones, (2019) has mentioned in "Review of Online Disinformation and Political Discourse Applying a Human Rights Framework", that "determining whether a message is appealing is likely to be read and shared is a matter which widely depends not on its veracity, but on four characteristics". The characteristics mentioned by Jones are provocation of emotional response; the presence of a powerful visual component; a strong narrative and finally repetition. According to him, the most successful and problematic content engages moral outrage as

well as 'high-arousal' of emotions, which are superiority, anger, fear as well as mistrust. To influence the behaviour of a person, the key measure is to capture the emotion. Firstly, even though the message is perceived as shocking and false, when repeated and reiterated, the so-called information becomes normal and acceptable as clearly explained by the author. Therefore, in light of that, the researcher has discussed the methods of online falsehoods in the Sri Lankan context and their detrimental impacts.

Solove (2013), in "The First Amendment as Criminal Procedure", has mentioned that "Communicators will also be deterred if speech or association tends to get them placed on a watch list or in a situation such as getting subjected to additional airport screening". Regardless of the additional burden, it is crucial to understand that, in terms of public safety and public benefit, precedence should be vested in national security. Since freedom of expression and national security, concerns are conflicting and contradicting, the research has explained them separately and weight them against one another and has attempted to strike a balance.

As stated by (Sirohi 2021) in "Pegasus in the Room: Law of Surveillance and National Security's Alibi", the right to privacy in the context of surveillance was first argued in 1996 in the case of *People's Union for Civil Liberties (PUCL) Union of India*, the case was filed as a matter of Public Interest Litigation, which challenged the constitutional validity of Section 5(2) of the IT Act of 1885. The said Act allows interception by authorized agencies. The Supreme Court held that the provision conforms with the Constitution. However, the court did not take the right to privacy lightly. The court by shielding the right to privacy stressed the fact that to be intercepted by a public authority, two preconditions must be satisfied. The exceptions were 'public emergency' as well as the ground in the 'interest of public safety. In this research,

the researcher has analysed the exceptions to freedom of expression and its imperativeness.

According to (Han 2020), in “Protection from Online Falsehoods and Manipulation Act Regulating Fake News to Maintain Public Trust in Singapore”, public trust does not lie solely in the management of falsehoods; it also vests in government’s capacity, accountability and willingness to engage in alternative perspectives. The author has further mentioned that ‘trust’ in the political process is not only about clarifying falsehoods regarding the government. It also extends to government’s will to engage the public in the policymaking process. The research will shed light on the duties of government. Research goes a step beyond and discusses the measures that government can utilize to prevent and mitigate threats by online falsehoods.

RESEARCH METHODOLOGY

Online falsehoods and manipulations are apex threats to national security. Sri Lanka has guaranteed freedom of expression by the Constitution, the supreme law of the country. Nonetheless, the Constitution has given prominence to national security by restraining the right of freedom of expression. These two concerns are inclined to conflict with one another. The only way and the research problem the researcher has identified are the need to dissuade this conflict, to neutralize the battle even though the task is inherently gruelling. To do so, the researcher has utilized a qualitative perspective, in which the researcher has critically analysed already existing sources and has arrived at a conclusion. The research has used secondary sources such as books, journal articles, proceedings and reports. The research is supplemented by an array of legislations including, the Sri Lankan Constitution 1978, Penal Code, Computer Crimes Act, Prevention of Terrorism Act and Regulations, Police Ordinance, International Covenant on Civil

and Political Rights (ICCPR) Act No. 14 of 1995 and Singapore’s Protection from Online Falsehoods and Manipulation Act.

ANALYSIS

Online Falsehoods and its threat to national security

Falsehoods

As mentioned in the introduction, with advanced technology information is readily accessible. Due to the free flow of information and availability, ascertaining the reliability of the information has become a crucial task. One such major hurdle is “falsehoods” happening in the online context. Even though there is no uniform definition for falsehoods, when perusing literature, there are different definitions provided. Pal & Banerjee, (2019) has mentioned that “online falsehood encompasses the phenomenon whereby unfounded and unverified online messages leave behind their digital footprint in the form of texts,” As stated by Murillo (2019), a false statement is “far the broadest federal statute criminalizing ‘lying’ as per 18 U.S.C. § 1001, (United States Code) which makes it a crime to “knowingly and willfully . . . make any materially false, fictitious, or fraudulent statement or representation” in the course of “any matter within the jurisdiction of the executive, legislative, or judicial branch” of the federal government. There’s no requirement that the statement is under oath.” Here, the USC has revolved around false statements with *Mens rea*, which means when there is a guilty mind. Nonetheless, this definition on ‘false are mentioned here for the benefit of explaining the gravity of falsehoods, which also has the elements of a false statement. However, the question arises as to whether there is a need to incorporate falsehoods as a strict liability crime, where the mental element is wholly disregarded.

According to the understanding of the researcher, so far the versatile well-established definition provided for online falsehoods is the definition provided in, Singapore's Prevention of Falsehoods and Manipulations Act 2019. According to the Act, a "false statement of fact" is defined as a "false or misleading statement which a reasonable person would consider to be a representation of fact". Falsehoods are often synonyms and called misinformation, disinformation and false news. Even though these are not uniform, when explaining falsehoods, it is crucial to define others as well. Accordingly Budgar, (2022) has stated that "Misinformation contains content that is false, misleading, or taken out of context but without any intent to deceive." Budgar, (2022) further states, "Disinformation is false or misleading content purposefully created with an intent to deceive and cause harm. There are three factors behind disinformation. Firstly, political power or influence, secondly, profit or the desire to create chaos and the final factor is to confuse." In addition, the term fake news can be factually incorrect information which is shared deliberately to disseminate misinformation. Such information looks credible and convincing and is able to grab the attention resulting in opinion. Individuals or a group of individuals can also create this news. The conduct will be a resultant effect of interests of their own; further, it can also be initiated and motivated by an external party/ third party. The source goes on to mention that the said misinformation is driven by various agendas including economic or political."

Vasu et al., (2018) have mentioned how fake news may be understood as a range of phenomena. According to them, there are five categories of fake news, 'Disinformation' which is committed and distributed to weaken national security, which can also be state-sponsored disinformation campaigns. 'Misinformation' falls under two categories, which are rumours circulated for or maybe as a part of the political

agenda by a domestic group or rumours and falsehoods, which are dissented without a broad political aim or intention and can be caused with or without malicious intent. The fourth category is for entertainment purposes such as comedy and satire. Finally, falsehoods can also be distributed with a motive of financial gain.

Impact on national security

Even though seldom discussed, online falsehoods have become an apex threat to national security. The reason is online falsehoods can create misery, division and destabilize any country. Online falsehood is the basic platform which directs to a physical space catastrophe. If a lie is being circulated as to the government taking measures to cut the employees in the temporary category, without compensation, this will be a hot topic in the media. Consequentially, people including the youth will start making petitions and even go to the extent of organizing a riot. If public unrest escalates, the government will have to impose emergency laws and restrict freedom of expression. In addition, falsehoods during an epidemic and disaster situations affect detrimentally to a country. For example, false danger alerts on a natural disaster and a death toll from an epidemic are a few examples. Another example of affecting national security can be seen when falsehoods occur during election campaigns where voters will be misled.

Falsehoods also result in ethnic disharmony leading to incitement of violence by riots, for example, in the aftermath of the Easter Sunday Attack in 2017, Sri Lanka underwent extremist activities that the country had ever undergone as an emergency. Falsehoods promote and result in religious extremist activities, radicalization as well as terrorist activities. Moreover, falsehoods cripple the economy such as panic buying, thinking of a foot shortage and boycotting businesses based on ethnicity and religion due to hate and fear. In

addition, falsehoods create unnecessary fear in the community as a result of false danger alerts and false intelligence news, which lead to the erosion of public faith in government.

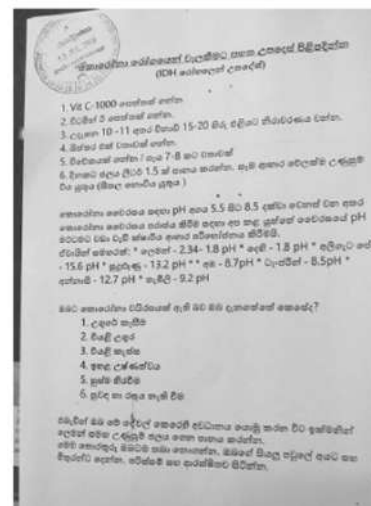
Furthermore, falsehoods undermine the democratic process. Gioe et al., (2021) have mentioned that, “fake news” only entered the American lexicon in 2016, they further stated that the receptivity of Americans to disinformation and misinformation resulted in the erosion of American democratic norms, which generated domestic chaos. Furthermore, both disinformation and misinformation have resulted in undermining the public trust in democratic organizations as well as affecting public esteem detrimentally. The authors bring out a pivotal point. According to them, “domestic strife resulting from foreign and domestic misinformation, disinformation campaigns was not identified as a threat in any US. national security strategy until very recently.” If the US did not recognize the threat posed by online falsehoods sufficiently, Sri Lanka being a country, which does not have adequate skill and know-how to combat the falsehoods faced, the result will be hazardous. The reason is ‘falsehoods’ are often committed online. Adding burden, these are extra-territorial crimes; therefore, stopping the piece of information is a mission, which is hard to be attained. Even though the false piece of information is taken down or corrected under a direction, by the time the actions are taken, it would have reached plenty of people. Looking at the discussion it is crystalline that a “lie”, which is intentional or not, if disseminated can create physical violence as well. The violence, agony and disturbances are national security threats, which put people’s lives at stake.

Impact of falsehoods on the national security of Sri Lanka

All countries undergo falsehoods as the world is wholly digitalized; Sri Lanka too faced

online falsehoods multiple times gravely and yet to face many more. For example, Gunawardene, N. (n.d.) “during the COVID-19 pandemic, the death toll was fabricated . In addition, it was observed that there were fake posts (images) on social media (WhatsApp as well as Facebook) that purported to share coronavirus preventive guidelines pretending to be issued from Infectious Disease Hospital. Following this, the public was asked to “strictly adhere” to approved COVID-19 guidelines; as these said recommendations in the “misleading posts have previously been debunked by health experts.” These falsehoods in a time of pandemic are known as “*infodemic*”. According to the World Health Organization (WHO), “*infodemic*” is the ‘overabundance of information, this information can be accurate and some are not, which arises during an epidemic situation.’ Therefore, it is evident that falsehoods, misinformation as well as disinformation affect health security, where people might undergo wrong health practices and measures, which would endanger the life of the individual as well as the country as a whole since the escalation of wrongful practices, will make the government incapable of managing a health crisis.

සෞඛ්‍ය සහතිකය, සෞඛ්‍ය සහතිකය, සෞඛ්‍ය සහතිකය සහ සෞඛ්‍ය සහතිකය
සෞඛ්‍ය සහතිකය සහ සෞඛ්‍ය සහතිකය සෞඛ්‍ය සහතිකය

(Source: <https://factcheckafp.com/false-socialmedia-posts-purportshare-coronavirus-guidelines-sri-lankan-hospital>)

A few other examples, which depicted the gravity and the threat of online falsehoods, were seen in the aftermath of the Easter Sunday Attack in 2019. Many false danger alerts on the discovery of explosives and fake intelligence alerts roamed the country. As reported by Quinn, (2019) "Facebook and its properties such as Instagram, WhatsApp and Messenger were immediately blocked by the government" to prevent a further catastrophe.

On the other hand, after the Easter Sunday Attacks in 2019, hatred towards Muslims emerged within the majority of Sinhalese who underwent an understandable fear factor for the extremist activity. In reality, a considerable majority discriminated against Muslims even though the Easter Sunday Attack in 2019 were a terror attack and not a communal activity. However, there were visible politically driven campaigns that intensified the fear and inculcated hatred resulting in unfair treatment towards Muslims. One of the key examples was Dr Shafi who was falsely alleged of illegally sterilizing women. Later, he was reinstated with salary arrears upon failure to prove the said allegations.

(Source- <https://m.facebook.com/photo.php?fbid2678616292199618&id=100001538200897&seta.572157669512168&source57&refid=52&tnEH-R>)

Dr. Shafi awarded salary arrears; decides to purchase essential medicines for Sri Lanka.

13 Jun 2022 8:08 PM

(Source- <https://www.newsfirst.lk/2022/06/13/dr-shafi-awarded-salary-arrears-decides-to-purchase-essential-medicines-for-sri-lanka/>)

Boycotting of Muslim businesses aftermath of the Easter Sunday Attacks in 2019 causing Islamophobia was another such example of online falsehoods.

(Sources: <https://groundviews.org/20130215civil-society-organisationcondemn-anti-muslim-rhetoric-and-attacks-in-sri-lanka/>)

Another major hurdle Sri Lanka facing is LTTE and its international networks are accusing the government of breaching Tamils' rights. The false claim they are trying to convince the world is that Sri Lankan government fought a war against the Tamils. In reality, the war was against LTTE and it was not at any point against Tamils. LTTE and its international networks further accuse the government of committing international humanitarian law violations, human rights law violations, war crimes,

genocide, causing inter-generational trauma and also taking away the Tamil Homeland. All these falsehoods are created and disseminated on social media platforms.

(Source: https://twitter.com/hashtag/tamilgenocide?src=hashtag_click&f=live)

(Source: <https://twitter.com/SanjulaPietersz/status/1583317198973865984/photo/1>)

(Source: https://twitter.com/hashtag/tamilgenocide?s=hashtag_click&f=live)

(Source: https://twitter.com/hashtag/tamilgenocide?src=hashtag_click&f=live)

The resultant effects of these false claims have put Sri Lanka at stake. Resolutions including 46/1 Resolution and 51/5 L HRC are a few of such examples. Even though these resolutions are non-binding, they are authoritative in nature. Therefore, if Sri Lanka is refusing or denying the content mentioned therein, Sri Lanka must prove its innocence and negate these fictitious claims. In addition to these resolutions, Canada's Tamil Genocide Education Week Act established a law where, "May 12th to 18th of each month, the 'seven days each year ending on May 18th was proclaimed as Tamil genocide education week. During the period for a week, all ontarians are encouraged to "educate themselves about and also to maintain their awareness of the Tamil genocide as well as other genocides that have occurred in the history of the world."

Moreover, the Palermo City Council Memorandum of Understanding (MOU) together with the Italian-Tamil community recognized the "genocide of Eelam Tamils which was perpetrated by the Sri Lankan state". This MOU too sets out an "Educational week to memorialize the Tamil Genocide" starting from 11th to 18th of May each year. This week is dedicated to conduct activities to raise awareness and to demonstrate in collaboration with Tamil organizations, these will take place in public environments including schools and

the objective is to inform and create awareness among Palermo citizens on Tamil genocide and other such incidents.

These resolutions, MOUs, as well as laws, finely portray how a bogus claim, when constantly circulated becomes a precedent. In the end, due to these posts' circulation, the Sri Lankan government was labelled as a country, which has committed genocide. This can easily be found when the word 'Tamil Genocide' is googled or searched.

(Source: <https://www.google.com/genocide=tamil+genocide&qs=chrome.0.35i39j46i263il3j69i60l-2j69i6me&ie=UTF-8>)

In reality, Sri Lanka has not breached the Genocide Convention and Sri Lanka abided by International Humanitarian Law principles.

Freedom of expression, impact on national security and striking a balance

The right to free expression is one of the important rights, which is recognized by the United Nations, it is also a fundamental right protected by domestic, regional as well as international instruments. One such example includes Article 19 of the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) as well as Article 10 of the European Convention on Human Rights (ECHR). To put it simply, freedom of expression means the ability to voice, hold opinions and seek and impart information as well as ideas verbally

or in writing. This right is essential in any democratic country to attain a just and free society leading to the betterment of people. The right of free expression is an indispensable characteristic of a politically literate society. The public must be able to share their opinion, create dialogue, make decisions and elect their representatives. On the other hand, this right allows individuals to constructively criticize ill-motivated individuals and entities by creating awareness among the public. The right is also a vital requisite to oppose discrimination and ensure representation. Further, the right brings individuals and countries together by building consensus and learning from each other. The said right of freedom of expression cannot be arbitrarily restricted or limited due to discrimination. However, the right can be curtailed under certain strict and special circumstances.

Regardless of the imperativeness and the advantages associated with the right of freedom of expression, individuals as well as entities tend to misuse this right. Adding burden, as the technology in the digitalized world is sophisticated, information dissemination happens promptly. For those reasons, terrorists, extremists, radicalized individuals, politically ill-motivated individuals, profit-driven personnel and spies use the freedom of expression to engage in falsehoods, disinformation, hate speech and false news likewise. Therefore, it is evident that these two conflicting interests of freedom of expression against national security must be balanced. Due to its incompatible nature, freedom of expression is restricted under special circumstances.

As per ECHR'S Article 10, the right to the freedom of expression is a right vested in any person, nonetheless, the same right can be intervened in circumstances including, if the act is prescribed by law or on the grounds such as public safety, to protect the health, to secure territorial integrity and to preserve national

security. The Article and its exceptions came into discussion in the case of *Observer and Guardian v. The United Kingdom* (1991). As per Thakur, (2021) in addition, the intervention by domestic authorities was deemed appropriate and regarded as necessary for a democratic society; this view was upheld in the case of, *Tolstoy Miloslavsky v. The United Kingdom* (1995).

In the Sri Lankan Constitution, which is the supreme law of the country national security takes precedence just like in any other country. According to Article 15(7), “The exercise and operation of all the fundamental rights which are declared as well as recognized by Articles 12, 13(1), 13(2), 14 shall be subject to restrictions which may be prescribed by law”, the instances or the grounds are, when the matter is in the interests of national security, in an instance to preserve public order, when it is required to protect public health or morality when there is a need to secure due recognition and also in an instance to respect the rights and freedoms of others and when there is a need to meet the just requirements of the general welfare of a democratic society. The word “Law” in the Article includes the regulations that are made under the law for the time being related to public security. When it comes to Article 14, unlike in ECHR, freedom of expression in the Sri Lankan Constitution is only limited to citizens. As per 14(1), subsections a, b, c, g and h are subjected to limitations. Article 14 (1) states that “Every citizen is entitled to (a) the freedom of speech, an expression which also includes publication; 14(1) (a) is subjected to such restrictions which include, when the act is prescribed by law when in the interests of racial and religious harmony or when it concerns parliamentary privilege.

Freedom of speech, expression and publication are indispensable rights in any country regardless of state, size or ethnicity. As a country, which is democratic, the government is therefore duty-bound to respect public opinion, which will give the liberty to engage in healthy

dialogue as well as to engage in constructive criticism. However, in a situation, where there is disinformation, hate speech, misinformation, false information, manipulations or falsehoods that happen with the intent to deceive the public and create havoc, such wrongdoings should not be entertained. This is a well-established law as well as a principle domestically, and regionally as well as when it comes to international legislation.

Laws

Even though Sri Lanka does not have separate legislation to curb, avert and eradicate falsehoods, some countries have passed laws. One such example is Vietnam. As mentioned by (Yen Vu, 2019) “the law in Vietnam on cybersecurity is broadly focused on prohibiting disinformation, the information which “distorts Vietnam’s history, which denies revolutionary achievements of the country, which destroy the national solidarity block also the law further states “providing of false information, confusing the citizens, cheating, tricking, manipulating training or drilling resulting in people to oppose.” Singapore is also one of the prominent countries that has passed strict laws against online falsehoods as well as manipulations. The objective of Singapore’s Protection from Online Falsehoods and Manipulation Act 2019 (POFMA) is to prevent the electronic communication of falsehoods. According to POFMA, Act focuses on statements of facts, according to the Act is of a reasonable man’s interpretation. One of the key features of the Act is it is not abusive or overly controlling, it gives room for comedy, entertainment as well as criticism. However, if a person commits a falsehood or a manipulation with knowledge or intent and is likely to be prejudicial to the security of Singapore or its health, ties with other countries, affect the election process or political legitimate decisions, and incite enmity paves the way to violence and erodes public faith such amount to an offence. The Act further has a plethora of remedies and

directions to prevent and mitigate falsehoods as well as manipulations. Since Singapore's Act became a topic of debate in 2021 it reached the courthouse, following the Court of Appeal held that the Act is constitutional, and it does not breach freedom of expression.

CONCLUSION

From the discussion, it is clear that online falsehoods are a threat to the national security of Sri Lanka. It affects the country's peace, morals, rule of law, territorial integrity, sovereignty, ethnic harmony as well as democracy. The challenge is countering as well as minimizing the threats of falsehoods. As society is technologically sophisticated and people are technically conversant, information sharing happens instantaneously. It was evident from the discussion how Sri Lanka underwent the repercussions of falsehoods, which disrupted peace and put national security at a stake. On the other hand, freedom of expression is a vital right in a democratic process. Therefore, it is important to differentiate what facts and what amounts to fake. Therefore, individuals, government as well as society as a whole must ensure not to use freedom of expression as a weapon to threaten national security but to use it as a legitimate right to achieve the best interest leading to a secure country's security.

RECOMMENDATIONS

People come across various information, however, determining what to give prominence, and attention to and determining truthfulness is an arduous task. In light of this, it is paramount to instil information literacy, which is the ability of an individual to seek, assess, use and organize information, available in many forms. Most importantly, information literacy means the ability to make the right decision, solve the problem and detect the fact against the lie. Therefore, creating public awareness is crucial to fact-checking, the family, and school workplace can start this simple practice.

It is important to be technologically literate, even though the majority of people know how to use technology, using goes beyond possessing. Therefore, it is important to instil technological literacy in individuals to responsibly and correctly use tools for effective communication.

It will be prudent if Sri Lanka can introduce a separation law to curb and eliminate falsehoods. Therefore, this Act must criminalize falsehoods, it should also provide remedies for the aggrieved party and it applies if a person is wrongly accused. The words such as 'falsehoods' should be interpreted in uniformity with other jurisdictions to avoid ambiguities. The said Act should also provide immediate relief mechanisms such as directing the uploader to remove it, correct or any other direction as specified by the said law.

There must be a separate reporting procedure available to the public or entities to report falsehoods or seemingly false information. Consequentially, authorities must be trained well to take necessary actions.

Government should invest in research and development to identify online falsehoods, which can collapse a country intangibly. Therefore, officials as well as the public should be competent to identify threat patterns just as if they understand trending and viral content in day-to-day life.

Most importantly, Sri Lanka should strengthen its cyber capabilities further by enhancing international cooperation to train individuals to safeguard the country by preventing falsehoods. Sri Lanka should constantly be updated and engage with enforcement agencies on social media and vigilantly take off inappropriate content, which is harmful to the nation.

Finally, yet importantly, government should ensure that the right of freedom

of expression is not breached arbitrarily. Government should allow public freedom, peaceful protests, and constructive criticism leading towards a positive outcome. Government should ensure to prevent breaches and limitations in online falsehoods if authorities are acting for their benefit, to seek revenge or attain a profit.

REFERENCES

STATUTES AND RESOLUTIONS

Sri Lankan Constitution 1978
 Penal Code
 Computer Crimes Act
 Prevention of Terrorism Act and Regulations
 Public Security Ordinance
 Police Ordinance
 International Covenant on Civil and Political Rights (IC
 CPR) Act and Act No. 14 of 1995
 Singapore's Protection from Online Falsehoods and Ma
 nipulation Act 2019
 The Vietnamese Government Decree No.53/2022/ND-CP
 dated 15 August 2022 ("Decree 53")
 46/1 UNHRC Resolution
 30/1 UNHRC Resolution
 A/HRC/51/L

CASE LAWS

People's Union for Civil Liberties (PUCL) v. Union of In
 dia
 Observer and Guardian v. The United Kingdom (1991)
 Tolstoy Miloslavsky v. The United Kingdom (1995)

OTHER

Dahiya, N. (2021). *All about doctrinal and non-doctrinal research - leaders*. Retrieved from <https://blogpleaders.in/aboutdoctrinal-and-non-doctrinal-research/>

Gunawardene, N. (n.d.). *Sri Lanka: Media and fact-checkers tackle Covid-19 'infodemic.'* *International Media Support*. Retrieved from <https://www.mediasupport/sri-lanka-media-and-fact-checkers-tackle-covid-19-infodemic/>

Haciyakupoglu, G., Hui, J., Suguna, V., Leong, D., Bin, M., & Rahman, A. (2018). COUNTERING FAKE NEWS A SURVEY OF RECENT GLOBAL INITIATIVES. Policy Report. Retrieved from https://www.rsis.edu.sg/wp-content/uploads/2018/03/PR180416_Countering-Fake-News.pdf

Hellmann-Rajanayagam, D. (1990). The Concept of a "Tamil Homeland" in Sri Lanka — Its Mean-

ing and Development. South Asia: *Journal of South Asian Studies*, 13(79). <https://doi.org/10.1080/00856409008723142>

- Jones, K. (2019). Online Disinformation and Political Discourse: Applying a Human Rights Framework. Chatham House – International Affairs Think Tank. Retrieved from <https://www.chathamhouse.org/2019/11/online-disinformation-and-political-discourse-applying-human-rights-framework>
- Ministry of Communications, Information, and the Ministry of Law. (2018). *DELIBERATE ONLINE FALSEHOOD CHALLENGES AND IMPLICATIONS*. Retrieved from <https://www.mlaw.gov.sg/files/news/press-releases20Green%20Paper%20on%20Deliberate%20Online%20Falsehoods.pdf>
- Pal, A. (2019). *Understanding Online Falsehood from the Perspective of Social Problem*.
- Patabendige, C. (2022). *COMBATTING ONLINE FALSEHOODS AND MANIPULATIONS, APEX THREATS TO NATIONAL SECURITY - INSS*. Retrieved from <https://insssl.lk/>
- Patabendige, C. (2022). *Ministry of Defence - Sri Lanka*. Retrieved from https://www.defence.lk/Article/view_article/26916
- Patabendige, C. (2022). *Preventing online falsehoods. Ceylon Today*. Retrieved from <https://archivepreventing-online-falsehoods>
- Quinn, M. (2019). *Sri Lanka Shuts down Social Media after Terror Attack. VOA. Voice of America (VOA News)*. Retrieved from <https://head-sri-lanka-shut-down-social-media-after-terror-attack-/4886839.html>
- Silverman, C. (2018). *Why A New Fake News Law In Singapore Could Be A Big Test For Facebook, Google, And Twitter. BuzzFeed News*. Retrieved from <https://www.buzzfeednews.com/article>
- SingaporeLegalAdvice.com. (2022). *Singapore Fake News Laws: Guide to POFMA (Protection from Online Falsehoods and Manipulation Act)*. Retrieved from <https://singaporelegaladvice.com/law-articles/>
- Solove, D. (2013). THE FIRST AMENDMENT AS CRIMINAL PROCEDURE. Retrieved from <https://www.nyulawreview.org/wp-content/uploads/2018/08/NYULawReview-82-1-Solove.pdf>
- Yen Vu, E., & Han, E. (2019). *Vietnam: Cybersecurity Law Decree Issued. Rouse*. Retrieved from <https://rouse.com/insights/news/2022/vietnam-cybersecurity-law-decree-issued>

Recommended Reference – Wijesekara, D., (2023). Present State of the Learning Organizations in a Public Administration Setting in Sri Lanka: A Case of Eheliyagoda Pradeshiya Sabhawa. *Sri Lanka Military Academy Journal*, 5, 27-41.

PRESENT STATE OF THE LEARNING ORGANIZATIONS IN A PUBLIC ADMINISTRATION SETTING IN SRI LANKA: A CASE OF EHELIYAGODA PRADESHIYA SABHAWA

Deepal Wijesekara

Lecturer (Probationary), Department of Public Administration, Faculty of Management
Uva Wellassa University
deepal.w@uwu.ac.lk

ABSTRACT

The administrative framework must be adaptable to modifications and capable of facilitating the adoption of fresh facts. When, evaluating the learning capacity of a corporation, constitutes become the important component of managerial growth. The purpose of this study is to examine the setting an outstation public administration scenario which would be utilizing the Dimensions of the Learning Organization Questionnaire (DLOQ). DLOQ was translated and distributed to 210 personnel from different tiers in an outstation public administration context. Non-parametric tests were used to assess the data. The DLOQ has detected the differences in employees' views of the organizational setting. These findings imply such an outstation public administration context that has the characteristics of an organized, organizational framework, which would also may impede the development of a company that learns. This study shows, despite the DLOQ's creation and development in the United States, and its primary application in corporate settings, it may be used and used in a remote location governmental settings in nations with low incomes. When creating

and assessing initiatives for administration improvement, the use of DLOQ gives useful insights and knowledge.

KEYWORDS: DLOQ, Learning Organizations, Public Administration Setting.

INTRODUCTION

The environment and the technology of organizations are changing rapidly throughout the world. Irrespective of the sector whether it is public or private, this can be considered as a global ongoing condition. In this environment modern organizations have two choices; to adopt this relentless process or face the risk of extinction (Jamali, Sidani, & Zouein, 2009). This rapidly changing environment inevitably and continuously stimulates conventional organizational management practices, strategies, and systems to embrace new management principles and practices. In the bureaucratic paradigm, the labour force is considered and treated as a factor of production. Even though, with the new changing organizational status quo, the management in the 21st century considers the labour force as a natural resource and a capital asset of an organization (Jamali, Khoury, & Sahyoun, 2006).

In sum, the concept of "learning organization" can be identified as a notion that has marked a remarkable consideration in the field of industry and organization. In the past two decades, scholars have suggested the principle of "learning organization" as the key source of competitive advantage in this turbulent organizational environment (Ahonen & Kaseorg, 2020). According to Naudé, (2012), this learning organization is not a new concept and some authors have stressed this term when emphasizing sustainable development and conversely the concept of a learning organization is a significant factor of organizational success. Furthermore, the transformation of an organization into a learning organization has been suggested as the strategic manner of enhancing the existing level of efficiency and effectiveness of an organization (Lien, Hung, Yang, & Li, 2006).

"A learning organization is an organization skilled at creating, acquiring, and transferring knowledge, and at modifying its behavior to reflect new knowledge and insights" (Jamali, Khoury, & Sahyoun, 2006). As this definition depicts the organizations has to develop an environment that encourages generating new and creative ideas, from inside as well as from the outside environments to transform it as new insight from the other hand that boundless process can be identified as the solid base of sustainable development of an organization.

This study measures the dimensions of learning organization based on the outstation public administration setting in Sri Lanka. Considering the Sri Lankan economy, the development of the public sector can be identified as a crucial factor as the public sector is the largest service provider to the Sri Lankan government. Meantime, the public sector can be considered as the most powerful service-providing arm of the country (Priyantha, Dickwella, & Gunasekara, 2019). From the

inception of government as the operational component of the administration of the state that offers facilities the open to everyone, practitioners and academic scholars have presented a variety of concepts, theories, and models to increase the ability and effectiveness of how things should be done. Before the 1980s, governmental delivery of services was rule-oriented, but the advent of new reforms in public administration in the 1980s altered service delivery to a focus on outcomes service delivery. At the same time, there is an emphasis on citizen-centric interactive and responsive administration, as well as citizen-oriented service delivery (Priyantha, Dickwella, & Gunasekara, 2019).

The general public has classified numerous public-sector services as ineffective and inefficient in today's environment. Sri Lanka's government, on the other hand, "had a dedicated professional staff, a transparent regulatory system, and one of the lowest levels of corruption in South Asia" in 1948 (Priyantha, Dickwella, & Gunasekara, 2019). Various scholars have investigated the influence of learning organization aspects on organizational efficiency. These findings will be analyzed within the framework of the study.

Dimensions of learning organizations are relatively new concepts in Sri Lanka. Few studies or research on DLOQ have been undertaken by Sri Lankan scholars (Dahanayake, Dhananjaya, Gamlath, & Sharmila, 2013). There appears to be little published study presenting actual data on the type of DLOQ of Sri Lankan personnel employed by a Sri Lankan firm. This is an illustration of a contextual gap. There is also a paucity of empirical knowledge concerning the DLOQ.

Little research has been done with regard to DLOQ. In particular, a gap exists in the empirical knowledge of DLOQ of clerical staff who work in public administration setting in Sri

Lanka indicating a contextual gap in research at industry level too. Furthermore, an intellectual curiosity exists to know about the DLOQ senior staff, particularly those who could advance in their career paths to a significant extent and whether DLOQ had been a significant correlate of their performance.

The paper is structured as follows: after discussing the concept of the learning organization, the links between learning organizations and the public administration setting are explored, with an emphasis on the need for military organizations to operate as learning organizations, and the research questions are thereby derived. Thereafter, some different instruments available for measuring learning organizations are reviewed and a suitable instrument for testing the research questions is selected. The results and discussion follow, and the implications and contributions of the research are discussed in the conclusion.

LITERATURE REVIEW

The paradigm of a learning organization is centered for identifying and solving problems of the organization and its concern as the core value of the concept (Choo, 1998). By citing the literature, Choi & Chandler (2015) state that the balancing innovation and refinement of knowledge are the crucial factors of the concept of learning organization.

Holmqvist (2003) highlights three (03) main assumptions of the organizational learning concept. According to this notion organizational learning first produces the "experience" among the employees individually or collectively. Next, organizational learning enhances "change" in the organizational environment which is a consequence of the process of learning. Finally, organizational learning creates the culture of individual learning in a public environment. Accordingly, the entire organization will become more structured and organized by the

knowledge acquisition. According to Marquardt et al. (2004), learning organizations are gaining popularity, and many companies (such as FedEx) have set their sights on becoming Los.

Watkins and Marsick's (1998) Dimensions of the Learning Organization Questionnaire (DLOQ) is used in this study. In the exact a period of time according to their studies with the DLOQ, Watkins and Marsick highlight the culture of organizational learning as a helpful guide in the context of personnel and managerial growth study (Chai & Dirani, 2018; Song, Chermack, & Kim, 2013). By adopting the previous requirements, scholars proved the fact that the DLOQ has been used internationally in the area of HRD in 15 countries throughout Africa, Asia, Australia, Canada, Europe, the Middle East, South America, and the United States. Conversely, DLOQ is one of the topmost predictors for researchers to observe the organizational culture towards a learning organizational culture (Mahseredjian, Karkouljian, & Messarra, 2011). Watkins and Marsick (1997) come out with that DLOQ is possible to use both in diagnosing the current status of an organization and to measure the developments of learning organizational status quo and their link to organizational performance.

Among the abundance of measurement tools for organizational learning, DLOQ is one of the widely used measurements in several sectors and cultures and validated by various scholars (Awasthy & Gupta, 2012). Until DLOQ, nothing was known about evaluating the learning organization culture as a supporting structure of the organizational learning process; it is also important to validate in a variety of cultural contexts before generalizing as a generic assessment tool (Song, Chermack, & Kim, 2013). Based on the findings of several investigations, Lien et al. (2006) define the DOLQ coefficient alpha range. 71 to 91 and discuss the applicability of this assessment tool in a variety of cultural contexts.

Furthermore, DOLQ has been involved in research on a variety of management topics, such as authority, dedication to organization, innovative thinking, work fulfillment, as well as knowledge transfer, to address the applicability to the overall organizational situation in educational, business, revenue, and charitable organizations (Hernandez, 2000; Joo, 2007; Lim, 2003)

People and organizational structure are the main elements of the DOLQ, and learning outcomes are linked to enhanced performance (Dahanayake & Gamlath, 2013). Weldy and Gillis (2010) utilized DLOQ to compare employee views at different levels in four different organizations. The elements of becoming a successful learning organization were determined in this study by the extent to which members at each level could share their learning experiences and, on the other hand, the extent to which all members could accept that all dimensions of learning organizations exist in their organization.

Moilanen (2005) claims that DLOQ is the most thorough survey instrument available, claiming that it has been administered in a variety of languages and sectors including manufacturing, education, nursing, and banking.

Rizvi and Ali (2001) performed a research that studied the influence of four learning organization techniques on the organizational performance of workers in Pakistani private banks, highlighting the links between organizational learning and organizational performance. In this study, the four DLOQ subscales were found to have moderate to substantial positive correlations with organizational performance. These findings highlight the need for ongoing learning and empowerment in boosting organizational effectiveness.

Akhtar, Arif, Erum, and Naveed (2011) did an analogous study in Pakistani colleges and universities. The authors of the study investigated the influence of organizational learning on the success of Pakistani college and university institutions. The DLOQ questionnaire was distributed to 150 workers of both public and private colleges and universities by the researchers. According to the findings, investigation and scrutiny, in addition to network connections, were substantially associated to the efficacy of organizations.

Malik, Danish, and Usman (2011) did a further investigation that has appeared in the research literature. The DLOQ was utilized by the scholar to assess the government organization's learning culture, and this research provides reliable evidence of the influence of the educational environment on the performance of staff members in Pakistani government organizations.

According to Watkins and Dirani (2013), because the DLOQ was innovative and sophisticated, the validity and reliability of the evaluation needed to be validated in a variety of contexts before it could be generalized. According to Chai and Dirani (2018), Kim et al. (2015) identified 90 papers worldwide that employed the DLOQ, with 60 of these studies validating the DLOQ using various tests such as exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis (CFA), correlation, and/or mean scores. Jamali et al. (2009) used the mean differences of the seven dimensions to analyze the strengths and shortcomings of the DLOQ with 43 items in the Lebanese setting. However, because Chai and Dirani (2018) utilized the English version, some errors probably occurred.

According to prior research, Jaaron and Backhouse (2017) conducted a study based on two case studies in banking mortgage operations and adults' social care services in the United Kingdom, employing the dimensions DLOQ,

semi-structured interviews, observations, and documents. According to the findings, the Vanguard Method is associated with the establishment of a "double-loop" learning organization through the combination of three major factors, including systematic operations enhancement, managerial capacity growth, and an external-in mode of work, all of which are embedded in the DLOQ's seven foundations.

This study is based on the public administration setting in Sri Lanka particularly in a remote location. Based on the past literature, it is being shown very limited number of studies headed by DLOQ based on the Sri Lankan context. According to Wijetunge (2002), researches have rarely been done in Sri Lanka on even learning organizations.

Dahanayake and Gamlath (2013) investigated whether the island nation's Force can be categorized as an institution of learning. The DLOQ was used in the study to determine if the characteristics of an institution of learning as described by Marsick and Watkins have been observed in the island nation's Armed Forces, with slight variances within ranks. This study emphasizes the general need for an army to operate as an organization that learns, as well as how a non-profit organization such as the Sri Lanka Army might profit from a notion such as the educational organization.

As a consequence of our research, we have concluded that the learning organization is a prescription that all organizations, especially non-profits, should rigorously adhere to. The research also gives recommendations for improving the Sri Lanka Army's performance by identifying particular shortcomings. Furthermore, Dahanayake and Gamlath found no evidence of DLOQ application in either the Sri Lankan or military contexts in the literature reviewed.

Regardless, past research indicates that Madumali and Perera (2018) did a study to measure the components impacting organizational learning in the Sri Lanka setting. The study design was adopted by the researchers at Ceylon Petroleum Corporation (CPC). CPC's learning culture was examined using an updated edition of Marsick and Watkins' (2003) Dimensions of Learning Organization Questionnaire (DLOQ). The findings show that the five organizational learning culture components, namely creativity, assistance, sharing of knowledge, growth in oneself, and autonomy, have a substantial impact on Sri Lanka.

The Dimensions of Learning Organization Questionnaire (DLOQ)

Moilanen selected and analyzed numerous devices depending upon their broadness, dimension, and trustworthiness. They discovered that Marsick and Watkins' Dimensions of the Learning Organization Questionnaire (DLOQ) fits the three standards of accuracy, comprehensive manner, and validity, as well as incorporating important features of learning organizations (Marsick & Watkins, Demonstrating the value of an organization's learning culture, the dimensions of learning organization questionnaire, 2003). A learning organization, according to Marsick and Watkins, has two components: the first reflect the people who make up the corporation, and the additional component stands for the mechanisms and civilization created by the business's social body.

Furthermore, this framework suggests that a learning organization encounters four distinct stages: i) the individual stage, which is made up of two aspects of company education, including continuing education, discussion, and investigation; ii) the collaborative or group stage, which is represented by cooperation and teamwork; iii) the level of the organization, and

this is made up of two elements of company education, including systems that are embedded, and autonomy; and iv) the wider level, that is made up of both parameters of the company instruction, such as embedded systems as a whole and each of these stages corresponds to one of the previously listed aspects.

This concept emphasizes the need of a business interacting with individuals both individually and in groups, as well as establishing facilitative frameworks that promote and preserve education (Leufvén, Vitrakoti, Bergström, Ashish , & Målvqvist, 2015).

The DLOQ is intended to capture employees' perceptions of the seven dimensions to assist the company in getting a clearer picture of where they are versus where they need to be. The seven components are the positive character and cultural elements of a supportive learning organization that encourages dynamic organizational learning processes (Table 1). The DLOQ is currently available in two versions: a full version with 43 measurement items that have been shown to be useful as a diagnostic tool for practitioners seeking a comprehensive assessment and information about the learning culture to decide where to intervene, and a brief version with only six measurement items. The second version is a shortened version that includes just 21 of the original 43 questions while maintaining construct validity and reliability. This version is also more appropriate for researchers who wish to use the DLOQ as a research instrument. Each dimension comprises three appropriate measurement items (Akhtar, Arif, Rubi, & Naveed,, 2011).

The goal of this study is to use the DLOQ to investigate the context in an outstation public administration scenario in Sri Lanka.

Theoretical Framework

The learning organization model proposed by Watkins and Marsick (1993, 1996, 1997, 2003) served as the theoretical foundation for this study. Redding (1997) investigated several learning organization assessment methodologies and determined that the framework created by Watkins and Marsick (1996) was one of the few that covered every stage of learning (individual, team, and organizational) and network dimensions. Senge's (1990) and Garvin's (1993, 2003) perspectives on learning organizations were taken and referenced as supporting principles in the framework's development.

Excellent foundations in structures provided in a learning organization, according to Marsick and Watkins (2003), may prove to be major keys to success if a corporation is to become internationally competitive. According to them, a learning-supportive culture may lead to improved performance, and learning in the learning organization is particularly social, with individuals aiding others in learning. The concept is based on informal and unintentional learning at the individual level, and it outlines how people shape their learning climate and culture. The process begins with the individual and goes to the group or teams, then to the organization, and lastly to the outside world. This theory is depicted in Figure 1.

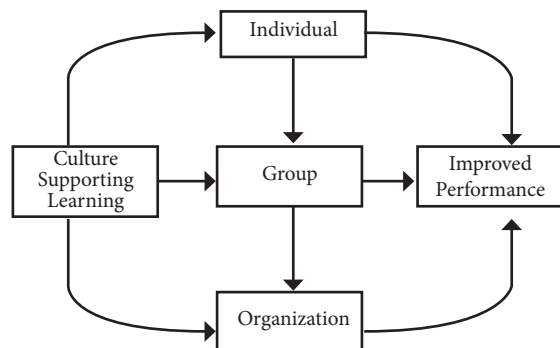

Figure 1. Theoretical Framework
Source: (Marsick and Watkins, 2003)

By such relationships, Marsick and Watkins (2003) built a learning organization model with seven action imperatives. Table 1 depicts this model.

Table 1 : Definitions of constructs for the dimensions of the learning organization questionnaire

Dimension	Definition
Create continuous learning opportunities	Work is structured to allow employees to acquire knowledge on their duties and chances for further learning and progress are offered.
Promote inquiry and dialogue	Humans develop constructive thinking abilities to voice their opinions, as well as the ability to hear and ask about the opinions of others; the culture is altered to encourage inquiry, suggestions, and experimenting.
Encourage collaboration and team learning	Function is structured to employ teams that embrace diverse ways of reasoning; teams are encouraged to acquire knowledge as they collaborate together; and cooperation is welcomed and rewarded by the culture.
Create systems to capture and Share learning	High- and low-tech systems for sharing learning are developed and incorporated into work; access is granted; and platforms remain operational.

Empower people toward a collective vision	Individuals participate in the development, ownership, and execution of a shared purpose; accountability is allocated near the making decisions so that people are driven to discover exactly what they are supposed to be accountable to do.
Connect the organization to its environment	Individuals are assisted in seeing the impact of their work on the whole company; individuals monitor the surroundings and utilize knowledge to alter job habits; and the company is connected to its surroundings.
Provide strategic leadership for learning	Directors approach, promote, and encourage education: Management utilizes strategic knowledge for corporate benefits.

Source: (Adapted from Marsick and Watkins, 2003)

Illustrating the relationships of the seven (7) dimensions to improve organizational performance leading to success, Figure 02 presents the theoretical framework based on Watkins and Marsick's model.

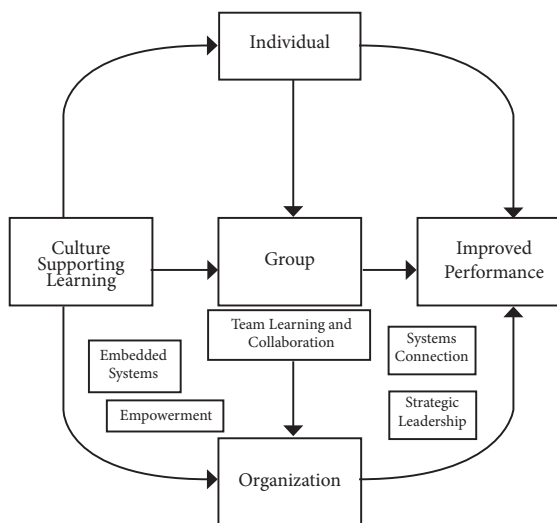

Figure 02. Theoretical Framework
Source: (Senge, 1990)

According to Senge (1990), the factor that differentiates learning from more conventional organizations is mastery of some fundamental fields or element capabilities.

He emphasized that the systemic thinking approach is the conceptual cornerstone for learning organizations. He states that the system's theory of comprehending and addressing the whole and examining the interrelationship between the parts provided are the means to integrate five (5) disciplines for learning organizations. These five (5) disciplines are: (1) systems thinking, (2) personal mastery, (3) team learning, (4) mental models, and (5) shared vision.

Conceptual Framework

Anchoring on the model of Watkins and Marsick (1997, 1999) and Marsick and Watkins (2003), this research explored the variables of learning organization as applicable to station Public Administration Setting in Sri Lanka. The conceptual framework has shown in below figure 03.

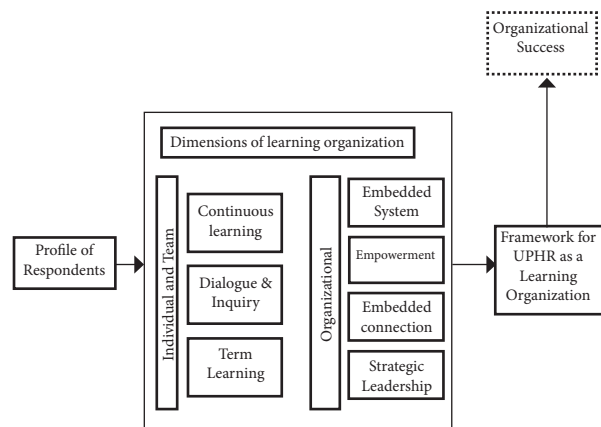

Figure 03. Conceptual Framework
Source : (Leufvén, Vitrakoti, Bergström, Ashish , & Målqvist, 2015)

The features of ongoing education, investigation and scrutiny, and collaborative learning apply to both individual and team/group levels, corresponding to the seven (7) aspects. On their own, ongoing instruction covered how employees supported one another in studying, allocating space to support studying, and recognizing staff members for studying. Conversation and research necessitated delivering forthright and frank opposition, soliciting opinions from others, learning how other people had to say about their viewpoints, and investing time in creating respect with one another.

Group development and cooperation need the freedom to revise individual goals as needed in response to group debates or new knowledge, as well as the assurance that the team will take action on their suggestions.

The organizational level includes the integrated structure, autonomy, system linkage, and leadership at the strategic level. The term "embedded system" refers to the process by which a corporation implements systems to monitor the gap between current and desired results, propagates insights gained to all personnel, and evaluates the efficacy of training

with regards to resources and time (Imran, Rizvi, & Ali, 2001).

Corporate acts that demonstrate the leadership component include recognizing individuals who show initiative, delegating responsibility for the resources needed to complete the task, and encouraging employees to take measured risks. When facing with a challenge, the organization encourages employees to think globally, engages with the outside world to address shared requirements, and encourages individuals to seek solutions from across businesses.

The strategic leadership component addresses how organizational leaders educate and train those who oversee, search for chances to learn on a regular basis, and guarantee that everything the company does are compatible with its values.

METHODOLOGY

The purpose of this study is to determine respondents' perceptions of the issue at hand as well as the current state of the outstation Public Administration Setting in Sri Lanka as a learning organization by using descriptive research to characterize data that existed at the time of the investigation. Data was collected using the DOLQ, a validated questionnaire, and the results were assessed and interpreted for future use. It also featured quantitative research features since it comprised collections of quantitative data that were tabulated in numerical form along a continuum, illustrating the degree of applicability across information categories.

This study is also exploratory research in the sense that it studied various variables that resulted in the establishment of a suitable framework for a learning organization for the Outstation Public Administration Setting. It is of quantitative design since it would apply

numerical descriptions of a certain group's opinions or beliefs by researching a sample of that community.

Sampling Design

Simple random sampling was used in the study obtaining a sample size of 210 respondents. The population of the study is all the clerical staff members in Eheliyagoda Pradeshiya sabhawa, Sri Lanka. Therefore, population is 460 clerical staff and according to Krejcie and Morgan (1970) Table Sample was 210 clerical staff. Unit of analysis is the level of aggregation of the data during subsequent analysis stage (Sekaran & Roger, 2016). Mainly there may be two types of units of analysis, namely individual and organization. For this study the unit of analysis was individual; Clerical staff in Eheliyagoda Pradeshiya Sabha, Sri Lanka.

Research Instrument

The research instrument consists of two (2) parts. Part I of the Questionnaire referred to the individual profile of respondents that derived data and information on the respective respondent's position in the organization, gender and length of service. This part of the questionnaire has adopted from Marsick & Watkins (2003).

Part II of the Questionnaire, the "Dimensions of the Learning Organization Questionnaire (DOLQ) designed by Carsick and Watkins (2003) was adopted. Response to individual items was scaled according to a five-point Likert scale ranging from 1 (strongly disagree) and 5 (strongly agree). The instrument consisted of twenty-one (21) items intended to elicit data and information on the extent of the application of the dimensions of a Learning Organization in the management of the work-related responsibilities of chosen participants. The instrument likewise was intended to reveal

the extent to which the Sri Lankan Public Administration sector is operating as a Learning Organization, as perceived by respondents. The results of the Questionnaire were made as a basis in formulating a Learning Organization framework best suited and applicable to the Outstation Public Administration Setting.

Validation and Reliability of Instrument

The Dimensions of the Teaching and Learning Organization Survey has become a standard instrument with concept validity in a wide range of contexts and research settings. Several investigations show that the research instrument is valid and trustworthy in various firms in terms of construct validity. Despite this, the instrument was subjected to content validity testing, which determined if the statements could be properly comprehended in terms of applicability and meaning in the English language based on its clarity and concise design.

Data analysis

Descriptive statistics is used to analyze data using SPSS. Due to the short size of the information specimen, the Shapiro-Wilks test was used to determine normality. As the alpha level was set to 0.05, the assumption of a null was rejected for all assertions and dimensions. As a result, non-parametric tests were utilized to further examine the data. Mann-Whitney tests were employed to compare the groups since the Kruskal-Wallis test revealed substantial variations among them.

RESULTS AND DISCUSSION

145 of the 210 forms were collected, yielding a 69% response rate.

Table 2 : Descriptive statistics as per statement

Statement	N	Mean	Median	Std.	Range	Normality P value
Dimension 1. Continuous learning						
Q1. In my organization, people help each other to learn.	145	3.78	4	1.186	4	0.000
Q2. In my organization, people are given time to support learning.	144	3.56	3	0.937	3	0.000
Q3. In my organization, people are rewarded for learning.	141	2.61	2	1.462	5	0.000
Dimension 2. Dialogue and inquiry						
Q4. In my organization, people give open and honest feedback to each other.	145	3.12	3	1.541	5	0.000
Q5. In my organization, whenever people state their views, they also ask what others think.	144	3.17	3	1.218	5	0.000

Q6. In my organization, people spend time building trust with each other.	143	3.08	3	1.406	5	0.000
Dimension 3. Team learning and collaboration						
Q7. In my organization, teams/groups have the freedom to adapt their goals as needed.	144	3.17	2.5	1.097	4	0.000
Q8. In my organization, teams/groups revise their thinking as a result of group discussions or information collected.	143	3.27	2.5	1.091	5	0.000
Q9. In my organization, teams/groups are confident that the organization will act as their recommendations.	144	3.45	2.5	1.175	5	0.000
Dimension 4. Embedded systems						
Q10. My organization creates systems to measure gaps between current and expected performance.	142	3.12	3	1.465	5	0.000
Q11. My organization makes its lessons learned available to all employees.	145	3.23	4	1.096	5	0.000
Q12. My organization measures the results of the time and resources spent on training.	142	3.22	4	1.231	5	0.000
Dimension 5. Empowerment						
Q13. My organization recognizes people for taking initiatives.	141	2.83	3	1.291	5	0.000
Q14. My organization gives people control over the resources they need to accomplish their work.	143	3.19	4	1.389	5	0.000
Q15. My organization supports employees who take calculated risks.	142	3.25	4	1.086	5	0.000
Dimension 6. Systems connections						
Q16. My organization encourages people to think from a global perspective.	145	3.04	3	1.102	5	0.000
Q17. My organization works together with the outside community to meet mutual needs.	143	3.57	4	0.823	3	0.000
Q18. My organization encourages people to get answers from across the organization when solving problems.	144	3.05	3	0.927	5	0.000
Dimension 7. Strategic leadership						
Q19. In my organization, leaders mentor and coach their subordinates.	145	3.85	3	1.089	5	0.000

Q20. In my organization, leaders continually look for opportunities to learn.	144	3.78	3	1.081	4	0.000
Q21. In my organization, leaders ensure that the organization's actions are consistent with its values.	145	3.62	3	1.202	5	0.000

P > 0.05, normally distributed data; P

Source : Author Developed

According to the table, the mean average deviation for the dimensions is 1.211. Statement 1 received the highest overall score, with the statement "In my organization, people help each other to learn." Statement number three received the lowest score: "In my organization, people are rewarded for learning."

Table 3 : Descriptive statistics as per dimension

Dimension	Mean	Median	Range	Std. Deviation	Normality P value
Continuous learning	3.23	3	2-6	1.119	0.002
Dialogue and inquiry	3.14	3	2-6	1.114	0.010
Team learning	3.28	3	2-6	1.205	0.020
Embedded systems	3.15	3	2-6	1.201	0.013
Empowerment	3.08	3	2-6	1.325	0.000
Systems connection	3.22	3	2-6	1.189	0.001
Strategic leadership	3.78	4	2-6	1.315	0.005

Source : Author Developed

At a total score of 3.08 out of 6, respondents ranked empowerment the lowest, suggesting a possible area for growth. According to Marsick and Watkins, this dimension arises when "people are involved in setting, owning, and carrying out a collective vision; accountability is distributed close to choice formation so that people are motivated to learn toward what they are held accountable to do." This is an issue for a learning organization because of the emphasis on teamwork and engagement in leadership writings and the learning organization framework.

Previous DLOQ research in an array of business environments has associated an inadequate power achieved to companies with

an organized organizational structure, where employees at lower levels may have restricted access to information and decision-making power, leaving little or no incentive to take responsibility for learning or including new ideas.

With custom, the primary system of organization for public administration settings is predominantly bureaucratic, controlled by hierarchical structures, rigid rules, and traditional procedures and processes, with only a tiny window of staff engagement in making choices. In the framework of public administration, employees at lower levels, in specific, have little or no impact. Employees are required to carry out decisions that they did not

make. Despite the fact that the conventional management structure is progressively being challenged and converted into an increasingly non-hierarchical, distributed, and collaborative organization, many firms, particularly in developing nations such as Sri Lanka still use it. Sometimes because of history and customs, but also because of a lack of skills and understanding about how to change oneself.

Strategic leadership had the highest overall score (3.78), and it is defined as "Leaders model, champion, and support learning: leadership strategically uses learning for business results." This is because employees in a high power distance culture, such as the government, have a deep regard for their supervisors. Because of the hierarchical system, employees may be scared to criticize their supervisors and leaders.

Group and organizational learning is heavily reliant on organizational members' proclivity for collaboration and effective communication. Reading about learning organizations and the DLOQ in the literature suggests that its many components must be evaluated concurrently and comprehensively. According to systems theory, learning organizations are created (Madumali & Perera, 2018).

Group and organizational learning is heavily reliant on organizational members' proclivity for collaboration and effective communication. Reading about learning organizations and the DLOQ in the literature suggests that its many components must be evaluated concurrently and comprehensively. According to systems theory, learning organizations are made up of interrelated building blocks at the individual, group, organizational and global levels.

Group and organizational learning is heavily reliant on organizational members'

proclivity for collaboration and effective communication. Reading about learning organizations and the DLOQ in the literature suggests that its many components must be evaluated concurrently and comprehensively. According to systems theory, learning organizations are made up of interrelated building blocks at the individual, group, organizational, and global levels.

The outcomes of this exploratory study give some insight into how attitudes toward learning organizations vary across various organizational levels in the general administration context. However, the findings should be weighed against the study's drawbacks, such as a tiny sample of 145 received forms that had a 69% response rate and the ambiguity regarding the missing forms. There additionally exists the question of people who may or may not have filled out the form, which raises worries about the findings. Aside from profession, no further background information was obtained. This limited the ability to go over the findings again and investigate missing data. It should also be mentioned that the 13 respondents who did not state their occupation had better total scores. It is pure speculation to speculate on the causes of this. One explanation is that "willingness to please" is accompanied by a fear of being recognized (Mahseredjian, Karkouljian, & Messarra, 2011). As a result, the replies would not accurately reflect the circumstance, but would instead raise all ratings. By deleting the respondent with incomplete professional data, the Kruskal-Wallis test results remained unchanged. Sinha recognized submissiveness and fear of autonomous decision-making as common Indian characteristics in previous studies.

Awasthy and Gupta expand on this finding, proposing that other countries with cultures similar to that of India, including those in South Asia and maybe the rest of Asia, may exhibit similar occurrences in relation to their

learning organization. More study is required to put this hypothesis to the test. Another research conducted in Taiwan utilizing the DLOQ found that Taiwanese and Chinese employees see dimensions significantly than their American colleagues. Of course, considering the constraints of the translation, this raises the problem of social setting and DLOQ interpretation as a possible limitation for this study (Marquardt, Berger, & Loan, 2004).

In the case of Sri Lanka, many socio-cultural factors may influence how respondents perceive the survey's items. The organization's dominant hierarchical structure may foster a "willingness-to-please" culture, prompting participants to rate according to what they perceive that the examiner or supervisor want them to say as opposed to their true impression. This may be increased if respondents have worries with their security and worry about repercussions for incorrect scoring.

It could cast doubt on the validity of the results as well as the examination itself, potentially invalidating the indicated conclusion. In addition to probable socio-cultural restrictions, the questionnaire was developed in a Western, high-income culture. Hence, there may be factors existing that this questionnaire does not assess. Considering the impact of inadequate resources and fraud, both of which are significant issues affecting organizations in many nations.

Personal biases, employment happiness, corporate durability and the consequences of common procedure variation are among the other restrictions.

CONCLUSION

One of the primary purposes of the current research is to provide clearer conceptual differences between the concepts of the LO and OL, which have been used interchangeably in

both fields of academia and practice. Providing theoretically clearer definitions – the LO is the environmental aspects and OL is the activity-oriented process – would prevent the future research attempts and practical applications from mistaken usages of these concepts. The findings of the research are valuable for public administration in a remote location in regards to areas that need to be improved. It means that an outstation public administration organization is centralized and hierarchical, which may hamper the progress toward a learning organization. One way may be to strengthen internal communication, which would increase knowledge and engagement. Lower-level employee participation, as well as the provision of tools and time for learning, would all contribute to worker empowerment and a transition toward a learning company. Despite the DLOQ's origins and development in the United States, as well as its primary application in corporate settings, this study illustrates that it may be used and deployed in outstation public administration environments. Lastly, this tool can be used alongside additional authorized measuring techniques to broaden and investigate research into cultural characteristics that encourage organizational growth. Future study should investigate the links of workplace education and other cultural variables, such as the impact of confidence, morality and fairness on learning in organizations.

REFERENCES

- Ahonen, M., & Kaseorg, M. (2020). *Learning Organization – Theory and Practice: Case of Estonia*. Retrieved from ResearchGate: https://www.researchgate.net/publication/229044794_Developing_a_learning_organization_a_case_study.
- Akhtar, S., Arif, A., Rubi, E., & Naveed, S. (2011). Impact of organizational learning on organizational performance. *International Journal of Academic Research*, 3(5), 327-331.
- Awasthy, R., & Gupta, R. K. (2012). Dimensions of the learning organization in an Indian context. *International Journal of Emerging Markets*. 235-251.

- Chai, D. S., & Dirani, K. (2018). The dimensions of the learning organization questionnaire (DLOQ). *The Learning Organization*, 351-375.
- Choo, C. W. (1998). *The Knowing Organization*. New York: Oxford University Press.
- Dahanayake, Dhananjaya, N., Gamlath, & Sharmila. (2013). Learning Organization Dimensions of the Sri Lanka Army. *Learning Organization*, 195-215.
- Dahanayake, N. D., & Gamlath, S. (2013). Learning organization dimensions of the Sri Lanka Army. *The Learning Organization*, 251-270.
- Hernandez, M. (2000). *The impact of the dimensions of the learning organization on the transfer of tacit knowledge process and performance improvement within private manufacturing firms in Colombia*. Unpublished Ph.D. thesis, University of Georgia, Athens.
- Imran, M., Rizvi, S. H., & Ali, B. (2001). Impact of organizational learning on organizational performance. *International Journal of Academic Research*, 3(4), 424-427.
- Jaaron, A. A., & Backhouse, C. J. (2017). Operationalising “double-loop” learning in service organisations: a systems approach for creating knowledge. *Systemic Practice and Action Research*, 30(4), 317-337.
- Jamali, D., Khoury, G., & Sahyoun, H. (2006). From Bureacratic organizations to learning organizations: An evolutionary road map. *Learning Organizations*, 337-352.
- Jamali, D., Sidani, Y., & Zouein, C. (2009). The Learning Organization: Tracking Progress in a Developing Country--A Comparative Analysis Using the DLOQ. *Learning Organization*, 16(0969-6474).
- Joo, B. (2007). *The impact of contextual and personal characteristics on employee creativity in Korean firms*. Ph.D. dissertation, University of Minnesota. Retrieved from ProQuest Digital Dissertations database (publication no. AAT 3263468.)
- Leufvén, M., Vitrakoti, R., Bergström, A., Ashish, K. C., & Mälqvist, M. (2015). Dimensions of Learning Organizations Questionnaire (DLOQ) in a low-resource health care setting in Nepal. *Health Research Policy and system*, 13(6), 315-328.
- Lien, B. Y., Hung, R. Y., Yang, B., & Li, M. (2006). Is the learning organization a valid concept in the Taiwanese context? *International Journal of Manpower*, 27(2), 189-203.
- Lim, T. J. (2003). *Relationships among organizational commitment, learning organization culture, and job satisfaction in one Korean private organization*. Unpublished doctoral dissertation, University of Minnesota.
- Madumali, P. A., & Perera, R. A. (2018). An Empirical Study on the Factors Influence on Learning Organizations. *GSJ*, 6(6), 218-230.
- Mahseredjian, A., Karkoulian, S., & Messarra, L. (2011). Leadership styles correlate of learning organization in a non-western culture. *The Business Review, Cambridge*, 17, 269-277.
- Marquardt, M., Berger, M., & Loan, P. (2004). *HRD in the age of globalization: A practical guide to workplace learning in the third millennium*. New York: NY: Basic Books.
- Marsick, V. J., & Watkins, K. E. (2003). Demonstrating the value of an organization's learning culture, the dimensions of learning organization questionnaire. *Advanced Development of Human Resources*, 5(2), 132-151.
- Marsick, V. J. (2013). The dimensions of a Learning Organization Questionnaire (DLOQ): Introduction to the special issue examining DLOQ use over a decade. *Learning Organizations*, 255-278.
- Moilanen, R. (2005). “Diagnosing and measuring learning organizations”. *The Learning Organization*, 12(1), 71-89.
- Naudé, M. (2012). SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND ORGANIZATIONAL LEARNING: MUTUALLY SUPPORTIVE? *International Journal of Business and Management Studies*, 1(1), 523-540.
- Priyantha, I. R., Dickwella, K. R., & Gunasekara, R. (2019). *Public Administration in Sri Lanka: An Analysis of Evolution, Trends, and Challenges in Personnel Management* (1 ed.). Colombo.
- Sekaran, U., & Roger, B. (2016). *Research Methods For Business: A Skill Building* (7th ed.). John Wiley & Sons Ltd.
- Song, J. H., Chermack, T. J., & Kim, W. (2013). An analysis and synthesis of DLOQ-based learning organization research. *Advances in Developing Human Resources*, 15, 222-239.
- Watkins, K. E., & Marsick, V. J. (1998). *Dimensions of the Learning Organization Questionnaire, Partners for the Learning Organization*, Warwick, RI.
- Watkins, K. E., & Dirani, K. M. (2013). A Meta-analysis of the dimensions of a learning organization questionnaire: Looking across cultures, ranks and industries. *Learning Organizations*, 550-562.
- Weldy, T., & Gillis, W. (2010). “The learning organization: variations at different organizational levels”. *The Learning Organization*, 17(5), 455-470.
- Wijetunge, P. (2002). “Adoption of knowledge management by the Sri Lankan university librarians in the light of the national policy on university education”. *International Journal of Educational Development*, 22(1), 85-94.

Recommended Reference - Rajawasam, T., (2023). An Analysis of the Hindrances Come Across by the Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy in Upgrading the English Speaking Skills. *Sri Lanka Military Academy Journal*, 5, 42-50.

AN ANALYSIS OF THE HINDRANCES COME ACROSS BY THE OFFICER CADETS OF THE SRI LANKA MILITARY ACADEMY IN UPGRADING THE ENGLISH SPEAKING SKILLS

Tharuka Rajawasam

*English Instructor, Sri Lanka Military Academy
tharukarajawasam@gmail.com*

ABSTRACT

This research scrutinizes the hindrances in upgrading speaking skills encountered by the Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy, (SLMA) Diyatalawa. The SLMA, one of the foremost tertiary education institutes offers BSc in degree and diploma in Military Studies for the Officer Cadets in the process of molding qualified Officers in the Sri Lanka Army. Significantly, the medium of instruction in the SLMA is English. The hindrances in enhancing speaking skills have been found out by the researcher by conducting one-on-one interviews and distributing a questionnaire. Lack of self-confidence, lack of interest and less preparation for classroom activities, busy training schedules, inefficient use of the given opportunities to improve skills as well as lack of vocabularies, grammar and pronunciation have been identified as the obstacles in improving speaking skills of the Officer Cadets. Hence, the gathered data and previous research work have been taken into account when recommending suitable measures to overcome the above mentioned challenges.

KEYWORDS: *ESP, Fluency, Learner Interest, Officer Cadets, Self-confidence, Teaching Methods.*

INTRODUCTION

This research is in the pursuit of detecting the hindrances in improving speaking skills of the Officer Cadets who are undergoing the military training at the SLMA. Hence, this research aims to describe the hindrances in improving speaking skills and to identify appropriate strategies with task-based remedial measures to weaken the identified barriers and to enhance the speaking skills of the Officer Cadets of the SLMA. The role of the SLMA is to train Officer Cadets in the essentials of officering, leadership and gentleman/lady qualities required to be an officer in the Sri Lanka Army (Cadet Course, n.d.). In fact, it is considered as the alma mater of the Army Officers as it offers military training for almost all the Officers in the Sri Lanka Army. It is affiliated to Sir John Kotelawala Defence University and presently, the institute offers mainly three types of courses such as Regular Officer Cadet courses which last two years and nine months, Short Courses

and Volunteer Officer Cadet Courses which last 1 year and Lady Officer Cadet Courses which last 1 year (Cadet Course, n.d.). Since the medium of instruction is English, it is taught to Officer Cadets as a non-credit subject in each semester, giving more prominence to the first semester which is the most vulnerable period in which the civilians are being transformed to be military personnel.

Language can be identified as the most significant possession of human beings to share their ideas, feelings, and emotions as well as information. In fact, language plays the most prominent role in communication. English is an international language and it plays a significant role in international affairs (Kachru, 1986). In fact, it is the most broadly studied foreign language in the world and it is learned widely for general purposes and specific purposes in education set up from the elementary school up to tertiary level. Under the communication process in any language, listening, speaking, reading and writing are considered as the four main language skills. Listening and reading are the two main receptive skills in any language and those skills encompass receiving information. In addition, speaking and writing are the two main productive skills of language which encompass the production of words and sentences. This research studies on the speaking skills which is a productive skill and analyses the barriers in improving speaking skills of the Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy. And also, the three elements; vocabulary, pronunciation as well as grammar play a significant role in evolving the four skills of language (Kachru, 1986). It is required to be conversant in the four main language skills to enhance personal communication skills.

In this research, the researcher considers speaking skills and in fact, the Officer Cadets' speaking skills are basically considered under a number of categories; day-today speaking, delivering of military briefings

and orders, facing progress interviews, facing viva voce, and delivering of public speeches. Further, the researcher endeavors in finding the hindrances which cause in blocking the improvement of English speaking skills of the target group, the Officer Cadets of the SLMA. Hence, this research can be categorized as a study which entails language related educational background in a military set up.

Almost all the Officer Cadets of the SLMA are from non-English speaking backgrounds where Sinhala was the medium of study during their school period. However, raising a challenge to the Officer Cadets, English is the medium of instruction and the main communication channel of the SLMA and, as a consequence, most of the Officer Cadets who are enlisted to the Sri Lanka Army face communication problems specially at the very beginning of the training programme at the SLMA.

As the related research based on the improvement of speaking skills in a military set up are very limited, this research will be of paramount importance. The researcher studies the barriers for enhancing English speaking skills of Officer Cadets who require speaking skills for the main purpose of successfully carrying out their military related studies in English. The significance and the specialty of this study is that the targeted learners of English are young military personnel who are being trained for the special task of safeguarding the motherland.

LITERATURE REVIEW

Literature review covers a substantial review of similar research areas which will be an eye opener for the researcher as well as the readers. English is a "communication bridge" between and among nations. English is the language of science, computers, aviation, and tourism. Apart from this, English has become

the key of education, offices, law and business (Torky, 2006). The statistics reveal that more than a quarter of the world's population which is about 1.6 billion understands, relates and speaks English (Boonkit, 2010).

Speaking is an interactive process of producing, receiving and processing pieces of information. Furthermore, According to Chaney (1998), speaking can be considered as a systematic process of creating and sharing sense or meaning through use of verbal as well as non-verbal signs. Accordingly, speaking is expressing, delivering, or sending messages between two or more parties of speakers. In fact, by speaking, people can express their ideas, feelings, emotions, and opinions directly or indirectly about any concern or any subject area. To build strong communication with each other, speaking is one of the most effective means of communication.

Speaking skills contain five main components according to Biber (1998). They are; pronunciation, grammar, vocabulary, fluency as well as comprehension. Moreover, as per Grant, (2021), speaking requires the awareness of learners on how grammar and vocabulary is applicable in different situations as well as how the pronunciation should be done in generally accepted manner. Grant, (2021) states there are many aspects that are involved in speaking such as vocabulary development, appropriateness of pronouncing words as well as fluency. As a foreign language, it is very important to develop speaking skills as well as vocabulary development to understand what other people try to communicate with us. As per Nuraini (2021) learners have difficulties in speaking in English due to language related concerns such as lack of vocabulary, less knowledge on grammar and unawareness of pronunciation as well as psychological concerns such as lack of motivation, less self-confidence, less interest and not having self-trustworthiness.

Pronunciation can be identified as a way for students to produce clear idea when speaking (Beven, 2012). Further, the speakers can communicate effectively when they are aware of the commonly accepted pronunciation. It means that speakers who are aware of accepted pronunciation speak in an effective way to an audience and communicate their ideas and expressions effectively and efficiently. The statement shows that the quality of speaking is looked at from the ability in producing words using accepted pronunciation.

Grammar is a set of rules which describes how language is used. The aim of grammar is to use the language on the correct path. Grammar is one of the essential requirements to arrange the sentences correctly and understandably while speaking or writing. (Kachru, 1986). Learners of a Second or Foreign language pay attention on grammar and in fact, it is required to be fluent in any language. Based on the explanation above, it can be mentioned that ideas cannot be expressed clearly by neglecting grammar. The quality of the arranged words and sentences is decided by grammar. Moreover, grammar helps in developing the speaking skills as well as it makes easier to understand the utterances of a speaker.

Vocabulary is required to express ideas in both oral and written forms. Without grammar, ideas and expressions can be conveyed and without vocabulary, nothing can be conveyed. (Kachru, 1986). Further, Hedge, (2000) examines that vocabulary is the way for students or language learners can communicate their ideas and feelings effectively. In fact, learners need to know more words and also their meanings, how they are spelled and pronounced.

Comprehension refers to the fact that participants fully understand the nature of the research project, even when procedures

are complicated and entail risks. (Beven, 2012). Hence, speaking can be concluded that comprehension refers to understanding what is uttered to the listeners in order to avoid misunderstanding information.

The literature review demarcated the importance of speaking and the main components of speaking in related to the previous research work in order to stress the main vocabulary and considerations of this research paper.

RESEARCH METHODOLOGY

The qualitative research method is used for the data analysis of this study as it is a flexible method with the research studies based on Social Sciences and languages. The source of data was the Officer Cadets of the SLMA who are following Degree and Diploma programmes in Military Studies. The sample was chosen using a purposive sampling technique. The author collected data by distributing a questionnaire among the selected officer Cadets covering all the intakes. Structured interviews were conducted with Officer Cadets, Course Officers and English Instructors. The total number of the target population of this research were 151 and the researcher selected a sample size of 90 from the population. Out of 90 respondents, 80 Officer Cadets responded by using a questionnaire as well as 10 separate Officer Cadets responded during the interviews. The respondents were randomly selected from Intake 92 and Intake 93 following BSc in Military Science. The Intake 92 - Bravo was not been considered for this study, as they have already completed their degree programmes in various subject areas at the General Sir John Kotelawala Defence University. And also, the present diploma intake, Intake Short Course 20 was not considered for this study as they were enlisted to the SLMA from the serving Other Rank community of the Sri Lanka Army.

ANALYSIS

Findings of this study indicate that a number of barriers have been resulted in improving speaking skills of the Officer Cadets at the SLMA. The data gathered from the respondents enriched the findings of this research, and the researcher inter-connected the collected data with the research problem for a subtle analysis. Further, the collected data has been divided into categories such as background data, confidence and personality of the learner, interest and preparation of the learner, teaching methods, opportunities, support from the subordinates and the essential components of the speaking.

Based on the data analysis, it was found that there were six main categories related to the barriers in improving speaking skills of the undergraduate Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy. They are; level of self-confidence and personality of learner, interest and preparation of the learner, teaching methods, opportunities, support of the colleagues, and components of English. The findings of the research have proven that the Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy come across barriers in almost all the categories more or less.

A speaker can be benefited from being able to speak effectively in an educational set up as well as in any kind of a professional environment. Strong speaking skills help in increasing chances of obtaining English day activities as well as support to understand the learning points and professionally help in enhancing speaker's employability during job interviews, inspire change and influence business decisions as well as to foster positive workplace relationships (Herrity, 2022). In this study, the author has observed that the trainee Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy have less confidence when speaking, and as a percentage, only 22.5% of Officer

Cadets have stated that they speak English with confidence. However, out of the total number of respondents, 77.5% have mentioned that they are not confident when speaking in English.

When the level of Officer Cadets' confidence is concerned, it is clear that lack of confidence acts as a barrier in improving the speaking skills of the trainee officer cadets at the SLMA. In addition, the English language background from the school affects confidence when speaking in English and that also has been identified as personal barriers in improving speaking skills of Officer Cadets. However, since it belongs to the past condition of the learner, it has not been considered in the research any further. Also, this study measures the level of confidence of the Officer Cadets when they are speaking with someone who is fluent in English. As per the analysis above, 66% of Officer Cadets mentioned that they felt less confident when speaking with fluent English speakers. As per the study, the majority of Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy are less confident about themselves as well as about their knowledge on English. Because of that, lack of confidence has been recognized as a barrier in enhancing the speaking skills of the trainee Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy.

Less interest and less preparation of the learner can be identified as barriers in improving speaking skills of the Officer Cadets. Preparation for lectures, enthusiastic engagement in the speaking activities which are conducted in the classroom, exposure to language during their leisure and time management for reading English articles/short stories/novels and the tendency of sleeping in the classroom due to physical fatigue were taken into consideration in order to measure personal interest and preparation for learning of the learner. The study examined that the preparation of the learner and the level of interest of the learner impact both negatively as well as

positively on the improvement of speaking skills of the Officer Cadets at the Sri Lanka Military Academy. If the learner is interested in their studies, it may help in enhancing his speaking skills as well as it may involve positively for the education level of the learner. This symptom is generally influenced by the lack of interest for the studies such as tendency to sleep during the lectures in the individual of the students. Similarly, learners spend more time on extra works rather than practicing speaking skills. Lack of interest as well as less preparation impact on improving the speaking skills of the trainee Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy. As per the study, lack of interest as well as less preparation has been observed as one of the barriers in improving the speaking skills of the undergraduate officer cadets of the Sri Lanka military academy.

Moreover, this study examined how the teaching methods of the English instructors of the Sri Lanka Military Academy impact on improving speaking skills of the Officer Cadets. Clarifying of doubts related to the English language, effectiveness of teaching methodology and conduct of practical speaking activities during English lectures have been considered to measure how teaching methodology impacted on improving speaking skills of the Officer Cadets. As per the gathered data, only 20% of students clarified their doubts during the lectures. Out of 20% of students rest clarified their doubts sometimes and some of the students never clarified their doubts. Similarly, the teaching methodology that was followed by the English instructors of the Sri Lanka Military Academy, was useful for some of students to improve their speaking skills as well as more than half of the students have stated that the teaching methodology does not support them in improving their speaking skills. In this case, the teaching methodology is not useful for more than half of the students. In split that, the teaching methodology is one of the barriers to improve the speaking skills

of the undergraduate officer cadets of the Sri Lanka military academy.

Furthermore, this study also examines that lack of grasping opportunities acts as a barrier in improving speaking skills of the Officer Cadets. There are many opportunities of improving speaking skills which have been knowingly or unknowingly neglected and wasted by the Officer Cadets. One of the main opportunities which have been missed by the Officer Cadets is the pair and group speaking activities. Majority of the Officer Cadets do not understand the value and the effectiveness of actively engaging in pair and group speaking activities conducted during lectures. They engage in such activities for the sake of doing and they have stated that in the questionnaire as well as one-on-one interviews. In fact, a very limited number of Officer Cadets voluntarily engage in English Day-related activities, debates, and announcing. Not only that, with the interviews conducted with the Course Officer the researcher found out that the same Officer Cadets are active when it comes to military based activities which involve speaking such as giving military briefings and delivering orders during outdoor Military exercises. Hence, it has been observed by the researcher that most of the Officer Cadets who joined the Academy with a good English background engage in speaking activities both in English sessions as well as military Exercises. Hence, this study examines how these opportunities impact on improving speaking skills of the Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy. The opportunities led towards the enhancement of speaking strategy with practice. But sometimes, the opportunities will be claimed by the selected students at all times. Because of this situation, only some students may be improving their speaking skills as well as others may not have a good chance to enough improve their speaking strategies. By announcing, participating in debates is an opportunity to improve speaking skills.

Support of the subordinates is one of the requirements which positively affects in improving the speaking skills of the Officer Cadets as it provides more exposure and practice which is required to sharpen up the language. This study measured the support of the subordinates in having day-to-day dialogues in English at the Cadets' accommodation. As per the study, more than half of the Officer Cadets stated that their friends make fun when they try to speak English at Cadets' living areas. It would make the Officer Cadets who try to speak English backward and diffident. Besides, the Officer Cadets who can handle English very well also communicate in Sinhala in their living areas is another observation made by the researcher. If the student who can speak fluently can support their subordinates to develop their speaking skills, English can be easily acquired without even knowing that it is being learned. However, lack of mutual support in learning and acquiring of language can be identified as one of the barriers to improve speaking skills of the undergraduate Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy.

Proper awareness of the components of speaking; grammar, pronunciation, vocabulary and fluency is one of the most applicable methods in improving speaking skills of language learners. This study measures how vocabulary and pronunciation involve in the speaking strategy of the Officer Cadets. The activities that are followed in the classroom are helpful in building a considerable number of vocabulary and sufficient grammar knowledge of the Officer Cadets. They get stuck for suitable words when speaking in English due to lack of vocabulary and forgetting the suitable vocabulary in different situations, often getting stuck when pronouncing certain words while speaking in English, thinking vocabulary and pronunciation are very important to develop a good conversation with others were used to measure follows to examine how pronunciation and vocabulary are involved in improving

speaking skills. As per the data analysis, majority of the Officer Cadets believe that the classroom based activities are helpful in expanding the vocabulary of the Officer Cadets and it may be helpful to continue speaking smoothly with fewer intervals. However, 60% of Officer Cadets stated that lack of vocabulary leads to have a lot of intervals while speaking. In addition to the lack of vocabulary, the Officer Cadets mentioned that the unawareness of standard pronunciation may break the speaking and it makes difficulties for the entire communication process. Hence, lack of vocabulary as well as being less aware of the standard pronunciation can be identified as barriers in improving speaking skills of the Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy.

RECOMMENDATIONS

The researcher discovers that motivational factor, self-confidence, interest of the learner, exposure to the components of speaking, positive attitudes of learners, cultural understating and appropriate teaching methods are required for the improvement of speaking skills. Hence, lack of the above mentioned factors works as barriers for the enhancement of English speaking skills. Further, it is required to find out the suitable and apt remedies for the identified barriers. The researcher recommends that practical measurements must be implemented to improve the speaking skills of the Officer Cadets of the Sri Lanka Military Academy. Practical sessions based on personality building and confidence building can be organized twice a year in order to build up confidence and personality which is one of the major barriers in improving English speaking skills.

As military personnel, Officer Cadets have to follow a very busy and tight training schedules at the SLMA. In fact, they have to wake up very early for the morning Physical Training and sleep very late at night due to

corrective training sessions, muster preparation and other training related activities. In fact, the first semester is the period in which a civilian is being transformed into a military man. During that transformation, the Officer Cadets undergo many difficulties in acclimatizing to the military scenario and it is more challenging for them when they have to engage in military related activities, English lectures and also military related lectures in English medium in the very first semester. Hence, majority of the Officer Cadets try to pass the examinations and consider less on improving speaking skills. Hence, it is recommended to have a special English package before starting the military studies. Then, the Officer Cadets can learn English more freely as well as efficiently. In fact, it should be noted that the Sri Lanka Army is leading towards a professional army where conventional warfare is not as applicable as the past times. Hence, the foundation of English language is recommended to be set before the military package in the first semester and the rest of the military subjects as well as the academic subjects can be taught afterwards. From the second semester onwards, English can be taught together with their military training.

As the military personnel, Officer Cadets are required to gather knowledge on the military studies. However, English instructors of the SLMA offer a General English course to the Officer Cadets. Hence, it is recommended to have a General English course followed by English for Specific Purposes (ESP) Course targeting the terminology and jargons used in Military Studies at the first semester. Further, it is also recommended to have English courses having more weightage on ESP from second semester onwards. The allocated period for English language learning in each semester can be utilized effectively if the above mentioned recommendations are taken into implimentation. According to Nuraini (2016), there are specific teaching strategies for teaching English speaking for university

level students who require English speaking skills to carry out their studies. Considering the above concern, the researcher believes that a remarkable change can be experienced if ESP related to Military Studies is conducted. In fact, it is recommended to have a programme for ESP aftermath of offering a General English course at the very first semester before starting the military package.

Furthermore, some learners are not self-motivated to speak English as they do not understand the real need of learning or speaking in English. However, motivation is one of the crucial forces which determines whether a learner embarks in a task at all, how much energy he devotes to it, and how long he preserves (Littlewood, 1984). In fact, development of communicative skills can only take place when learners are motivated and provided with opportunities to express their own identity and associate with the people. It is recommended to encourage all the Officer Cadets to grasp the given opportunities. Otherwise, the opportunities may be always gained by some selected groups of Officer Cadets and the majority will be merely onlookers. Hence, it is required to make the Officer Cadets aware on the importance of grabbing the opportunities to speak in English in order to develop their speaking skills. That would create the grabbing of given opportunities.

Furthermore, the researcher recommends incorporating Nguyen's (2019) considerations regarding motivation with the effect of enhancing speaking skills of the Officer Cadets. He states that motivation should be enhanced considering two main categories; extrinsic motivation in which a learner is motivated by colleagues, teachers, job facilities and intrinsic motivation in which a learner motivates himself with his own keenness to learn. It is recommended to appoint students who are fluent in English as leaders and give speaking related exercises to practice English when they spend their time at their living areas.

CONCLUSION

The SLMA is one of the leading military establishments where the Officer Cadets are groomed to be Officers in the Sri Lanka Army. The medium of instruction in the SLMA is English and as a result, fluency in English speaking skills has become a vital requirement. The observations depict that there is a number of barriers which slow the enhancement of speaking skills of the Officer Cadets. Lack of self-confidence, lack of personal interest for classroom activities, busyness and training schedules, inefficient use of the given opportunities to improve speaking skills, lack of awareness of the vocabularies, grammar and pronunciation and the teaching methods have been identified as the barriers in improving speaking skills of the Officer Cadets. Hence, the researcher recommends many appropriate task-based remedial measures in order to rectify the barriers faced by the Officer Cadets. In conclusion, the researcher is in the strong notion that this research would fill a considerable research gap in the premier military establishment of Sri Lanka where the Officers are trained.

REFERENCES

- Al-Issa, A. S., & Al-Qubtan, R. (2010). Taking the floor: Oral presentations in EFL classrooms. *TESOL Journal*, 1(2), 227-246.
- Beven, L. (2012). *A Review of ESOL Publications Using Research-Based Principles of Pronunciation Pedagogy*. (MA Unpublished Research Project). New Zealand: Victoria University of Wellington.
- Biber, D. (1998). *Variation across Speech and Writing*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Boonkit, K. (2010). Enhancing the Development of Speaking Skills for Non -Native Speakers of English. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2(2010), 1305 -1309.
- Cadet Course*. (n.d.). Retrieved from <https://alt.army.lk/slma/Officer-cadet-course>

- Chaney, A. (1998). *Teaching Oral Communication in Grades K-8*. USA: A Viacom Company.
- Krashen, S. D. (1988). *Second Language Acquisition and Second Language Learning*. New York: Prentice-Hall.
- Littlewood, W. (1984). *Foreign and Second Language Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mao, W. (2022). *Frontiersin*. Retrived from <https://www.frontiersin.org/journals/psychology>
- Nguyen, H. C. (2019). *Eric Education*. Retrived from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1235801.pdf>
- Novitasari, N. (2020). *The English Speaking Barriers Possessed by Students of the Islamic Banking Study Program EBI IAIN Bengkulu*. Retrived from <http://repository.iainbengkulu.ac.id/4957/1/nina%20novitasari%20skripsi.pdf>
- Nuraini, K. (2016). *ELLITE*. Retrived from <http://jurnal.unmuhjember.ac.id/index.php/ELLITE/article/view/159/96>

Recommended Reference - Wijesinghe, S. N., (2023). Promoting Reconciliation and Inter Cultural Dialogue in Sri Lankan Universities. *Sri Lanka Military Academy Journal*, 5, 51-59.

PROMOTING RECONCILIATION AND INTER CULTURAL DIALOGUE IN SRI LANKAN UNIVERSITIES¹

Shanti Nandana Wijesinghe

*Professor of Department of Sociology, Faculty of Arts, University of Peradeniya
shanti_nandana@yahoo.com*

ABSTRACT

This study examines the significance of intercultural dialogue in achieving sustainable peace and inclusion in Sri Lanka. The study explores the Lessons Learnt and Reconciliation Commission's emphasis on the importance of peace education and the role of youth

in promoting understanding, amity, and reconciliation. The study also highlights the Asia-Pacific Regional Launch of the UNESCO Framework for Enabling Intercultural Dialogue, which aimed to foster intercultural dialogue, unity, social cohesion, and reconciliation among university students in public universities and campuses across Sri Lanka. The joint

¹ The United Nations (UN) places great importance on the future of young people and recognizes their role as peace builders and agents of change who can break down barriers and bridge cultural divides. "Now that you are going through this important transition towards a better future, I wanted to see for myself how you have been making a difference and shaping your own future..." Currently, 73 million young people worldwide are unemployed, and this is a serious global problem. It is clear that no single country can solve this problem alone, including Sri Lanka, which may not be able to address youth unemployment within its borders. Therefore, a global approach is necessary. The United Nations is actively working to ensure that every young person receives the education, healthcare, employment, and rights they deserve. In pursuit of peace and development, the UN is forging stronger partnerships with youth-led and youth-focused organizations. "I have also been striving to correct one of the most significant injustices: the exclusion of young people from peace building and reconciliation processes." Why should young people be drafted to fight wars? Instead, they should be encouraged to engage in peace building and avoid becoming targets of enemies and fighting. All young people should have the opportunity to participate in peace-making

processes to ensure sustainable social justice, especially in countries like Sri Lanka that are recovering from conflict. The United Nations takes the future of young people very seriously and recognizes their role as peace builders and agents of change who can overcome cultural divides. In recent years, Sri Lanka has emerged as one of the leading contributors to the youth agenda. "Your country is a strong advocate for youth development on the international stage." It is crucial to increase investment in young women who constitute one-fifth of the Sri Lankan population domestically. "You are your country's most valuable asset. Sri Lanka's future success depends on you. However, most of you were born and raised during times of conflict, and many of you have experienced deprivation and injustice." Involvement in peace building, reconciliation, and post-conflict transformation provides an opportunity to rise above this trauma and contribute to creating a better future.

- Secretary-General Ban Ki-moon, addressing the gathering of youths theme 'Reconciliation and Coexistence: Role of Youth' in Galle, Sri Lanka, 01,09,2016. (Ada Derana, 01-09-2016 <http://www.adaderana.lk/news/36772/sri-lankas-future-success-depends-on-youth-un-chief>)

proposal outlined three key outcomes and their corresponding activities, which aimed to bridge divides, foster social cohesion, and promote intercultural understanding among university students in Sri Lanka. The study concludes by discussing the transformative power of intercultural dialogue and the role it plays in promoting sustainable peace and inclusion in Sri Lanka.

KEYWORDS: Intercultural Dialogue, Sustainable Peace, Sri Lanka, Lessons Learnt and Reconciliation Commission, UNESCO Framework.

INTRODUCTION

Sri Lankan Universities have been taking significant strides toward fostering social reconciliation and intercultural dialogue among university communities since 2021. This initiative stems from a proposal submitted by Professor Shanti Nandana Wijesinghe from the Department of Sociology at the University of Peradeniya to His Excellency President Gotabhaya Rajapaksa² on September 26th, 26.09.2021. Drawing on expertise from the Department of Sociology at the University of Peradeniya, the Director of Social Development Affairs to His Excellency the President of Sri Lanka (2005-2015), and active participation as a member of the Presidential Task Force (2021-2022), this writer's deep commitment in promoting reconciliation and

social cohesion has laid the foundation for the establishment of Social Reconciliation Centres (SRCs) throughout the nation. The significance of the proposal was underscored when the University Grants Commission (UGC) responded by issuing Circular 3 No. 10/2021 on December 21st, 2021. This circular 3 formally established the University Grants Commission Standing Committee on Reconciliation in Sri Lanka, signaling a significant step forward in promoting intercultural dialogue and social cohesion within the university community⁴. The Asia-Pacific Regional Launch of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (UNESCO) Framework for Enabling Intercultural Dialogue took place in Colombo, Sri Lanka, from June 26th to June 28th, 2023. The event showcased a strong dedication to promote peace, intercultural understanding, and social cohesion. The first two days featured national stakeholder policy dialogues, involving parliamentary stakeholders and the University Grants Commission Standing Committee on Reconciliation. These dialogues united policymakers, academics, and youth representatives, emphasizing the transformative potential of intercultural dialogue. The event successfully brought together stakeholders from parliament, academia, policy circles, and youth representatives on June 26th, 27th, and 28th to collectively commit to fostering intercultural understanding and social cohesion. Notably, Shanakiyan Rasamanickam, Sudarshini Fernandopulle, Angajan Ramanathan, and Dilan Perera participated in the Sri Lanka parliament session on June 26th, 2023.

² "We will take all necessary steps to make our motherland a safe country free of terrorism, and extremism, our Primary purpose is to create a productive citizen, a happy family, a disciplined society, and a prosperous nation. The government must take the initiative to make every healthy citizen of employable age a useful and productive citizen. What we need is for all of them to contribute to the nation's economy."

The Policy Statement made by His Excellency Gotabaya Rajapaksa, President of the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka.

³ Recognizing the importance of this endeavor, the UGC established the University Grants Commission Standing Committee on Reconciliation, along with Social Reconciliation Centres (SRCs) in public universities and campuses across the country.

⁴ Peace education provides a quest for positive peace (Galtung 1970). The existing project empowers youth through peace education but in the process, it also enhances their understanding of each other, irrespective of their ethnolinguistic background. One example is the creation of a dance troupe that includes Tamil and Sinhala female dancers, who have found empowerment through cohesion, coexistence, tolerance, and harmony (Wijesinghe 2021:2)

BACKGROUND

Background Sri Lanka has faced the consequences of ethno-religious violence, including a 30-year armed conflict, ethnic riots and recent terrorist attacks. In response, the Lessons Learnt and Reconciliation Commission emphasized the significance of peace education and the role of youth in fostering understanding, amity, and reconciliation. UNESCO acknowledges the vital role of SRCs in promoting intercultural dialogue and social cohesion within the diverse university community. These Centres bring together academics and youth from various backgrounds, offering a unique platform for academic and extracurricular activities.

The Role of Intercultural Dialogue

Recognizing the challenges posed by global issues such as inequality, xenophobia, and violent extremism, there is a growing awareness of the importance of intercultural dialogue in achieving peace, inclusion, and cooperation. In partnership with the Institute for Economics and Peace, UNESCO has developed a data-led Framework for Enabling Intercultural Dialogue. This framework supports intercultural dialogue as a means to prevent conflict, promote reconciliation, and strengthen social cohesion, peace and human rights. To achieve the proposal's main objectives, this three-day event brought together key stakeholders, policymakers, academics and youth representatives to explore the transformative power of intercultural dialogue.

Event Objectives and Description

To further advance the objectives of intercultural dialogue, the UGC Standing Committee on Reconciliation organized a policy dialogue that brought together directors and student representatives from SRCs across

18 public universities and campuses. The aim was to identify priorities and needs for a joint program that supports effective and sustainable actions to enhance dialogue, social cohesion and reconciliation in Sri Lanka. The discussion was guided by insights from the original proposal on Social Reconciliation among University Communities submitted on September 26th, 2021 and UNESCO Framework. The event featured presentations, breakout group discussions, and reflections on the draft joint proposal. The participants discussed strategies to strengthen social SRCs, promote intercultural competencies among students and faculty, develop student exchange programs and cultural events, enhance academic capacities for research, and ensure the sustainable development of SRCs. 18 Directors of SRCs and 18 student representatives and UN Officers attended from the SRCs established in public universities. Prof. Shanti Nandana Wijesinghe along with student representatives M. S. F. Sumaiya, N.L.A. Rasangika, N. Akeedha Banu and R. M.D.S. Rathnayake attended the launch representing the University of Peradeniya. The event aimed to explore ways to promote intercultural dialogue, social cohesion, and reconciliation at the national and regional levels.

(Photo: Pioneer Directors of the UGC Standing Committee on Reconciliation with student representatives from the Social Reconciliation Centres established in public universities)

This dialogue brought together directors and student representatives from the SRCs established in public universities and campuses nationwide. The objective⁵ was to identify priorities and needs for a joint program that enhances dialogue for social cohesion and reconciliation in Sri Lanka, guided by the insights and data from the UNESCO Framework. Sri Lanka has faced the consequences of ethno-religious violence, including a 30-year armed conflict, ethnic riots and recent terrorist attacks. In response to these challenges, the Lessons Learnt and Reconciliation Commission (LLRC) emphasized the importance of peace education⁶ and the role of youth in promoting understanding, amity, and reconciliation. The SRCs in public universities play a crucial role in fostering intercultural dialogue and social cohesion among the diverse university community.

Recognizing the significance of intercultural dialogue in achieving sustainable peace, inclusion and cooperation, UNESCO has developed the Framework for Enabling Intercultural Dialogue in collaboration with the Institute for Economics and Peace. This data-led framework aims to prevent conflict, promote reconciliation, and uphold human rights standards through intercultural dialogue.

The policy dialogue began with introductions by Ms. Eunsong Kim, Program Specialist and Chief of the Social and Human Sciences Unit at UNESCO New Delhi, and

Ms. Himali Jinadasa, Country Coordinator of UNESCO Sri Lanka. Senior Professor Sampath Amaratunga, Chairman of the University Grants Commission (UGC), delivered the opening address, emphasizing the importance of dialogue and reconciliation in the university system. Mr. Euan Mackway-Jones, Program Specialist in Inclusion, Rights and Dialogue at UNESCO Headquarters presented the UNESCO Framework for Enabling Intercultural Dialogue, highlighting the pivotal role of SRCs in facilitating intercultural dialogue. Prof. Premakumara de Silva, Chairperson of the UGC Standing Committee on Reconciliation, and Ms. Ruvini Perera, Intercultural Dialogue Coordination Consultant at UNESCO Colombo provided insights into the work of UNESCO in promoting intercultural dialogue.

Following the presentations, breakout group discussions were held to identify alignment, desirability, and areas for improvement in the draft joint proposal. Facilitated by UNESCO and United Nations Volunteers, these discussions provided an opportunity for participants to share their perspectives and contribute to the development of effective approaches for fostering social cohesion within the university community. The event concluded with presentations of recommendations from each group, highlighting key insights and proposals for enhancing dialogue, social cohesion, and reconciliation in Sri Lanka.

A reflection and discussion moderated by UNESCO allowed participants to exchange ideas and explore the way forward. The Asia-Pacific Regional Launch of the UNESCO Framework for Enabling Intercultural Dialogue in Sri Lanka's public universities serves as a significant step towards fostering social cohesion and reconciliation. By prioritizing intercultural dialogue and embracing the diversity within the university community, Sri Lanka is working towards a future where dialogue and

⁵ With the objective of creating a harmonious Sri Lanka, the universities should develop central concepts, strategies, and models to promote moderation, tolerance, and coexistence. Furthermore, Sri Lankan universities should spearhead initiatives to train and groom a new generation of staff and students to create a harmonious society. The proposed social reconciliation project will provide a platform for the university community to better understand the nation's challenges and contribute to the nation's stability in a post-war context (Wijesinghe 2021:2).

⁶ "[...] Develop a proactive policy to encourage mixed schools serving children from different ethnic and religious backgrounds and greater interaction among students (e.g. twinning schools, student exchange programs, reconciliation clubs, National Youth Council exchange programs)"

understanding prevail, leading to sustainable peace and inclusive development. UNESCO's commitment to promote intercultural dialogue as a means to bridge divides, prevent conflicts, and uphold human rights standards is evident in their collaboration with the University Research.

The Asia-Pacific Regional Launch of the UNESCO Framework for Enabling Intercultural Dialogue aimed to foster intercultural dialogue, unity, social cohesion, and reconciliation among university students in public universities and campuses across Sri Lanka. The draft results framework for a joint proposal outlined the following outcomes and corresponding activities:

This framework consists of 3 outcomes. Outcome 1 aims to enhance social cohesion and reconciliation within the university community with the strength of SRCs. This involves promoting intercultural competencies among students and faculty through capacity-building dialogue tools. Outcome 1 consists of 2 outputs, involving 7 activities in total. Activities include designing a trilingual training manual for intercultural competencies, implementing training programs and organizing cross-generational dialogue programs to understand

youth perceptions and visions for unity and reconciliation. This outcome includes 2 outputs, comprising of 7 activities in total.

Outcome 2 seeks to improve academic capacities in Sri Lankan public university to facilitate research, knowledge sharing, and policy-making on intercultural dialogue, peace and reconciliation. It consists of 2 outputs, each comprising of 3 activities. The activities focus on supporting university students in conducting policy-relevant research, organizing a Hackathon on peace, convening a national conference to present research papers and policy briefs, and strengthening university systems for academic research and knowledge exchange.

Outcome 3 centers on the sustainable development of SRCs to ensure their effective implementation. The 4 activities of this outcome include the creation of dedicated webpages for the SRCs, provision of technical assistance through the recruitment of full-time UN volunteers, establishment of permanent officers for the centers and support for procurement of necessary equipment.

Table 1. The draft results framework for a joint proposal Impact: Intercultural Dialogue, Unity, Social Cohesion, and Reconciliation fostered among university students in public universities and campuses across Sri Lanka

Impact	Intercultural dialogue, unity, social cohesion and reconciliation fostered among university students in public universities and campuses across Sri Lanka.
Outcome 1	Social Reconciliation Centres strengthened to leverage intercultural dialogue tools, exchange programs, site visits, and arts and cultural programs to enhance social cohesion and reconciliation among the university community members, including students, faculty and staff.
Output 1	Intercultural competencies promoted among university students and faculty members through capacity-building dialogue tools.

Activity 1	Design a training manual for intercultural competencies together with 18 Social Reconciliation Centres in 17 public universities and 1 campus in a participatory manner in three languages (English, Sinhala, and Tamil).
Activity 2	Intercultural competencies training program is rolled out through the 18 Social Reconciliation Centres in the 17 public universities and 1 campus in Sri Lanka.
Activity 3	Social Reconciliation Centres to organize a cross-generational dialogue program between university students and faculty members utilizing the UNESCO Talking Across Generations on Education (TAG ^e) approach to facilitate an intergenerational dialogue to understand youth perceptions and vision for national unity, social cohesion, and reconciliation in Sri Lanka.
Output 2	Student exchange programs, site/exposure visits, and arts and cultural programs developed and implemented through Social Reconciliation Centres.
Activity 1	Social Reconciliation Centres in the University of Jaffna, University of Ruhuna, University of Kelaniya and Southeastern University of Sri Lanka to host a sports festival and a student exchange program between the universities.
Activity 2	Social Reconciliation Centres to host a cultural night, showcasing cultural events representing all ethnicities in the university community.
Activity 3	Social Reconciliation Centres to host inter-university exchange programs based on the themes of intercultural dialogue, peace and reconciliation.
Activity 4	Social Reconciliation Centres to organize site/exposure visits to conflict-affected villages and facilitate dialogues building on intercultural competencies training between the community and students.
Outcome 2	Academic capacities of Sri Lankan public universities enhanced to facilitate research, knowledge sharing and policy-making on intercultural dialogue, peace and reconciliation.
Output 1	University students supported to conduct policy-relevant research and share knowledge on intercultural dialogue, peace and reconciliation through enhancement of research skills and evidence generation.
Activity 1	Conduct the Youth as Research (YAR) program for university students to produce evidence-based research and policy briefs on peace and reconciliation in Sri Lanka.
Activity 2:	Social Reconciliation Centres to host a hackathon with YAR participants and university students on Harnessing Peace among university students.
Activity 3	UNESCO and UGC Standing Committee on Reconciliation to convene a National Conference to present selected research papers and policy briefs produced by the university students through the YAR program.
Output 2	University systems strengthened to promote academic research and knowledge exchange on subjects of intercultural dialogue, peace and reconciliation.
Activity 1	Support the creation of a trilingual online journal to publish the findings of the peace research conducted by students and faculty.
Activity 2	Introduce a new bachelor's degree on B.Sc. in Multicultural Studies.

Activity 3	Social Reconciliation Centres to commence courses on comparative religious studies in Sri Lanka.
Outcome 3	Sustainable development of Social Reconciliation Centres to solidify their presence and effective implementation of their mandate.
Output 1	Social Reconciliation Centres are supported to effectively deliver their mandate through technical, research and logistical support.
Activity 1	Create a webpage for all the Social Reconciliation Centres on the main university website to provide access to information on the work of the Social Reconciliation Centres for students, academia and external parties.
Activity 2	Technical assistance is provided for the Social Reconciliation Centres through the recruitment of full-time United Nations Volunteers for project implementation support, communication and research assistance.
Activity 3	Support the creation of a permanent office for all Social Reconciliation Centres across all Universities.
Activity 4	Support the procurement of the necessary equipment for Social Reconciliation Centres.

Source: (UNESCO, 2023). UNESCO National Stakeholder Policy Dialogue with the University Grants Commission Standing Committee on Reconciliation in Sri Lanka: 4-5.

Table 1 summarizes the Asia-Pacific Regional Launch of the UNESCO Framework for Enabling Intercultural Dialogue focused on fostering intercultural dialogue, unity, social cohesion, and reconciliation among university students in Sri Lanka. The draft results framework outlined three key outcomes and their corresponding activities. The first outcome aimed to strengthen Social Reconciliation Centres within universities by promoting intercultural competencies among students and faculty through training programs and cross-generational dialogue. The second outcome aimed to enhance academic capacities by supporting research, organizing a Hackathon, and facilitating knowledge exchange. The third outcome focused on the sustainable development of Social Reconciliation Centres through the creation of webpages, recruitment of full-time UN volunteers, the establishment of permanent offices, and procurement of necessary equipment. These efforts collectively aimed to bridge divides, foster social cohesion, and promote intercultural understanding among university students in Sri Lanka.

The Asia-Pacific Regional Launch of the UNESCO Framework for Enabling Intercultural Dialogue

The Asia-Pacific Regional Launch of the UNESCO Framework for Enabling Intercultural Dialogue recently took place at the Courtyard by Marriott, Colombo City Center in Sri Lanka. This event, organized by UNESCO, aimed to promote peace, social cohesion, and inclusion through intercultural dialogue. The opening remarks were delivered by Mr. Christian Skoog, the United Nations Resident Coordinator of Sri Lanka, emphasizing the importance of dialogue and understanding among diverse cultures and communities for sustainable peace and development.

Mr. Eric Walsh, the High Commissioner for Canada in Sri Lanka and the Maldives, delivered welcome remarks, highlighting Canada's active promotion of intercultural dialogue for inclusion and reconciliation. Ms. Gabriela Ramos, the Assistant Director-General

for Social and Human Sciences at UNESCO, delivered a keynote speech via video message, emphasizing the role of intercultural dialogue in building bridges between communities and fostering mutual respect.

Hon. Suren Raghavan, the State Minister of Higher Education in Sri Lanka, addressed the audience, emphasizing the significance of intercultural dialogue in promoting reconciliation and social cohesion within the country. The event featured the presentation and launch of the Intercultural Dialogue (ICD) Framework by Mr. Euan Mackway-Jones, the Program Specialist at UNESCO Headquarters, providing guidance for fostering intercultural dialogue for social cohesion, reconciliation, and peacebuilding.

A panel discussion focused on the role of the state in promoting intercultural dialogue, examining policies, identifying challenges, and exploring opportunities for creating enabling environments. The panel, moderated by Ms. Sajini Wickramasinghe, included esteemed guests such as Mr. Deepthi Lamahewa, Prof. Miriam Coronel Ferrer, and Ms. Manju Khatiwada, who shared experiences and strategies from Sri Lanka, the Philippines, and Nepal, respectively. Another panel discussion highlighted the role of civil society organizations in promoting intercultural dialogue for sustainable peace and inclusive development. The panelists explored how intercultural dialogue can contribute to reimagining societies, addressing conflict causes, and achieving aspirations.

Overall, the event provided a platform to discuss and explore the transformative power of intercultural dialogue in fostering peace, social cohesion, and inclusive development, with insights from various stakeholders representing the state, civil society and academia.

Conclusion: Building a United and Inclusive Future

The UGC Standing Committee on Reconciliation, in collaboration with UNESCO and based on the proposal from the Department of Sociology at the University of Peradeniya, is fully committed to fostering social reconciliation, intercultural dialogue, and peacebuilding within Sri Lankan universities. Through the establishment of SRCs and the implementation of the joint proposal, their aim is to enhance social cohesion, empower youth, and create a sustainable environment for research, knowledge sharing, and policymaking on intercultural dialogue, peace, and reconciliation.

To assess the progress in social cohesion and reconciliation, the SRC at the University of Peradeniya presented the Social Cohesion and Reconciliation Index for Sri Lanka (SCORE Sri Lanka). This index will be used to conduct a nationwide survey with the assistance of the 18 SRCs in state universities and campuses.

By providing training opportunities, organizing exchange programs and supporting research initiatives, the university community can develop intercultural competencies, promote unity, and work towards a shared vision of sustainable development. With the active participation of students, faculty, and staff, Sri Lanka can overcome its challenges and build a brighter future based on understanding, cooperation, and respect among its diverse population.

REFERENCES

- Galtung, J. (1996). *Peace by peaceful means: Peace and conflict, development and civilization*. SAGE Publications Ltd,
- Sri Lanka University Statistics. (2020). *Student Enrolment. University Grant Commission*. Retrieved from https://www.ugc.ac.lk/downloads/statistics/stat_2020/Chapter%203.pdf

- Report of the Commission of Inquiry on Lessons Learnt and Reconciliation (2011, November). *Commission of Inquiry on Lessons Learnt and Reconciliation, Sri Lanka*. Retrieved from <http://www.slembassyusa.org/downloads/%20LLRC-REPORT>
- UNESCO. (2022). *We Need to Talk, Measuring Intercultural Dialogue for Peace and Inclusion, UNESCO: IEP*
- UNESCO. (2023). *UNESCO National Stakeholder Policy Dialogue with the University Grants Commission Standing Committee on Reconciliation in Sri Lanka. Emerald. Courtyard* by Marriott Colombo, Sri Lanka, Tuesday 27th June 2023: 4-5 (Unpublished)
- Wijesinghe, S. N. (2015). *Youth, Volunteerism and Social Reconciliation for Social Development*. WUF and Innovators (Pvt) Ltd, Peradeniya.
- Wijesinghe, S. N. (2021). *Social Reconciliation among University Communities, The original proposal submitted by Professor Shanti Nandana Wijesinghe from the Department of Sociology at the University of Peradeniya to His Excellency President Gotabhaya Rajapaksa on 26.09.2021* (Unpublished)

Recommended Reference - Witharana, T., (2023). An Analysis of the Ancient Battle of Gannoruwa. *Sri Lanka Military Academy Journal*, 5, 60-71.

AN ANALYSIS OF THE ANCIENT BATTLE OF GANNORUWA

Thushara Witharana

*General Studies Department, Academic Wing, Sri Lanka Military Academy, Diyatalawa
thusharawith@gmail.com*

ABSTRACT

The Portuguese, who entered Sri Lanka in 1505, initially had contact with the Kingdom of Kotte, and later with the Kandyan kingdom. It can be seen that several battles have been added to the history of Sri Lanka during these two kingdoms due to the efforts of the Portuguese to gain political power in Sri Lanka. By the end of the Middle Ages, the Portuguese had one of the most advanced military and military technologies in the world. But the Portuguese were defeated almost every time they tried to conquer the Kandyan kingdom. By 1638 AD, several other Western nations were trying to conquer Sri Lanka with the intention of gaining power in the Indian Ocean. In this situation, the King Rajasingha II was also trying to expel the Portuguese with the help of the Dutch. So, the Battle of Gannoruwa began in a situation where the Portuguese had no other option but to conquer the whole of Sri Lanka by conquering the Kandyan kingdom. But as a result of this battle, the Portuguese suffered a severe defeat and the final result was paving the way for the end of Portuguese rule in Sri Lanka. The winning of this battle by the Kandyan

army, which had less military strength and war technology than the Portuguese, was identified as a research problem to be studied. The OODA Loop concept was used to analyze this battle and the analysis revealed that the Kandyan army was ahead of the Portuguese at every step. Accordingly, this research has suggested that it is important to introduce the local military knowledge to the Sri Lanka Army and prepare the necessary background to gather the positive parts of the local military knowledge.

KEYWORDS: *Gannoruwa Battle, Kandyan Kingdom, Local Military Knowledge, OODA Loop, Portuguese.*

BACKGROUND OF THE BATTLE

The Portuguese period is considered to be a particularly successful period in Sri Lankan military history, because the Kandyan army was able to secure victory by fighting with a mature army with weapons and tactics developed through constant battles in the mediaeval western battlefield. The Portuguese, who arrived to Sri Lanka in 1505 as the first western nation, initially made contacts with the

Kingdom of Kotte (Codrington, 1994., Perera, 1947., රාජාවලිය, 1976). In the meantime, due to the political changes caused by the *Vijayaba Kollaya*¹ in 1521, the Portuguese entered Sri Lankan politics and fought with King Mayadunne, the king of Sitawaka Kingdom, and his son Prince Tikiri to support the Kotte Kingdom (Muththukumar, 1987., රාජාවලිය, 1976).

In 1592 AD, the Portuguese decided to invade Kandy to put pressure on the kingdom of Sithawaka (Codrington, 1994., අබේසිංහ, 2016., සෝමතිලක, 2009). But the end result was that *Konappu Bandara*², who was on the side of the Portuguese, was sworn in as the King of Kandy, opposing them (ජයතිලක, 2013). This is considered to be the beginning of the Kandyan kingdom and since then, all efforts were made by the Portuguese to conquer the Kandyan kingdom. The Portuguese had to end their attempts in 1593 with a defeat in the battle at Dantura, in 1603 at Balana and in 1630 at Randeniwela (Wickremesekera, 2004., මන්දාරම් පුවත, 1998., ජයතිලක, 2013).

After the battle of Randeniwela, the Kandyan army invaded the territories of the Portuguese and tried to defeat them completely (අබේසිංහ, 2016., සෝමතිලක, 2009). However, due to receiving military aid from India, the Portuguese won the battle held at Nakolagama (present day Totalanga) on November 30, 1630, so the Kandyan army could not capture the Colombo fort (අබේසිංහ, 2016). After the death of Portuguese General Constantino de Sá de Noronha at the Battle of Randeniwela,

Captain General Filipe Mascarenhas took over (Codrington, 1994). But realizing that, he could not defeat the Kandyan army, the Goa authority has appointed Captain General Jorge de Almeida in 1631 (Codrington, 1994., අබේසිංහ, 2016). At the same time, Don Theodossio, a Lascarine leader who joined the Kandyan army in the battle of Randeniwela, supported the Portuguese again due to a conflict with the Kandian king. Due to these reasons, the Portuguese were able to fight against the Kandyan army and regain their territories (Codrington, 1994). Thereafter, it can be seen that the situation that had existed before the battle of Randeniwela was created again in Sri Lanka.

Another important milestone in the background of the battle of Gannoruwa is the peace treaty of 1634 (Codrington, 1994., ජයතිලක, 2013). It seems that the Portuguese tactically agreed to this peace treaty due to the inability to win battles against the Kandyan army and the need to prepare to face the growing Dutch power in the Indian Ocean region. Prince Rajasingha signed this agreement from the Kandyan side. Also, the delegation that took the peace agreement proposal to the Goa authority appeared as a delegation of King Rajasingha II (අබේසිංහ, 2016). By doing all these things in the name of Prince Rajasingha while King Senarath, who was the king of Kandy at that time, was alive, it is clear that he expected to give recognition to Prince Rajasingha as the future king.

At the same time, King Senarath divided the Kandyan kingdom into three parts and divided it between his son and his two *half-brothers*³, but there is an opinion that the kingdom of Kandy was given to his son, Prince Rajasingha, by a cunning trick (Perera, 2007).

³ Prince Rajasingha is the son of King Senarath. But King Senarath's queen Kusumasana Devi's two children from her previous marriage, Prince Vijayapala and Prince Kumarasingha grew up as the children of King Senarath. The father of those two children was King Wimaladharmasuriya I, the first king of Kandy before King Senarath.

¹ Vijayaba Kollaya - In 1521, the sons of King Vijayabahu VI of Kotte, Prince Bhuvanekabahu, Prince Mayadunne and Prince Raigambandara joined together to kill their father. Then the Kotte kingdom was divided into three parts and ruled as three kingdoms.

² Konappu Bandara - A member of an Appuhami dynasty in Peradeniya, Kandy. Konappu Bandara's father Weerasundara Bandara was killed in 1582 during the conquest of Kandy by King Rajasingha I of Seethawaka and he fled to the Portuguese for safety. Furthermore, it is appropriate to introduce Konappu Bandara as a person who received military training under the Portuguese and became a warrior.

Accordingly, the Kingdom of Matale was given to Prince Vijayapala and the Kingdom of Uva to Prince Kumarasingha (සෝමතිලක, 2009), but due to the suspicion that they would threaten his son in the future, it appears that it was King Senarath's need to build an alliance with the Portuguese. One of the agreements in this peace treaty was that the Kandy side (King Rajasingha II's side) and the Portuguese should support one of the two sides in the event of a threat. Another strategic agreement entered by King Senarath was that the Portuguese could not invade Kandy without permission from the Goa authority (අබේසිංහ, 2016).

However, in the year 1635, King Senarath died and Rajavaliya points out that King Kumarasingha, the king of Uva, had already died. Another opinion about his death was caused by a thoughtful poisoning by King Rajasingha II. However, after the death of King Kumarasingha, King Rajasingha II took steps to add the kingdom of Uva to the Kandyan kingdom (Codrington, 1994). King Rajasingha II soon managed to stabilize the Kandyan kingdom and as he was a warrior king, he felt the need to expel the Portuguese (මන්දාරම් පුවත, 1998). In 1636, Diogo de Melo de Castro was appointed as the Portuguese Captain General for the second time, fitting this situation perfectly. He was also a warrior who was desperate to conquer the Kandyan kingdom (Codrington, 1994).

The Kandyan Kingdom had already broken the peace treaty with the Portuguese and started relations with the Dutch for military assistance (ගුණවර්ධන, 2013). The Portuguese had also heard about this relationship and Captain General Castro was well aware of the fate that would soon befall them. So, he continuously informed the Goa authority and asked for manpower and arms to invade the Kandyan kingdom (අබේසිංහ, 2016). Also, according to the peace treaty of 1634, the Captain General in Ceylon did not have the ability to invade

the Kandyan kingdom without the permission of Goa, but he did not get the permission even though he kept writing the request. In the meantime, due to the strengthening of the Kandyan kingdom militarily and the imminent situation of receiving military aid from the Dutch, in 1638 Captain General Castro began to invade the Kandyan kingdom on his own decision (අබේසිංහ, 2016., සෝමතිලක, 2009).

The battle started in this background is considered a unique battle in the history of Sri Lanka and in the final battle at Gannoruwa, the Kandyan army won by massacring the entire Portuguese army (Codrington, 1994., Perera, 2007., Wickremesekera, 2004). The ability of the Kandyan army to defeat the Portuguese army, which has very high military technology and experience, is a research problem that needs to be studied.

THEORETICAL REVIEW

The OODA loop concept was first proposed by US Air Force Colonel John Boyd. He has introduced this new concept by analyzing how decisions were made in the battle field (Ryder & Downs, 2022). This concept was initially used in military decision-making, but it gradually moved to civil society and has been developed as an important and practically successful concept in various sectors such as management, law enforcement, and trade. This concept consists of 4 elements and they are presented as an interconnected flow (Silvander & Angelin, 2019).

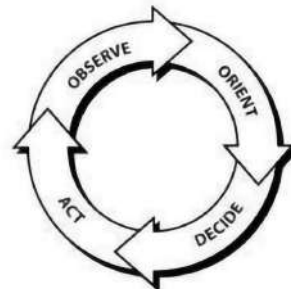

Figure 1 – OODA Loop

- **Observe.** The first step here is observation. This is a form of data collection as it takes place to get an idea of the enemy's behavior, movement, weapons and military strength (Mednikarov & Lutzkanova, 2021).
- **Orient.** Here, there is a thorough analysis of the collected data and matching them with the next steps. This is very important as the basis for making successful decisions is taken in this step. Adequate data and situational awareness are very important to succeed in this step (Ryder & Downs, 2022).
- **Decide.** This is the decision making stage. What happens here is to decide and select the most appropriate approach among the approaches opened through the data collected in the previous steps and their analysis. The success of this step depends on the experience and intelligence level of the decision makers as well as the accuracy of the data (Mednikarov & Lutzkanova, 2021).
- **Act.** In this step, the decisions made in the previous step are implemented. Two things are said to happen there. The first is the implementation of the decision. The second is to understand the success or failure of that decision. Accordingly, this loop is executed again and the act step is not considered as the last step of this loop (Silvander & Angelin, 2019).

METHODOLOGY

Since this research analyzes a historical battle, it appears that it is a research with one variable. Temrila, (2017) points out that research involving a single variable comes under to exploratory research category. Therefore, this research can also be defined as an exploratory research. LaFollette & Shanks (2020) point out that a research which does not study the practical problems that currently exist, is a basic research. Since this analysis considers a

historical battle, it seems that this study belongs to basic research. Also, Allan (2020) points out that the research conducted on non-numerical data collection based on written sources can be classified as qualitative research. Since this research also has the same characteristics, it appears that this research is considered to be a qualitative research.

ANALYSIS

Leadership of Battle Parties & Date

The beginning of the Battle of Gannoruwa can be believed as the period after the peace treaty of 1634. It is clear that the peace treaty was not born out of real desire after the death of King Senarath in 1635 (අබේසිංහ, 2016., සෝමවිලක, 2009). At that time, the power of the Kandyan kingdom was in the hands of King Rajasingha II and Diogo de Melo de Castro was appointed as the Captain General of the Portuguese for the first time (Codrington, 1994). It is clear from the historical facts that those two provided leadership to the battle parties and they were in dire need of a battle (Codrington, 1994., අබේසිංහ, 2016).

It appears that the role of King Vijayapala, who was the ruler of Matale, was very important in the Battle of Gannoruwa. Rajavalya points out that the Kandyan region was ruled by King Rajasingha and King Vijayapala (රාජාවලිය, 1976). Confirming this, K. W. Gunawardena (1958) points out that the armies of King Rajasingha and King Vijayapala fought against the Portuguese at Gannoruwa. Fernão de Queyroz points out that King Vijayapala supported the Kandyan side at the last moment, despite initially declaring his support to the Portuguese (The Temporal and Spiritual Conquest of Ceylon, 1930). As Rajavaliya points out, since King Kumarasingha, the ruler of Uva, had already died, it can be accepted that it is true that King Vijayapala, the ruler of Matale, actively contributed to this battle (රාජාවලිය, 1976).

Fernão de Queyroz states that the Battle of Gannoruwa took place on Sunday, March 28, 1638 (The Temporal and Spiritual Conquest of Ceylon, 1930), and Codrington (1994) confirms the same date and states that the Captain General was also killed in the battle that took place on March 28, 1638. Abeysinghe points out that it was at the end of March 1638 (අබේසිංහ, 2016). Therefore, it is confirmed that it is Sunday, March 28, 1638.

Strength of Each Side

The troops figures of the Portuguese attempting to invade Kandy were contradictory and their force can be summarized as indicated in the table below:

Ser No	Author	Portuguese Soldiers	Other Nations	Lascarins	Source
1	K. W. Gunawardana	900	(No Evidence) It is stated that Kaffir and Kanara soldiers participated.	(No Evidence)	(Gunawardana, 1958)
2	Tikiri Abeysinghe	(No Evidence)	Kaffir - 300 Konkani - 200	(No Evidence)	(අබේසිංහ, 2016)
3	Rajawaliya	About 9,000 Portuguese and Lascarins arrived			(රාජාවලිය, 1976)
4	Joao Rebeiro	500	(No Evidence)	28,000	(The Historic Tragedy of the Island of Ceilao, 1999)
5	Fernão de Queyroz	700	(No Evidence)	5,000	(The Temporal and Spiritual Conquest of Ceylon, 1930)
6	Philippus Baldaeus	2,300	6,000 Kaffir	60,000	(Cited in Perera, 2007)

Source: Author Developed

It is clear from these figures that there is considerable variation in the briefing of each author. However, an analysis of the available data suggests that the number of Portuguese soldiers was probably closer to 700. Also, it is clear from the study of the Battle of Randeniwela, the Battle of Balana and the Battle of Danture that the number of Lascarine soldiers may not have been more than 10,000.

The descriptions made by various authors about the strength of the Kandyan army, can be summarized as follows.

Ser No	Author	Kandyan Army	Matale Army	Uva Army	Source
1	මන්දාරම් පුවත	40,000	(No Evidence)	(No Evidence)	(මන්දාරම් පුවත, 1998)
2	Joao Rebeiro	(No Evidence)	10,000	(No Evidence)	(The Historic Tragedy of the Island of Ceilao, 1999)
3	Fernão de Queyroz	(No Evidence)	16,000	(No Evidence)	(The Temporal and Spiritual Conquest of Ceylon, 1930)

Source: Author Developed

As shown in මන්දාරම් පුවත (1998), which is the only evidence found about the Kandyan army, it cannot be believed that there was an army of about 70,000 in the Kandyan Kingdom. That is because the Matale army of about 10,000 is not a decisive factor in fighting against the Portuguese army of 10,000-15,000 if there was such an army force in Kandy. Accordingly, it can be justified that the Kandyan side had an army of 20,000-25,000 along with the Matale army.

Motivational Factors

There are two motivational factors shown by both sides for this battle. They are as follows.

1. The Kandyan king broke the treaty with the Portuguese and made secret contacts with the Dutch. At this time, the Dutch were gaining power in the Indian Ocean and by 1636 even the port of Goa, the major control area under the Portuguese was blocked. The Captain General was very aware that if Ceylon was invaded in such a situation, it would severely hamper the survival of the Portuguese in Indian Ocean (Goonawardana, 1958., අබේසිංහ, 2016).
2. The dispute between the Portuguese Captain General and the Kandyan king regarding the payment of annual tribute. (The problem of elephants and horses) - A

Portuguese favoured by the king was given an elephant as a gift when he was leaving the country. Its capture by the Portuguese Captain General in exchange for an annual tribute was the first instance of this conflict. A little later the Kandyan king seized two horses which the Captain General had sent to the Kandy for sale and the Portuguese sent word that the captured elephant could be released if the horses would also be released (සෝමතිලක, 2009).

Portuguese Advance

Based on these reasons, in March 1638, the Portuguese army left to invade the Kandyan kingdom as a one-sided battle. By March 26th, the Portuguese moved to capture Balana pass, through the Attapitiya fort, which was located close to the present Mawanella area (The Temporal and Spiritual Conquest of Ceylon, 1930).

The tactical Kandyan army withdrew from the Balana fort allowing the Portuguese to enter Kandyan territory. The Portuguese captured the Balana fort and camped there. At this time King Rajasingha II sent a message to the Portuguese Captain General through a Catholic priest in Kandy. As Rebeiro points out, the Kandyan king was frightened and begged not to invade his kingdom and harm innocent people (The Historic Tragedy of the Island of

Ceilao, 1999). But ද සිල්වා (2003) points out that the king threatened the general and said that “if you don't turn around, God will punish you”.

As these statements contradict each other, it is difficult to get a correct idea. But if the king threatened, it any way might have taken some time to hinder the Portuguese until receiving the help of the Dutch. Or if king showed any fright, they could have avoided spending a lot of time in Balana fort *as of the Balana battle*⁴ and brought the Portuguese into the Kandyan Kingdom as soon as possible. Confirming the second reason, the Portuguese soon advanced to Senkadagala city, where the king's palace was located. Here, the advance route taken by the Portuguese is probably the same route taken during the Battle of Danture, and it came through Balana, Danture, Gannoruwa and crossing the Mahaweli River to Senkadagala.

Instead of directly confronting the Portuguese when they invaded Senkadagala, King Rajasingha II's response was to retreat with his army to Medahanuwara (අබේසිංහ, 2016). A special attention should be paid on this behavior to determine whether it was due to the inability to face the Portuguese army or was a tactical necessity. By 1637, according to the agreement between the Kandyan king and the Dutch Naval Chiefs (ගුණවර්ධන, 2013), it is clear that this retreat was due to the need to gain time until the arrival of Dutch military support. In such a background, the Portuguese easily captured the capital of Senkadagala and showed an aggressive behavior and set the capital on fire (සෝමතිලක, 2009). Rajavaliya points out that besides burning and destroying the territory belonging to the Kandyan kingdom, cows were killed in the temples (රාජාවලිය, 1997).

⁴ In the Battle of Balana in 1603, the Portuguese captured Balana fort and camped there for several days. Meanwhile, as planned by king Wimaladharmasuriya I, the Lascarine army left the Portuguese and fled to the Kandyan army before they were brought into the Kandyan territory. Accordingly, the Portuguese easily retreated to Colombo and could not attack them by trapping in Kandyan territory as planned by King Vimaladharmasuriya.

Expressing a similar idea, Queyroz points out that the Portuguese burned the city, palaces and temples (The Temporal and Spiritual Conquest of Ceylon, 1930). It is clear from those statements that apart from burning and destroying the Senkadagala city, the Portuguese also insulted the beliefs of the Kandyan people.

The next incident of the battle was that the Portuguese, thinking that they had invaded and conquered Senkadagala, immediately retreated to Gannoruwa. It is clear that this did not happen according to the plan of the Portuguese because the Portuguese did not conquer the Kandyan Kingdom this time with the intention of attacking and returning to Colombo. Accordingly, it seems that analyzing the reason for this retreat of the Portuguese reveals an important evidence. Historical evidences such as Rajavaliya and Mandarampura Puwatha indicate that the Portuguese were surrounded and attacked at Gannoruwa (මන්නාරම් පුවත, 1998., රාජාවලිය, 1997). Scholars like Codrington and Tikiri Abeysinghe, who have similar views, point out that there was a heavy attack on the Portuguese army at Gannoruwa (Codrington, 1994., අබේසිංහ, 2016). K. W. Gunawardena points out that the Kandyan army composed of King Rajasingha's army and King Vijayapala's army in this battle (ගුණවර්ධන, 2013). This explains that after the Portuguese conquered the Kandyan kingdom, the Portuguese expected to get the support of King Vijayapala of Matale, but King Rajasingha II realized this plan and was tactical enough to get the support of the army of Matale to the Kandy. Hence, the main plan of the Portuguese was thwarted and they realized that Kandyans military strength had greatly increased due to the combination of both armies. In such a background, it can be seen that the Portuguese decided to retreat immediately as it appeared that they would be trapped if they stayed in Senkadagala.

Portuguese Retreat and Defeat

Another peculiarity is that the retreat of the Portuguese began in the evening (Perera, 2007). So this was most likely a planned attack by the Kandyan army in the evening to trap the Portuguese. Due to this, the retreat of the Portuguese began and the first step in their retreat process was to retreat to Balana (The Temporal and Spiritual Conquest of Ceylon, 1930). Although they came with the intention of retreating to Balana, when the Portuguese arrived at Gannoruwa, it was night and impossible to cross Mahaweli river. Therefore, the Portuguese set up camp near Mahavani river (Perera, 2007). At that time, the King Vijayapala's army of Matale had come from the other side of the Mahaweli river and supported the Kandyan army to surround the Portuguese, so it seems that the Portuguese could not even take water from Mahaweli river (මන්දාරම් පුවත, 1998., සෝමතිලක, 2009). Another important event that happened here was the joining of the Lascarine soldiers who were with the Portuguese and a group of soldiers guarding the road with the Kandyan army (The Historic Tragedy of the Island of Ceilao, 1999). Due to this, the strength of the Kandyan army increased and only a small group of Portuguese were trapped near the Mahaweli river. In this situation, the Kandyan army attacked and the Portuguese tried to escape in all directions. Some of them fled to hill of Gannoruwa for safety, but the Kandyan army chased them and killed. Tikiri Abeysinghe points out that only Portuguese soldiers were killed in this battle and 4 were captured alive (අබේසිංහ, 2016), but according to Rebeiro's notes, 33 were captured alive.

After the Portuguese were completely defeated in this battle, rebellions broke out in the Portuguese-controlled areas of the low country under the influence of the Kandyan king (Codrington, 1994). On April 9, 1638, the Dutch forces arrived in Batticaloa and started fighting against the Portuguese (ගුණවර්ධන,

2013). The Dutch who joined the forces of King Rajasingha captured the Portuguese forts one by one and in 1658 managed to end the rule of the Portuguese by capturing every fort that the Portuguese had (සෝමතිලක, 2009).

BATTLE ANALYSIS

The researcher suggests that the OODA Loop concept is appropriate for analyzing the Battle of Gannoruwa. This concept consists of 4 elements which are as follows.

1. Observe
2. Orient
3. Decide
4. Act

Analyzing the battle of Gannoruwa through the above 4 steps and the effect of the behavior of the battle parties on the victory is as follows.

Construct One - Observe

Sun Tzu also pointed out that understanding the enemy is very important in a military situation (Sun Tzu, 1910). That is why many military analysts agree that the battle can be won if there is an understanding of the enemy. When considering the Battle of Gannoruwa it is important to analyze the observation of the enemy by each battle party. The Portuguese were leaving Colombo Fort for the Battle of Gannoruwa. At that time, their enemy, the Kandyan Army, was stationed in the Kandy, surrounded by the central highlands. A study of them reveals that the Kandyan army did not want to seek any assistance through the Colombo area. Therefore, it seems that the Portuguese, who were confined to the Colombo area, had very little opportunity to gather information about the Kandyan army (Perera, 2007). So it is clear that they had little understanding of their enemy. Hence, it is fair to argue that it is a factor that creates a severe disadvantage for them in a battle.

Despite the situation of the Portuguese, the Kandyan army had ample opportunity to gather information about the enemy (මන්දාරම් පුර පුවත, 1998). Many spy agents who provided information to the King of Kandy were stationed in the low country (pahatarata). In addition, much of the information was available through local elites in the low country areas. Usually when a Portuguese army leaves Colombo for battle, it takes several days for them to reach Kandy. It seems that during that time the king had ample time to measure the strength of the Portuguese army and to prepare for battle against them (Muththukumar, 1987). As such, almost every time the Portuguese invaded the Kingdom of Kandy, they were able to deceive the enemy and win battles according to the plans prepared by the Kandy Army. But since the Portuguese could not get any idea of the enemy until they reached upcountry, it seems that they were always one step behind in battle.

Construct Two - Orient

The next step is to look at the behavior of the enemy and prepare for battle. It can be called Orient and this preparation is very important for the success of a battle. Sun tzu's war tactics also analyze the preparations and point out that they can destroy the enemy's advantageous positions. Looking at the Battle of Gannoruwa, the Orientation of the Portuguese seems to have been minimal. The main reason for this is that they do not have a clear understanding of the Kandyan army. Sun Tzu points out that orientation is not successful without being aware of the enemy (Sun Tzu, 1910). The Portuguese side was led by Captain General Diogo de Melo de Castro in the Battle of Gannoruwa. He appointed Captain General of Sri Lanka in 1634 AD (Perera, 2007). Accordingly, by 1638 AD, when the Battle of Gannoruwa took place, he had only a very limited amount of experience of about 4 years, which can be pointed out as a disadvantage for the Portuguese.

In addition, Captain General Castro continued to inform Portugal of the need to prepare for war and to make the necessary arrangements. It seems that his aim was to increase his military strength and defeat the Kandyan army. But the fact that he did not get an idea of the Kandyan army and organized the war equipment and armies needed for a battle shows that his orientation went in the wrong direction (අබේසිංහ, 2006). There was one instance where the outcome of the Battle of Gannoruwa was completely changed. It was a wrong decision by the Portuguese and an opportunity to show the success of the Kandyan Army Orientation. At this time, there was a conflict between King Rajasinghe II of Kandy and King Vijayapala, the ruler of Matale (Fernao De Queyro, 1930).

Taking advantage of this, the Portuguese, with the help of King Vijayapala of Matale, planned to attack the Kandyan Army. However, during the Battle of Gannoruwa, King Rajasinghe II seems to have succeeded in preventing King Vijayapala from aiding the Portuguese and recruiting troops in the Kandyan Army to fight against the Portuguese. Therefore, it can be said that the Kandyan Army, which had studied all the behaviors of the enemy, had a good orientation against the activities of the enemy. Moreover, the King of Kandy's plan to leave the capital and retreat instead of confronting the Portuguese directly is a good orientation (Peiris, 1992).

Construct Three - Decide

In a war, the decision-making process is considered a very important factor. Sun Tzu points out that it determines whether a battle party wins or loses (Sun Tzu, 1910). The importance of decision making is also evident in the analysis of the Battle of Gannoruwa. Their decision-making process also seems to have failed, as the Portuguese failed to observe and orient themselves to the enemy (Codrington,

1994). The decision to take a large army to battle, to rely on the army of King Vijayapala of Matale, and the decision to capture the capital when the Kandyan Army retreated can be pointed out as wrong decisions taken by them.

Compared to the Portuguese, King Rajasinghe seems to have made a number of positive decisions. The Kandyan Army, which had carefully observed the enemy, decided not to confront them directly. In addition, they strategically set fire to Kandy while fleeing the capital and obstructed the supply of food supplies to the enemy (Peiris, 1992). Further, King Vijayapala of Matale, who was willing to support the Portuguese, decided to join his side and use them at the most important moment in the battle of Gannoruwa to defeat the Portuguese (Perera, 2007). Therefore, although the decisions taken by the Portuguese were unsuccessful, it is clear that the Kandy army was victorious due to the decisions taken by King Rajasinghe, King of Kandy.

Construct Four - Act

A large army was prepared by the Portuguese for the Battle of Gannoruwa. There are various descriptions of the size of this army, which according to the *Rajawaliya* is about 10,000. But according to Rebeiro, it is close to 30,000 and the Baldaeus shows that it is an army of about 60,000 (Wickremesekera, 2004). It is reasonable to argue that they came to the battle with a large army, as it is understandable that the Portuguese's Western war experience also led them to fight with a large army. The specialty of this army is that it consists of a large number of low country men who are gathered together with a small number of Portuguese soldiers. The name of the lowland soldiers who served in this army was Lascarin soldiers (Perera, 2007).

Although there is no suitable source for a clear idea of the Kandyan army involved in the

Battle of Gannoruwa, there is some explanation in the *Mandaram Pura Puwatha* describing the composition of the contemporary army (මන්දාරම් පුර පුවත, 1998). Accordingly, the Kandyan Army consists of about 30,000 troops. But a study of the Kandy society of the time reveals that the numbers do not match. So, for the most part, this army may not have outnumbered 10,000 soldiers. Weapons the Portuguese used were advanced weapons such as guns and artillery. However, they may not have been able to transport heavy artillery other than light artillery as it is difficult to transport them to the upcountry. The main weapons of the Kandyan army were swords, spears and bows. However, there is evidence that guns and light artillery (*Kodithuwakku*) were also manufactured for this purpose (Wickremesekera, 2004).

With such an army the Portuguese set out to invade the Kandy. It took a few days for them to reach Kandy from Colombo. During which the king was informed by the king's spies about their arrival. Instead of facing a direct battle in the face of a strong Portuguese army, the king decided to strategically defeat them, leaving the capital Kandy behind and retreating, as in previous battles. Thus, after a short battle, the Kandy army retreated to Medamahanuwara, allowing the Portuguese to capture the Balana fort (Codrington, 1994). After capturing the fort, they came through Danture, crossed Mahaweli River at Gannoruwa and entered the city of Kandy. By that time, the Kandyan army had retreated and the Portuguese easily captured Kandy (Wickremesekera, 2004).

In the opinion of the Portuguese, this was their victory. They were in the opinion that the Kandy army, unable to face strong Portuguese army, had accepted defeat and retreated. But it was only later that they realized that the battle was not over and that they were trapped. King Rajasinghe was already discussing with the Dutch and seeking their help by sea (Perera,

2007). King Rajasinghe had also enlisted the help of King Vijayapala of Matale who had sought the help of the Portuguese. After the conquest of Kandy, the Portuguese wanted King Vijayapala of Matale to rule Kandy through him. Moreover, Kandy did not have food needed for large army that came with them. Kandyans set everything on fire and left the capital. In this situation, the Portuguese army was weakened day by day (Wickremesekera, 2004).

A few days later, when the Portuguese were paralyzed, the Kandyan army began to attack. Recognizing that the Kandy army was coming towards the capital from Medamahanuwara, the Portuguese were not in a position to face it. So they decided to retreat to Colombo soon. The attack took place in the evening and it was dark when the Portuguese reached Gannoruwa. Therefore, they were unable to cross Mahaweli River and were attacked by the Kandy Army and the Matale Army. The whole Portuguese army was killed (Perera, 2007).

After this battle, King Rajasinghe attacked the Portuguese forts and marched on Colombo Fort. As the Dutch army had not arrived, as had been discussed at the time, they had to fight for some time to maintain their power (අබේසිංහ, 2006). However, by 1658 AD, King Rajasinghe was able to drive out the Portuguese from all the Portuguese forts in Sri Lanka, using the naval power of the Dutch army (Codrington, 1994). However, the Dutch refused to hand over the Portuguese forts occupied by the Dutch to the Kandyan army and Dutch power was established in the coastal areas of Sri Lanka from then on (Wickremesekera, 2004).

CONCLUSION

The Battle of Gannoruwa, which took place about 133 years after the arrival of the Portuguese in Sri Lanka, can be pointed out as the main reason that led to the end of the Portuguese rule that had been established in the coastal area of Sri Lanka. It is clear that the situation in the Indian Ocean region at that time and the political changes taking place inside Sri Lanka created the necessary background for this battle and supported the end of the Portuguese rule. The aim of this research was the local military knowledge that could be identified through the Battle of Gannoruwa, the last of the 4 major battles fought between the Kandyan Army and the Portuguese. Through that, the factors that led to the defeat of the Portuguese, which was one of the strongest military forces in the world at that time, by the Kandyan Army, which appeared to have relatively low military strength, were analyzed. Analyzing this battle using the OODA Loop concept, which is a widely used concept of military context today, it is clear that the Kandyan Army was relatively over successful the Portuguese in all steps of Observe, Orient, Decide and Act. Therefore, the analysis clearly proved that the Kandyan Army was able to win the Battle of Gannoruwa by defeating the Portuguese who were very advanced in terms of technology and experience. Therefore, it appears that it is important to provide knowledge about the importance of local military knowledge to the Sri Lankan Army officers and soldiers who attend military training and planning based on western military knowledge. Accordingly, it can be suggested that the identity of the Sri Lanka Army can be developed by encouraging studies about historical battles to identify the Sri Lankan military identity and prepare the necessary approach to use it appropriately for military training and battle field activities.

REFERENCES

English References

- Allan, G. (2020). Qualitative research. In *Handbook for research students in the social sciences* (pp. 177-189). Oxfordshire: Routledge.
- Codrington, H. W. (1994). *A Short History of Ceylon*. New Delhi: AES Print.
- Goonawardana. K. W, (1958). *The Foundation of Dutch Power in Ceylon 1638-1650*. Netherland: Institute of Cultural Relations.
- The Historic Tragedy of the Island of Ceilao*, Joao Rebeiro, (1999), (Trans) P.E Peiris, New Delhi: Asian Educational Services.
- LaFollette, H. & Shanks, N. (2020). *Basic Research. Brute Science*. 193-206. doi: 10.4324/9781003060000-14.
- Mednikarov, B., & Lutzkanova, S., (2021). Applicability Of The Ooda Loop Theory For Analysis Of Human Error Processes In The Maritime Safety. *Pedagogika-Pedagogy*. 93. 241-250. doi:10.53656/ped21-7s.21ooda.
- Muththukumar, A. (1987). *The military History of Ceylon - an outline*. New Delhi: Navrang.
- Peiris, P. E. (1992). *Ceylon the Portuguese Era: being a history of the island for the period, 1505-1658*. Sri Lanka. Tisara Publishers.
- Perera, G. S. (1947). *A history of Ceylon for schools. I. The Portuguese and Dutch periods. 1505-1796*. Colombo: Lake House Publishers.
- Perera, G. S. (2007). *Kandy Fights the Portuguese, A Military History of Kandyan Resistance*. Colombo: Vijitha Yapa Publishers.
- Ryder, M., & Downs, C. (2022). Rethinking reflective practice: John Boyd's OODA loop as an alternative to Kolb. *The International Journal of Management Education*. 20. 100-113. doi:10.1016/j.ijme.2022.100703.
- Silvander, J., & Angelin, L. (2019). Introducing intents to the OODA-loop. *Procedia Computer Science*. 159. 878-883. doi:10.1016/j.procs.2019.09.247.
- Sun Tzu. (1910). *Art of War by Sun Tzu*. (Trans) L.Giles, Retrieved from <https://suntzusaid.com/artofwar.pdf>
- Temrila, G. (2017). Identifying Exploratory Researches. *Journal of Primary Data Researches*, 2, 663-670.
- The Temporal and Spiritual Conquest of Ceylon*. Fernao De Queyroz. (1930), (Trans) G.S Perera, A.C Richards: Acting Government Print.
- Wickremesekera, C. (2004). *Kandy at War: Indigenous Military Resistance to European Expansion in Sri Lanka*. Colombo: Vijitha Yapa Publishers.

SINHALA REFERENCES

- අබේසිංහ, ටී. (2006). *පෘතුගීසීන් හා ලංකාව*. (1597-1658). පන්නිපිටිය: ස්ටැලර්ස් ලේන් ප්‍රකාශන.
- ගුණවර්ධන, කේ. ඩබ්. (2013). *ලංකාවේ ලන්දේසි බලය පිහිටුවීම*. කොළඹ: අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.
- ජයතිලක, එන්. (2013). *කන්ද උඩරට සටන් හා ආරක්ෂක විධිවිධාන: ක්‍රි.ව 1521 - 1658 දක්වා පෘතුගීසීන් සම්බන්ධව*. ජාඇල: සමන්ති පොත් ප්‍රකාශකයෝ.
- ද සිල්වා, එස්. (2003). *ලංකා කථාව*. බොරැස්ගමුව: විසිදුනු ප්‍රකාශකයෝ.
- මන්දාරම් පුර පුවත. (සංස්). ලබුගම ලංකානන්ද හිමි. (1998). කොළඹ: සංස්කෘතික කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව.
- රාජාවලිය. (සංස්). ඒ. ඩී. සුරවීර, (1976). කොළඹ: අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව.
- සෝමතිලක, එම්. (2009). *පෘතුගීසී පාලන සමය සහ ගන්නෝරුව සටන*. කොළඹ: ඇස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

Recommended Reference - Handegama, N. K., (2023). යුද්ධය, ආචාරධර්ම සහ යහපත් සමාජ පැවැත්ම පිළිබඳව සදාචාරාත්මක විමසුමක්. *Sri Lanka Military Academy Journal*, 5, 72-84.

Volume 5

2023 December

යුද්ධය, ආචාරධර්ම සහ යහපත් සමාජ පැවැත්ම පිළිබඳව සදාචාරාත්මක විමසුමක්

Namali Kumari Handegama

Head of the Department, Department of Philosophy, Faculty of Arts, University of Peradeniya
namalih@gmail.com

ABSTRACT

The study of morality and ethics gives us an understanding of the relationship and responsibilities of man towards nature and the physical world. Therefore, it is very important to have an understanding of morality and ethics as it is a system of principles that govern human behavior for the wellbeing of the entire universe for a harm-free present and better future (The Science of Survival).

Moral philosophers believe that one should act not only for the wellbeing of oneself, but also for the wellbeing of both the living and nonliving, the natural environment, the surrounding world, and the entire universe. Accordingly, the most important and immediate awakening in the field of ethics is the field of applied ethics which describe the values of general moral choices related to everyday life, and consist of the connection of morality and ethics to human life.

Global military operations cause enormous damage to tranquil human existence as well as the entire cosmic process. These

impacts include both physical and psychological damage to anyone and anything involved or uninvolved. This damage is both long-term and short-term, affecting both the present and the future.

Accordingly, it is expected to study such damages provide ethical guidance to reduce them and explore the ethical responsibility to inquire into the wellbeing of the selfless soldiers and officers who were injured or killed in action as well as their loved ones.

KEYWORDS: *Moral, Ethics, Human Being, War.*

පර්යේෂණ ගැටළුව

කුමන අරමුණක් වෙනුවෙන්, කොතැනක ඇති වුවද යුද්ධය යනු ප්‍රතිපක්ෂයන් දෙකක් හෝ කීපයක් අතර ඇතිවන ගැටුමකි. ඒවා එක රටකට, ජාතියකට පමණක් සීමා වුවක් ද නොවේ ය. ලොව පුරා නොයෙක් රටවල ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයෙන්,

ජාතික, දේශපාලනික, ආගමික වැනි විවිධ හේතූමත සිදුවන අභ්‍යන්තර අරගල මෙන්ම බාහිරින් පැමිණෙන ආක්‍රමණ, දේශසීමා අර්බුද, දේශපාලන හෝ ආගමික අවශ්‍යතා මෙන්ම අන්‍යයන් කෙරෙහි ආධිපත්‍යය හා බලය පැතිරවීම සඳහා ද යුධ ගැටුම් සිදුවෙමින් පවතී. මෙසේ කවර හේතුවක් නිසා හෝ කොතනක ඇතිවුවද යුද්ධය යන්න බොහෝ විට එක් පාර්ශවයකට හෝ කණ්ඩායමකට පමණක් නවතාගත නොහැකි වුවකි. එමෙන්ම මෙම කිසිදු යුද්ධයක් පිළිබඳව ඒක පාර්ශවිකව තීරණ ගැනීම, විවේචනය කිරීම හෝ සාධාරණීකරණය කිරීමද සිදුකළ නොහැකිය. එසේ කිරීමට උත්සාහ කිරීමද ඇතැම් විට සදාචාරාත්මක වශයෙන් අනවශ්‍ය ගැටළුවක් විය හැකිය. එනිසාම යුද්ධය නිසා සිදුවන හානිය හා විනාශය පමණක් පෙන්වා දී එය අවම කරගැනීමට කිසියම් ආකාරයේ ආචාරධර්මීය මගපෙන්වීමක් හෝ මැදිහත්වීමක් කළ හැකිද යන්න පමණක් මෙහිදී විමසීමට අපේක්ෂිතය. ඒ සඳහා මුලින් ම සදාචාරය සහ ආචාරධර්ම යනු මොනවාද යන්නත්, ඒවායේ සමාජ අදාළත්වය හා වටිනාකම කෙටියෙන් හෝ හඳුනාගැනීමත්, අනතුරුව යුද්ධ සංග්‍රාමයන් නිසා සිදුවන හානි සහ එම හානි වලකා ගැනීම සඳහා අනුගමනය කළ හැකි ආචාරධර්ම සීමාවන් හඳුනාගැනීමත් අවසානයේ එම හානි හා ව්‍යසනයන් අවම කරගැනීම සඳහා සිදුකළ හැකි ආචාරධර්මීය මගපෙන්වීම පිළිබඳවත් මෙහිදී අවධානය යොමු කෙරේ.

සදාචාරය සහ ආචාර ධර්ම

යුද්ධයක දී ආචාර ධර්ම කෙතරම් වැදගත්ද යන්න හඳුනා ගැනීම සඳහා මුලින්ම

ආචාර ධර්ම මෙන්ම සදාචාරය කුමක්දැයි හඳුනාගත යුතුය. සැබවින්ම මිනිස් සමාජයට ස්වභාවධර්මයට හා භෞතික ලෝකයට මිනිසාගේ ඇති සබඳතාව සහ වගකීම් පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා දෙනුයේ සදාචාරය සහ ආචාරධර්ම පිළිබඳ අධ්‍යයනයන්ගෙනි. මෙහිසා මිනිසුන් වශයෙන් අප සදාචාරය සහ ආචාරධර්ම පිළිබඳව අවබෝධයකින් කටයුතු කිරීම ඉතා වැදගත් ය. වර්තමාන ලෝකයේ පවතින බොහොමයක් සමාජ අර්බුදයන්ට සහ ගැටුම් වලට හේතුවක් වී ඇත්තේ මේ පිළිබඳව අවබෝධයක් නොමැතිව කටයුතු කිරීමය. මිනිසා අනෙකාගේ පැවැත්ම පිළිබඳ නොසිතා, තමා පිළිබඳ පමණක් සිතමින් ආත්මාර්ථකාමීව කටයුතු කිරීමට මේ වන විට වැඩිවැඩියෙන් යොමුව ඇත. යුධ ගැටුම්, හිංසනයන්, සමූල ඝාතනයන් මෙන්ම පුද්ගල සමාජයට අවට පරිසරයට නොයෙක් ආකාරයෙන් සිදුකරන හානිදායක ක්‍රියාවන්ට හේතුවක්ව ඇත්තේ මේ තත්ත්වයයි. අප කටයුතු කළ යුත්තේ තමා පිළිබඳ ව මෙන් ම ජීව අජීව වශයෙන් වූ මිනිසුන් සතුත් මෙන් ම ස්වභාවික පරිසරය, අවට ලෝකයේ හා සමස්ත විශ්වයේම යහපැවැත්ම පිළිබඳව සැලකිලිමත් වෙමින් ය යන්න සදාචාර දාර්ශනිකයන්ගේ අදහසයි. එනිසා හානියකින් තොර වර්තමානයක් සහ යහපත් අනාගතයක් වෙනුවෙන් මිනිසුන් වශයෙන් අප සදාචාරය සහ ආචාරධර්ම පිළිබඳව දැනුමක් සහ අවබෝධයකින් යුතුව කටයුතු කිරීම ඉතා වැදගත් ය.

මේ පිළිබඳ විමර්ශනයේ යෙදෙන විද්වතුන්ට අනුව සදාචාරය යනු කිසියම් සමාජ කොට්ඨාශයක් විසින් අනුගමනය කරනු ලබන

අගයන්, ප්‍රතිපත්ති, සාරධර්ම හෝ ප්‍රතිමාන සමූහයකි. මේවා නොයෙකුත් සමාජීය, ආගමික, සංස්කෘතික උවමනාවන්, මෙන් ම කාලීන හා වෘත්තීමය අවශ්‍යතා අනුව ද ගොඩනගා ගෙන ඇත. අවංකකම, නිහතමානිඛව, අනොන්‍ය ගෞරවය, හිංසනයෙන් තොරවීම, ඉවසීම, කරුණාව, අසරණයන්ට පිහිටවීම එවැනි ප්‍රතිපත්ති අතර ප්‍රමුඛ වේ. විශේෂයෙන් ම සදාචාරය යනු මිනිසාගේ හැසිරීම පිළිබඳ මූලධර්ම පද්ධතියකි. එමෙන්ම සාමාන්‍ය සමාජයේ සදාචාරය සහ ආචාරධර්ම යන්න එකම තලයක තබා සලකයි. නමුත් සදාචාර දාර්ශනිකයන්ට අනුව සදාචාරය (Moral) සහ ආචාර ධර්ම (Ethics) එකිනෙකට වෙනස්ව අර්ථ දැක්විය හැකිය. එසේම විවිධ ආගමික ඉගැන්වීම් සහ අවශ්‍යතා, ජන සමාජය, ගෝත්‍රය, සංස්කෘතිය අනුව වෙනස්වන සදාචාර ප්‍රතිපත්ති ද වන අතර ඒවායින් වර්ගයාගේ පැවැත්ම, ආහාර අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කර ගැනීම, රෝගීන් දුර්වලයින් රැකබලාගැනීම, වැඩිහිටියන්ට ගරු කිරීම වැනි සදාචාර පිළිගැනීම් වර්තමානයේදී අඛණ්ඩවම අනුගමනය කරමින් ජීවන පුරුදු ලෙස පවත්වාගෙන යාමට තරම් සැලකිල්ලට ලක්ව ඇත. විශේෂයෙන්ම සදාචාරය මිනිස් සමාජයේ පැවැත්මට අවශ්‍ය මෙවැනි සාමාන්‍ය ප්‍රශ්න පිළිබඳ ව විමර්ශනය කරන අතර ආචාර ධර්ම මිනිස් සමාජයේ සහ අවට ලෝකයේ සුවිශේෂ ප්‍රශ්න පිළිබඳව අවධානය යොමු කරයි.

ප්‍රායෝගික ආචාර ධර්ම

මෙසේ සඳහන් වන ආචාර ධර්ම ක්ෂේත්‍රයේ වැදගත්ම සහ ආසන්නම පිබිදීම, සොයාගැනීම ප්‍රායෝගික ආචාර දර්ශන

අංශයයි. එදිනෙදා ජීවිතයට අදාළ සාමාන්‍ය සදාචාර තේරීම් වල වටිනාකම් විස්තර කිරීම මෙන්ම, සදාචාරය සහ ආචාර ධර්ම යන්න මිනිස් ජීවිතයට සම්බන්ධ කිරීමද සිදුවන්නේ ප්‍රායෝගික ආචාර දර්ශන සීමාවේදීය. එසේම එදිනෙදා සමාජ ජීවිතයේ පැන නැගෙන සදාචාර ගැටළු අප විසින් විවෘතව සාකච්ඡා කිරීමක් සිදු නොවේ නම් අප සමාජයේ මිනිසුන් අතර, සදාචාරය පිළිබඳ කිසිදු කැමැත්තක් හෝ හැඟීමක් ඇති නොවනු ඇත. මෙම ප්‍රවණතාවන් හා අවශ්‍යතාවයන් සම්පූර්ණ කරමින් ප්‍රායෝගික ආචාර දර්ශනය ගොඩ නැගී ඇති බව පැහැදිලිය. සැබැවින්ම ආචාර ධර්ම නියමයන්ගේ සහ සදාචාර හැසිරීම්වල අගය සහ වටිනාකම් තීරණය වන්නේ අපගේ ප්‍රායෝගික ජීවිතය සමඟ ඒවා ගැලපීම හා සසඳා බැලීම තුළිනි. මේ සසඳා බැලීම ප්‍රායෝගික ආචාර දර්ශනයෙන් සිදු වේ. එනම් එදිනෙදා මිනිස් ජීවිතය පිළිබඳවත් ලෝකය පිළිබඳවත් සදාචාරාත්මක දෘෂ්ටියකින් සාකච්ඡා කිරීම හා ක්‍රියාත්මක වීමට අනුබල දීම ප්‍රායෝගික ආචාර දර්ශනයෙන් සිදු කරයි.

මෙසේ නොයෙකුත් සමාජ සහ කාලීන අවශ්‍යතාවන් මත ගොඩනැගුන ප්‍රායෝගික ආචාර දාර්ශනික විමර්ශනයන්ට අදාළ කරුණු බොහෝ විට ඉදිරිපත්ව ඇත්තේ සදාචාරවේදීන්, ආගමික නායකයින්, දාර්ශනිකයින් වැනි අයගේ අදහස් ඇසුරෙනි. ඉහත සඳහන් කෙරුණු ප්‍රායෝගික ආචාර දර්ශනයේ විෂය ක්ෂේත්‍රය වෙත අවධානය යොමු කිරීමේ දී ඒ බව හඳුනාගත හැකි ය. වර්තමානය වන විට ප්‍රායෝගික ආචාර දර්ශන ක්ෂේත්‍රයේ දී සාකච්ඡාවට ලක් වන සුවිශේෂීම අංශ ලෙස

ජීවිතය පිළිබඳ අයිතිය හා ජීවිතයේ වටිනාකම, මරණය පිළිබඳ අයිතිය, වද නොවිඳ මරණය වැළඳගැනීම, වෘත්තීය ආචාර ධර්ම, ජීව ආචාර ධර්ම, නීතිය හා සඳාචාරය, ළමා අපයෝජන, දේශපාලනයේ ආචාර ධර්ම, බුද්ධිමය දේපළ අයිතිය, පාරිසරික ආචාර ධර්ම, ව්‍යාපාර ආචාර ධර්ම ආදිය සඳහන් කළ හැකි ය. මීට අමතරව යුද්ධය සහ සාමය පිළිබඳව මෙන්ම ත්‍රස්තවාදය, ප්‍රචණ්ඩත්වය, වැනි බොහෝ කරුණු පිළිබඳව ආචාර ධර්ම දෘෂ්ටියෙන් සාකච්ඡා සිදුකිරීම මේ වන විට ආරම්භ වී ඇත. මෙවන් ආචාර ධර්මය විමර්ශනයන් නිසා සමාජය ඒ සම්බන්ධව දැනුවත් වන අතර හිංසනයෙන් පීඩාවකින් තොරව නිදහසේ ජීවත් වන්නට ඇති සඳාචාරාත්මක අයිතිය මෙන්ම ඒ පිළිබඳව කටයුතු කිරීමට ඇති අයිතිය ද හඳුනාගත හැකි ය. එමෙන්ම වෙන අයෙකුගේ අවශ්‍යතාව හෝ උවමනාව මත මරාගෙන මැරෙන්න හෝ තවත් කෙනෙකු වෙනුවෙන් ජීවත් වන්නට නොව තමා වෙනුවෙන්, තම අවශ්‍යතාවන් වෙනුවෙන්, තමාගේම අය වෙනුවෙන් ජීවත් වීමට හා ඒ පිළිබඳව තීරණ ගැනීමට ඇති ඉඩ හඳුන්වා දෙයි. එවන් පැහැදිලි කිරීම් අතර දරුණු රෝගාබාධයකට ලක්ව අධික වේදනාවකින් පසුවන අයෙකුට වුවද තවදුරටත් වේදනා නොවිඳ තම අභිමතය පරිදි සුවදායක මරණයක් ලබා ගැනීමේ අවස්ථාවට ඇති ඉඩ ඉහත ජීවත්වීමේ අයිතිය හා වදනොවිඳ මරණය වැළඳ ගැනීම යන ආචාර ධර්ම ඊතියෙන් තහවුරු කෙරේ. එමෙන් ම වෛද්‍ය, ගුරු, හෙද, නීතිඥ වැනි විවිධ වෘත්තීන්හිදී අදාළ වෘත්තියේ ගෞරවය, පැවැත්ම හා දියුණුව මෙන් ම, එම වෘත්තීය කටයුතු වලදී තවත් අයෙකුට හිංසාවක්, පීඩාවක් නොවන ලෙස

හා අවංකව සේවය කිරීමට ආචාර ධර්ම මගින් අනුබල දෙයි. විශේෂයෙන් ම වෛද්‍ය, හෙද වැනි අතිශය සංවේදී වෘත්තීන්හිදී රෝගීන්ගේ, සේවාදායකයින්ගේ අයිතිවාසිකම්, ගරුත්වය හා ස්වාධීනත්වය, ආරක්‍ෂා වන අයුරින් කටයුතු කිරීමට වෘත්තීය ආචාර ධර්ම මගින් මඟ පෙන්වයි. එමෙන්ම ළමා අපයෝජන සිදුවීම වළකා ගැනීම, දරුවන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්‍ෂා කිරීම, දරුවන් සඳහා වන ආහාර, පෝෂණය, නිසි අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය පහසුකම් පමණක් නොව ආදරය, කරුණාව, ආරක්‍ෂාව ලබාගැනීමේ අයිතිය ද, දරුවන් කෙරෙහි වන ආචාර ධර්ම මගින් හඳුන්වා දෙයි. ඊට අමතර ව අවි ආයුධ, වස විස, මත්ද්‍රව්‍ය, මිනිස් ජාවාරම්, ආදී නීති විරෝධී ව්‍යාපාර වලින් ඇත්වීමට හා යහපත් ව්‍යාපාර සඳහා අනුබල දීමටත්, පරිසරය, ගහකොළ, අවට වාතය, ජලය හා සතුන්ට හිංසාවක් පීඩාවක් නොවන ලෙස මිනිසුන්ට තම ක්‍රියාකාරකම්, ව්‍යාපාර මෙන් ම එදිනෙදා සාමාන්‍ය ජීවිතය පවත්වාගෙන යාමට ද මෙම ප්‍රායෝගික ආචාර ධර්ම මගින් අනුබල දේ.

යුද්ධය හා අහිතකර බලපෑම්

විශේෂයෙන්ම සංසුන් මානව පැවැත්ම කෙරෙහි මෙන්ම සමස්ත විශ්වීය ක්‍රියාවලිය කෙරෙහිම අතිවිශාල හානියක් සහ බලපෑමක් සිදුකරන්නකි ලොව පුරාම සිදුවන යුධ මෙහෙයුම්. එවැනි මෙහෙයුම් ඇත අතීතයේ මෙන්ම මේ වන විටද ලෝකයේ විවිධ ස්ථානවල විවිධ ප්‍රමාණයෙන් සිදුවෙමින් පවතී. නමුත් මෙම සාකච්ඡාවේදී වැඩි අවධානය යොමු කරනුයේ වර්තමානයේ සිදුවන යුධ

ගැටුම් පිළිබඳව නොව දැනට ඉතිහාසයට එක්ව ඇති යුධ ගැටුම් කීපයක් පිළිබඳව පමණකි. ඒ අතර ලෝක ඉතිහාසයේ දැවැන්තම විනාශයක් සිදුකළ බව අදටත් සැලකෙන පළමු හා දෙවන ලෝක සංග්‍රාමයන් විශේෂය. එවන් සිදුවීම් අතර ලෝක යුද්ධයක් තරමට ඉතිහාසගත නොවූවත් දැනට මහත් ආන්දෝලනාත්මක කරුණක්ව පවතින්නකි රුසියාව සහ යුක්රේනය අතර ඇති යුධ ගැටුම. පසුගිය වසර කීපයක් තිස්සේ මතුවෙමින් පැවති මෙම ගැටුම වර්ෂ 2014 දී රුසියාව විසින් ක්‍රීමියාව අත්පත්කර ගැනීමෙන් අනතුරුව යුක්රේනය විසින් නේටෝ සංවිධානයේ සාමාජිකත්වය ගැනීමත් වැනි කරුණු නිසා රුසියාව වෙතින් යුක්රේනයට එරෙහිව ප්‍රහාර එල්ල කිරීම සමග උත්සන්න වූ ගැටුමක් වන අතර එය මේ වන විට ලොව පුරා ආර්ථික, සමාජීය සහ දේශපාලනික සම්බන්ධතා වලට බලපාන කලාපීය අර්බුදයක් පමණක් නොව මහාද්වීප අතර සටනක් වෙමින් පවතී. මෑත ඉතිහාසයේ ආරම්භ වූ මෙම ගැටුම නිසා මේ වන විට ලක්ෂ දහයකට ආසන්නව යුධ සෙබළුන් හා සිවිල් වැසියන් ප්‍රමාණයක ජීවිත හානි සිදුව ඇති අතර දැනට සිදුවෙමින් පවතින ජීවිත හානි මෙන්ම අති විශාල දේපළ හානිය දැනටත් තක්සේරු කරමින් පවතී. මීට අමතරව මිනිසුන් ලක්ෂගණනකට මරු කැඳවමින් උන්හිටිතැන් අහිමි කරමින් වසර ගනණාවක සිට පවතින සිරියාවෙහි අභ්‍යන්තර සටන්, වියට්නාමයෙහි සිදුවූ බේදවාචකයන් මෙන්ම ඉරාන-ඉරාක අර්බුදය, ගල්ෆ් යුද්ධය, ඊශ්‍රායෙල්-පලස්තීන අර්බුදය හා ගාසාතීරයේ ඇතිවෙන සටන් මෙන්ම ඉන්දු කාශ්මීර අර්බුදය වැනි සිදුවීම් දැනටත් ලොව පුරා අමිහිරි මතකයන් බව සඳහන් කළ හැකිය.

එකම භූගෝලීය ප්‍රදේශයක් සම්බන්ධයෙන් රටවල් දෙකක් විසින් සමාන අයිතිවාසිකම් කීම, රට අභ්‍යන්තරයේම ඇතිවුන මතවාදී ගැටළුවක් හෝ බාහිර ආක්‍රමණයක්, බොහෝ විට මෙවන් අර්බුද වලට හේතු වී තිබේ. නිදසුනක් ලෙස, ඉන්දියාව හා පකිස්තානය යන දකුණු ආසියාතික කලාපයේ පිහිටි රාජ්‍ය දෙක සමාන හිමිකම් කියනුයේ ජම්මු-කාශ්මීර නම් ප්‍රදේශයේ අයිතිය සම්බන්ධයෙනි. “මෙම අසල්වැසි රාජ්‍ය දෙක අතර ප්‍රධාන යුද්ධ දෙකක් සිදු වී ඇත. මෙම යුද්ධ දෙකට අමතර ව දිගින් දිගටම මේ දෙරට අතර දේශ සීමා ගැටුම් මේ දක්වාත් සිදු වෙමින් පවතී. ජම්මු-කාශ්මීරය දෙරට අතර ආරක්ෂාව පිළිබඳ ව ප්‍රශ්නයකට මුල් වී ඇති හෙයින් දෙරට විසින් ම න්‍යෂ්ටික අවි නිෂ්පාදනය කර ඇත. න්‍යෂ්ටික බලවතුන් බවට පත් වී ඇති ඉන්දියාව හා පකිස්තානය කාශ්මීර ප්‍රශ්නය මුල් කරගත් අර්බුදයන් තුළින් ලෝක සාමයට පවා තර්ජනයක් එල්ල කර ඇත.” (කරුණාදාස, දී.නො. පි. 01) දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ එකම භූමියක් උදෙසා කලාප දෙකකට වෙන් වී වෙඩිතබා ගැනීම්, බෝම්බ දැමීම්, ආදිය සිදුකරමින් කරන්නා වූ මෙම සටනෙහි හා ඉන් සිදුවන විනාශයෙහි අවසානය කොතන ද යන්න තවම නොවිසදුන ගැටළුවකි. මේ ආකාරයට අසල්වැසි රාජ්‍ය යුද්ධ කිරීම තුළ ආයුධ වෙළඳාම මෙන්ම න්‍යෂ්ටික අවි නිෂ්පාදනයට හා ඒවා අත්හදාබැලීමට ද ප්‍රධාන තැනක් හිමි වී ඇත. දේශ සීමාවක් වෙන් කර ගැනීම උදෙසා න්‍යෂ්ටික අවි භාවිතා කිරීමත් ඒවා නිෂ්පාදනය කිරීමත් සදාචාරාත්මක වශයෙන් විමසිය යුතු ගැටළුවකි. යුධ ගැටුමක් නොවුනත් මෑත කාලීනව සිරියානු කැරලිකරුවන් හෙවත් ISIS සංවිධානය විසින්

ද බිහිසුණු අපරාධ සිදුකරයි. ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු බොහෝ රටවල සිදුකරන සමූල ඝාතන, බෝම්බ පිපිරවීම්, ළමා සොල්දාදුවන්, නිරායුධ මිනිසුන් සමූහ වශයෙන් ගෙල සිඳි ඝාතනය කිරීමේ සිට සිවිල් වැසියන් සහ මාධ්‍යවේදීන් ප්‍රසිද්ධියේ මරා දැමීම, පැහැරගෙන යාම දක්වා බොහෝ කෲර අපරාධ ඔවුන් විසින් සිදු කරමින් සිටී. “ඉස්ලාමීය රාජ්‍යයේ ත්‍රස්තවාදීන් විසින් තම ප්‍රචාරක කටයුතු සඳහා යොදා ගනු ලබන්නේ මෙසේ පැහැර ගත් සිවිල් වැසියන්, මාධ්‍යවේදීන් හා සංවිධාන ක්‍රියාකාරීන්ව වධ දීමරණ අයුරු දැක්වෙන වීඩියෝ ය.” ඉස්ලාමීය දහම ව්‍යාප්ත කොට තම බලය රඳවා ගැනීමට උත්සාහ ගන්නා ඔවුන් කිසිදු නීතියකට හෝ ආචාර ධර්ම සීමාවකට යටත් නොවෙයි. මෙවන් කැරලිකරුවන් අතින් යුද්ධයක දී හානියක් නොවන්නට සැලකිලිමත් වියයුතු ළදරුවන්, මහළුපුදු, කාන්තාවන්, පුජකවරයන්, රෝගීන් යන කිසිවකු කෙරෙහි විශේෂත්වයක් නොලැබෙනු ඇත. සියල්ලටම එක හා සමාන ව යුද්ධයේ පීඩාවන් සහ විනාසයන් අත් විඳින්නට සිදුව ඇත.

මෙසේ විවිධ කරුණු මුල්කරගෙන පාර්ශ්වයන් දෙකක් හෝ කීපයක් අතර ඇතිවන මෙම යුධ ගැටුම් නිසා මිනිස් සමාජයට සහ අවට පරිසරයට සිදුවන කෙටි කාලීන සහ දීර්ඝ කාලීන හානි හා බලපෑම් සම්බන්ධව සදාචාරාත්මක වශයෙන් විමසා බැලීමට මෙහිදී අපේක්ෂිතය. සැබවින්ම කුමන කරුණක් හේතුවෙන් කොතනක වුවද මේ වන තෙක් සිදුවන යුධ ගැටුම් නිසා සිදුව ඇති ජීවිත හා දේපළ හානිය ඉතා විශාලය. යුද්ධය එක රටකට, දේශසීමාවකට හෝ ජනවර්ගයකට සීමාවූවක්

නොවේය. ලොව පුරා නොයෙක් රටවලට එල්ලවන තර්ජන හා ආක්‍රමණ වලට මුහුණ දීමට හා නොයෙක් රටවල ඇතිවන අභ්‍යන්තර අරගල මෙන්ම බාහිරින් පැමිණෙන නොයෙකුත් බලපෑම් හා ගැටුම් වලට මුහුණ දීමට සිදුවීමත් නිසාම ඇතිවන යුධමය තත්ත්වයන් ද පවතී. මෙම යුධ ගැටුම් නිසා සිදුවන හිංසනයන් හා විනාශයන් අවම කරගැනීම සඳහා කිසියම් සදාචාර සීමාවක් පනවා ගැනීම වැදගත් ය. එනම් කවර හේතුවක් නිසා කොතනක සිදුවුවද බොහෝවිට එක් පාර්ශ්වයකට පමණක් වළකා ගත නොහැකි කරුණක් වන යුද්ධ සංග්‍රාමයන් නිසා සිදුවන හානිය අවම කරගැනීමට කිසියම් ආකාරයේ ආචාර ධර්මය මගපෙන්වීමක් හෝ මැදිහත්වීමක් කළ හැකි ද යන්න මෙහිදී විමසා බැලේ.

සදාචාර සීමාවන් සහ ආචාරධර්මය ප්‍රතිපත්ති

ඒ අනුව මානව පැවැත්ම කෙරෙහි මෙන්ම සමස්ථ විශ්වයේම වර්තමාන හා අනාගත පැවැත්ම කෙරෙහි අතිවිශාල බලපෑමක් සිදුකරන යුද්ධය පිළිබඳ ව කිසියම් ආකාරයක සදාචාර සීමාවක් හඳුන්වා දීමටත්, ඇතිවන හානිය අවම කරගැනීමටත් තේමාවන් කීපයක් යටතේ කරුණු විමසා බැලිය හැකිය. එනම්,

1. යුද්ධය සම්බන්ධව ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පනවා ඇති ආචාරධර්ම සීමාවන් සහ ඒවා කඩවීම්.
2. යුද්ධයට සෘජුවම සම්බන්ධ වන අයට සිදුවන හානි.

3. යුද්ධය සඳහා කිසිදු සම්බන්ධයක් නොමැති අයවචන්ට සිදුවන හානි සහ බලපෑම.

මේ කරුණු පිළිබඳව ගැඹුරින් විමසා බලා ඒවා අවම කරගැනීමට කිසියම් ආචාර ධර්මය මග පෙන්වීමක් සිදුකළ හැකි ය. ඒ සඳහා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පිළිගන්නා යුධ නීති සහ ආචාර ධර්ම මෙන් ම ජාත්‍යන්තර රතු කුරුස සංවිධානය, ජාත්‍යන්තර යුධ ආචාරධර්ම පිළිබඳ ජීනීවා සම්මුතිය සහ ලොව පිළිගත් නොයෙකුත් විද්වතුන්ගේ අදහස් හා ලේඛනයන්හි යුද්ධය සම්බන්ධව ඇති ආචාරධර්ම සීමාවන් මෙන්ම ජාත්‍යන්තරව පිළිගත යුතු සහ අනුමත කළයුතු යයි හැඟෙන සුවිශේෂ ආචාරධර්ම ප්‍රතිපත්ති කීපයක්ම සලකා බලා ඒවායේ සාරය සංක්ෂිප්තව මෙසේ සටහන් කළ හැකිය.

1. යුධ පිටියේදී නිරායුධ සතුරන්ට පහරදීමෙන් වැළකිය යුතු ය.

2. නිරායුධව සිටින සතුරන් අත්අඩංගුවට ගත හැකි වුවත්, ඔවුන්ට වධහිංසා කිරීම හෝ පහර දීම නොකළ යුතු ය.

3. අත් අඩංගුවට ගන්නා යුධ සිරකරුවන්ගේ මූලික අයිතිවාසිකම් මෙන්ම මානව අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කළ යුතු ය.

4. යුධ සෙබළුන් ගේ මෙන්ම සිවිල් වැසියන්ගේ ද මානව හිමිකම් කඩ නොකළ යුතු ය.

5. සංග්‍රාම භූමියේදී සතුරන් යටත්වන බව පෙන්වා භාරවූ විට ඔවුන්ට ප්‍රහාර එල්ල නොකළ යුතු ය.

6. සිවිල් වැසියන්ට, දේපළ වලට හානියක් වන ලෙස යුධ ක්‍රියාත්මකයන් සැලසුම් නොකළ යුතු ය.

7. සාමාන්‍ය ජනතාවට හානිවන සේ ඔවුන් ඉලක්ක කර ප්‍රහාර එල්ල නොකළ යුතු ය.

8. සමූල ඝාතනයන් සිදු නොකළ යුතු ය.

9. සිවිල් වැසියන් යුධ ආවරණයක්, මිනිස් පළිහක් ලෙස භාවිත නොකළ යුතු ය.

10. පූජ්‍ය ස්ථාන, රෝහල්, සරණාගත කඳවුරු වෙත ප්‍රහාර එල්ල නොකළ යුතු ය.

11. සතුරා විනාශ කිරීමට රසායනික අවි, න්‍යෂ්ටික අවි භාවිත නොකළ යුතු ය.

12. ප්‍රහාර එල්ල කිරීමේදී සතර දිසාවෙන් වටකොට ප්‍රහාර එල්ල නොකළ යුතුවන අතර, සටන් නොවැදී බේරී පලායන අයට පලායාමට ඉඩ ලබාදිය යුතුය.

මෙම ආචාරධර්ම සීමාවන් අනුගමනය කිරීම යුද්ධයකදී ඉතාමත් ම වැදගත්ය. විශේෂයෙන්ම රජයක පිළිගත් නීත්‍යානුකූල හමුදාවක් නම් යුද්ධය සම්බන්ධයෙන් පනවා ඇති මෙබඳු ජාත්‍යන්තර නිර්ණායකයන් මෙන්ම ඒ ඒ රටට, සංස්කෘතියට ආවේනික යුධ ආචාරධර්ම හා නීති වලට ද ගරු කිරීම හා අවනතවීම අනිවාර්යයෙන්ම සිදුකළ යුතු ය. මෙවන් සීමාවන් පනවාගෙන තිබීම හා පවත්වාගෙන යාම නිසා යුධ ගැටුම්වල නිරත වන පිරිස් මෙන් ම සාමාන්‍ය සිවිල් වැසියන් ද අනවශ්‍ය ලෙස හානියට පත්වීම, විනාශවීම වළකාගත හැකි ය.

යුද්ධය සහ සඳාචාර ගැටළු

විශේෂයෙන් ම කිසියම් රජයක පිළිගත් රාජ්‍ය හමුදාවක් නම් නියමිත සුදුසුකම් පරීක්ෂා කර ඔවුන් බඳවා ගැනීම, විධිමත් ආකාරයෙන් පුහුණුව ලබාදීම, යුධ නීති සහ ආචාර ධර්ම පිළිබඳ දැනුමක් ලබාදීම, නියමිත පුහුණුවකින් පසු යුධ මෙහෙයුම් සඳහා සම්බන්ධ කිරීම සිදුවන්නේ කිසියම් විනයානුකූල හා ජාත්‍යන්තර ව පිළිගත් නීතිරීති වලට යටත්ව ය. එවන් නීතිරීති බොහෝ විට ජාත්‍යන්තර ව පිළිගත් යුධ නීති හා ආචාර ධර්ම සීමාවන්ට යටත් ව සම්පාදනය වී තිබීම වැදගත් ය. ඒ අනුව

1. නිසි වයස සම්පූර්ණ නොවූ ළමාවියේ දරුවන් යුධ සේවයට බඳවා නොගැනීම.
2. බලකිරීමෙන් හෝ තර්ජනය කිරීමෙන් හෝ බලහත්කාරයෙන් හමුදා සේවයට බඳවා ගැනීම හෝ සේවයේ නොයෙදවීම.
3. යුධ සිරකරුවන් ප්‍රාණ ඇපකරුවන් ලෙස රඳවා තබා නොගැනීම.
4. වඳ හිංසනයට ලක්නොකිරීම.
5. හමුදා සෙබළුන්ගේ මානව අයිතිවාසිකම්, වෘත්තීය අයිතිවාසිකම් කඩ නොකිරීම.

ආදිය පිළිබඳව සැලකිලිමත් විය යුතුය. එමෙන්ම බොහෝ දෙනෙකුගේ අවධානයට ලක් නොවන නමුත් අනිවාර්යයෙන්ම සලකා බැලිය යුතු තවත් සුවිශේෂම සඳාචාර වගකීමක් පවතී. එනම් යුද්ධ සංග්‍රාම වලට සහභාගි වූ සෙබළුන් හා නිලධාරීන් පිළිබඳව නිසි අයුරින් සොයා බැලීමය. මෙම පිරිස් යුද්ධයේදී දරුණු

ආබාධයන්ට ලක්වීම, අකල් මරණවලට ගොදුරුවීම, ශෝකීන් හිතවතුන්ගෙන් දුරස්ථවීම, පෙනීම, අතපය අහිමිවීම, එම ආබාධයන් නිසාම සමීප අයවලුන්ගෙන්, සමාජයෙන් දුරස්ථවීම, අතහැර දැමීම, ආදී බේදනීය සිදුවීම් වලට ලක්වීමට සිදුවේ. ඒ බොහෝ කරුණු හේතුවෙන් ශාරීරිකව පමණක් නොව භයානක අනතුරු, අහිමිවීම්, හුදකලාව ආදිය නිසා මානසික රෝගී තත්වයන් ඇති විය හැකිය. එනම් දරුණු ලෙසට විශාද, කාංසා තත්වයන් මෙන් ම පශ්චාත් ව්‍යසන ක්ලමක අක්‍රමිකතා වලට ලක්වීමට ද සිදුවේ. මේ පිළිබඳව සොයා බලා එම පුද්ගලයන්ගේ සාමාන්‍ය සාමාජීය පසුබිම ගොඩනැගීම සහ මානසික සුවය සඳහා අවශ්‍ය උපදේශන සේවාවන් සහ ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථාන ද ඇති කළ යුතුය.

සමකාලීන සඳාචාර දාර්ශනිකයෙකු වන එම්.නුවෙල් කාන්ට් පෙන්වා දී තිබුනේ අප “යුතුකම උදෙසා යුතුකම ඉටුකළ යුතු බවය”. එසේ නම් කිසිවෙකු පිළිබඳ ව වෛරයකින් හෝ ද්වේෂයකින් නොව උපන් බිමේ ස්වාධීනත්වය, ආරක්ෂාව උදෙසා සටන් වැදී ජීවිත පූජා කළ අය, රටක ඒකීයත්වය, ජාතික ආරක්ෂාව, ස්වාධීනත්වය, තහවුරු කිරීම සඳහා විනයගරුක සෙබළෙකු, නිලධාරියෙකු ලෙස කටයුතු කරමින් සිටියදී මියගිය අය සහ ඔවුන්ගේ සමීපතමයින් වන දෙමාපියන්, දරුවන් හා බිරින්දෑවරුන් මෙන්ම සොයුරු සොයුරියන් හා ශෝකීන් පිළිබඳව ද කිසියම් ආකාරයේ සාධාරණ සොයා බැලීමක් සිදුකළ යුතුය. අකාලයේ සිදුවූ අහිමිවීම් දරාගෙන ජීවත් වීමට ඔවුන්ට ධෛර්යක් විය යුතුය.

එමෙන්ම යුද්ධයක දී සිදුවන බරපතලම බේදවාචකයකි යුද්ධයට සහභාගී වන අය පමණක් නොව යුද්ධයට කිසිදු සම්බන්ධයක් නොමැති වුවත් විනාශ වීම සහ හිංසනයට පත්වීම. මෙය අප විසින් උපරිමයෙන්ම වළකා ගත යුතු මෙන්ම සදාචාරාත්මකව සලකා බැලිය යුතු වැදගත් ම කරුණකි. විශේෂයෙන්ම සාමාන්‍ය ජන ජීවිතය අවුල්වීම, අධ්‍යාපනය සඳහා අවස්ථා නොලැබී යාම, නිසි පරිදි ආහාර හෝ පෝෂණ අවශ්‍යතා මෙන්ම සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබාදිය නොහැකි වීම, යුද්ධය සඳහා මුදල් වැය කිරීම නිසා ඉහත මූලික අවශ්‍යතා සඳහා මුදල් ප්‍රතිපාදන හිඟවීම ද බරපතල කරුණකි. එමෙන්ම සරණාගත හා අවතැන් කඳවුරුවල ජීවත් වීමට සිදුවීම හා ඒවායේ දී හිංසනයට පීඩාවන්ට අතවරයන්ට ලක්වීම ද අතිශය සංවේදී කරුණකි. මේ කරුණු සලකා බැලීම නිසාම කිසිදු යුද්ධයක දී යුද්ධයට සම්බන්ධ හෝ සම්බන්ධ නොවන ප්‍රදේශවල සිටින සාමාන්‍ය වැසියන්ට හානියක් වන සේ ක්‍රියාත්මක කටයුතු සිදුකිරීම හා සැලසුම් කිරීම නොකළ යුතු යැයි ජාත්‍යන්තර වශයෙන් යුධ නීති මෙන් ම ආචාරධර්ම සීමාවන් ද පනවා ඇත. එසේ යුද්ධයට කිසිදු සම්බන්ධයක් නොමැති වූ ජනතාවට සිදුවන හිංසනයන් අංශ කීපයක් යටතේ දැක්විය හැකිය.

1. සිවිල් වැසියන් ප්‍රාණ ඇපකරුවන් ලෙස භාවිත කිරීම.
2. යුද හමුදා සේවය සඳහා කුඩා දරුවන් භාවිත කිරීම. (ළමා සොල්දාදුවන්)
3. බලයෙන් හමුදා සේවයේ යෙදවීම සහ ඒ සඳහා බලයෙන් පැහැර ගෙන යාම.

4. සමූල ඝාතනයන් සිදු කිරීම.
5. දේපළ කොල්ලකෑම, බලහත්කාරයෙන් දේපළ අත්පත් කර ගැනීම.
6. සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන, පහසුකම් සඳහා අවස්ථා නොලැබී යාම.
7. කඳවුරුගත වීම හා සාමාන්‍ය ජන ජීවිතය අවුල්වීම.
8. සරණාගත කඳවුරුවල සිටීමට සිදුවීම හා හිංසනයන්ට, අතවරයන්ට, රෝග පීඩාවන්ට ලක්වීම.
9. බෝම්බ හෙලීම්, සමූල ඝාතන, දරුණු තුවාල අත්විඳීම.
10. ඉහත සඳහන් ආකාරයේ සිදුවීම් වලට මුහුණ දීම නිසා දරුණු මානසික රෝගයන්ට ලක්වීම.

ආදිය සිදුවිය හැකිය. ආචාර ධර්මීය ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීමෙන් වළකාගත යුත්තේ මෙවැනි සිදුවීම් ය. යුධ ආචාර ධර්මයන්ගේ සාමාන්‍ය පිළිගැනීම වන්නේ සතුරාට පමණක් පහර දිය හැකි බව සහ එය නීත්‍යානුකූල වන බවය. එසේ නොවන යුද්ධයට සම්බන්ධ නොවන අයට, නිරායුධ සිවිල් වැසියන්ට පහරදීම සදාචාරයට පමණක් නොව ජාත්‍යන්තර යුධ නීතීරීති වලට මෙන්ම සාමාන්‍ය නීතියට ද පටහැනි ක්‍රියාවකි. විශේෂයෙන් සිවිල් වැසියන්, පාසැල් ළමුන් ඉලක්කකර ප්‍රහාර එල්ල කිරීම මානව අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමකි. එමෙන් ම රෝගී වුවන්, මහළුවන් අයවළුන්, කුඩා දරුවන්, යුධ කටයුතු සඳහා භාවිත නොකළ යුතුය. කෙනෙකුගේ

සැකයට ලෙහෙසියෙන් ලක්නොවන අසරණ ලෙඩුන්, කුඩාදරුවන්, ගැබිනි කාන්තාවන්, මහළු අය ආරක්ෂක වළල්ලක් ලෙස පමණක් නොව ආයුධ හුවමාරුව, යුධ රහස් පණිවුඩ හුවමාරුව, මරාගෙන මැරෙන බෝම්බ කරුවන් ලෙස භාවිත කිරීම තදබල වරදකි. එමෙන්ම උපකාරයක් නොමැතිව තම එදිනෙදා ජීවිතය පවත්වාගෙන යා නොහැකි මෙවැනි අය කුමන හෝ ආකාරයේ යුද්ධ කටයුත්තකට භාවිත කිරීම සදාචාර විරෝධී වන්නකි.

එමෙන් ම සළකා බැලිය යුතු තවත් සුවිශේෂ කරුණක් වන්නේ රසායනික අවි භාවිතය, විකිරණශීලී ද්‍රව්‍යයන්ට පරිසරය නිරාවරණය වීම, න්‍යෂ්ටික අවි අත්හදා බැලීම, බෝම්බ පිපිරීම ආදිය නිසා සිදුවන වායුගෝලීය, පරිසර හා සමුද්‍ර හානිය යි. ලෝක යුධ ඉතිහාසයේ සිදු වූ එදා සිට අද දක්වාත් කතාබහට ලක්වන අතිවිශාල පරිසර හානියක් සිදුවූනු යුධ අපරාධයක් ලෙස නම් කර ඇති සිදුවීමකි දෙවන ලෝක යුධ සමයේ ජපානයේ හිරෝෂිමා සහ නාගසාකි නගර වලට දැමූ පරමාණු බෝම්බ. ඔස්ට්‍රියාවේ කිරුළ හිමි ෆ්‍රාන්ස් ෆර්ඩිනන්ඩ් කුමරු 1914 ජූනි 28 සර්බියානුවන් විසින් ඝාතනය කිරීම නිසා සර්බියානුවන් හා හන්ගේරියානුවන් එක්ව සබියානුවන්ට එරෙහිව යුධ ප්‍රකාශ කිරීමෙන් ආරම්භ වූ පළමු ලෝක යුද්ධය වසර හතරක් පුරා පැවතුනු බව සඳහන් ය. විශාල හානියක් සිදුකරමින් ලොව පුරා පැතිර ගිය පළමු ලෝක යුද්ධය ආරම්භ වන්නේ ක්‍රි. ව. 1914 ජූලි මස වන අතර එය 1918 නොවැම්බර් මාසය දක්වාම පැවතුනු බව සඳහන් ය. යුරෝපයේ සියළු යටත් විජිත පුරා පැතිර ගිය එම සංග්‍රාමය,

ඇමරිකාවට ද අවසානයේ ලොව පුරා සියළුම මහාද්වීප වලටද පැතිර යමින් අතිවිශාල ජීවිත හා දේපළ හානියක් සිදුකළ බව ද සඳහන් ව ඇත.

ඉන් අනතුරු ව 1939 සැප්තැම්බර් මස දී හිට්ලර් විසින් පෝලන්තය ආක්‍රමණය කිරීම නිසා ප්‍රංශය සහ මහා බ්‍රිතාන්‍ය ජර්මනියට එරෙහි ව යුධ ප්‍රකාශ කිරීම හේතුවෙන් දෙවන ලෝක මහා සංග්‍රාමය ආරම්භ වී ඇත. එම සංග්‍රාමය 1945 අගෝස්තු මාසය දක්වාම, එනම් වසර හයකට ආසන්න කාලයක් පැවතුන අතර ලොව සිදු වූ හයානකම හා හානිකරම සිදුවීමක් වූ පරමාණු බෝම්බ භාවිත කිරීම ද සිදු ව ඇත. ජපානයේ හිරෝෂිමා නගරයට 1945 අගෝස්තු 06 වන දා එම බෝම්බ ප්‍රහාරය එල්ල කරන අතර අගෝස්තු 09 දින එල්ල වූ පරමාණු බෝම්බ ප්‍රහාරයෙන් නාගසාකි නගරය ද සහමුලින් ම විනාශ වූ බව සඳහන් ව ඇත. එමගින් සිදු වූ හානිය වචනයෙන් විස්තර කළ නොහැකි අති බිහිසුණු සිදුවීමක් ලෙස සැලකෙයි. යළි කිසිදු දිනක සිදු නොවිය යුතු මෙවන් සිදුවීම් සහාසික යුධ අපරාධ ලෙස සැලකෙන අතර මිනිසුන්ට, දේපළ වලට, වායුගෝලයට පරිසරයට, සමස්ත විශ්වීය ක්‍රියාකාරීත්වයේ අනාගතයට ද බලපෑම් කළ අපරාධයක් බව කිව යුතුය.

විශේෂයෙන්ම යුද්ධයකට කිසිදු සම්බන්ධයක් නොමැති දහස් ගණනක් දරුවන් මිනිසුන්, සතුන්, සමුල ඝාතනය වූ බව කියවෙන මෙම සිදුවීම නිසා පරම්පරා ගණනාවක් ඉදිරියට ඔවුන්ගේ ජාන සංයුතිය පවා විකෘති වූ බව සඳහන්ය. පෙනීමෙහි දුර්වලතා, ස්නායු ආබාධ, නොයෙකුත් සුව නොවන ආබාධ, සංකූලතා ඇතිව ජපන් වැසියන් වර්තමානයේදී ද එහි

අනිසි ප්‍රතිඵල අත්විඳින බව ද කිව යුතුව ඇත. මෙය ඉතාම දැඩි සදාචාර විරෝධී ක්‍රියාවකි. පළමු ලෝක යුද්ධයේදී පමණක් සිදු වූ ජීවිත හානි අතර යුද්ධයට කිසිදු සම්බන්ධයක් නොමැතිව ඝාතනයට ලක්වූ සිවිල් වැසියන් ප්‍රමාණය 10%-15% ප්‍රමාණයකි. දෙවන ලෝක යුද්ධයේ දී එසේ ඝාතනයට ලක් වූ සිවිල් වැසියන් ප්‍රමාණය 50% පමණ වේ. මෙය බරපතල ලෙස සළකා බැලිය යුතු කරුණකි. යුධ ආචාර ධර්ම අතර පමණක් නොව රටක සාමන්‍ය නීතිය අනුව පවා නිරායුධ සිවිල් වැසියන්ට හානි සිදුකිරීම, සමූල ඝාතන සිදු කිරීම වරදකි. ආචාරධර්ම වලට අනුව නම් එය අනිශ්‍ය සදාචාර විරෝධී දෙයකි. මේ අනුව යුධ ආචාර ධර්ම කඩ කිරීම යුධ අපරාධයක් ලෙසත්, යුධ අපරාධ සිදුකිරීම යුධ ආචාර ධර්ම කඩ කිරීමක් බවත් කිව හැකිය.

ලෝක මහා සංග්‍රාමවලදී සිදුකළ බෝම්බ ප්‍රහාරයන් සහ මහා පරිමාණ අවි ආයුධ නිසා මිනිස් ජීවිත වලට පමණක් නොව අවට පරිසරයට හා වායුගෝලයට සිදුවූ හානි ගණනය කළ නොහැකි තරම් ය. විශේෂයෙන් ම ජපානයේ හිරෝෂිමා සහ නාගසාකි නගරවලට එල්ල කරන ලද “කුඩා ළමයා” නමැති පරමාණු බෝම්බ ප්‍රහාරය නිසා එම නගරවල සිටි සිවිල් වැසියන් පමණක් (166,000) එක්ලක්ෂ හැටහය දහසකට ආසන්න ප්‍රමාණයක් මියගිය බව සඳහන් වන අතර එම නගරවල ගොඩනැගිලි වලින් සියයට හැත්තෑවක් පමණ සම්පූර්ණයෙන් ම දරුණු හානිවලට ලක්ව විනාශ වූ බව සඳහන් ව ඇත. එමෙන් ම සඳහන් කළ යුතු සුවිශේෂ කරුණක් වන්නේ ජපානයේ මෙම නගරවලට මෙවන්

දැවැන්ත හා අමානුෂික ප්‍රහාරයක් එල්ල කරන විටත් ජපානය සටන අතහැර යටත්වීමට එකඟතා එල කර තිබූ බව ය. යුධ ශක්තිය හීන වී සිටි එම නගර වල ඒ වන විටත් රැදී සිටියේ බහුතරයක් තුවාලකරුවන්, කාන්තාවන් සහ කුඩා ළමුන් බව ද සඳහන් ය. සදාචාර විරෝධී වන්නේ එවන් අවස්ථාවක සිදුකළ අමානුෂික ප්‍රහාරයන් ය. මෙම පරමාණු බෝම්බ නිසා අහිතකර විකිරණ පරිසරයට මුදාහැරීමෙන් මරණ සංඛ්‍යාව වැඩිවීමත් ඒ වනවිටත් තුවාල ලද පුද්ගලයන් අසාධ්‍ය තත්ත්වයට පත් වී තව තවත් මරණ සිදුවීම වැඩි වූ බව සඳහන් ය. එමෙන් ම එම බෝම්බ ප්‍රහාරයේ විකිරණ වල බලපෑම පරම්පරා ගණනාවක් ජපන් වැසියන්ට පීඩාවක් වූ බව ප්‍රකට කරුණකි. ඉදිරි පරම්පරා ගණනාවක් ම දරුවන්, විවිධ ආබාධ සහිත ව ඉපදීම, දරුණු රෝගාබාධයන්ට ලක්වීමට සිදු ව ඇති අතර වර්තමානය වන විටත් එය සහමුලින් ම ඉවත් ව ගොස් නැති බව සඳහන් ය.

සමාලෝචනය

සදාචාර දාර්ශනිකයන් හඳුනාගෙන ඇති පරිදි සදාචාරය යනු පැවැත්ම පිළිබඳ විද්‍යාවයි. එමගින් ජීවිතයේ වටිනාකම්, පිළිබඳව පමණක් නොව වගකීම් හා වගවීම් පිළිබඳවද අවබෝධය ලබාදෙයි, සමස්ථ විශ්වයටම මහත් ව්‍යසනයන් සිදුකරන යුධ ගැටුම් හා අපරාධ මෙවන් ආචාර ධර්මීය සාකච්ඡා මගින් සම්පූර්ණයෙන්ම නවතාලිය නොහැකි වනු ඇත. නමුත් ඉන් සිදුවන හා දැනටත් සිදුව ඇති හානිය යම් තරමකට හෝ අවම කරගත හැකිය. ඒ සඳහා යුද්ධයක දී ඉහත සඳහන් කළ ආකාරයේ ආචාර ධර්ම සීමාවන්

අනුගමනය කිරීම මෙන්ම යුද්ධයෙන් පසුද කළහැකි බොහෝ දේ ඇත. විශේෂයෙන්ම වෛරයෙන් ද්වේශයෙන් වෙන්වුනු මිනිසුන්ට හැකි අයුරින් කරුණු වටහා දී හිංසනය අවම කිරීම හා සමගි කරවීමට උත්සාහ කළ යුතුය. ඒ සඳහා තවදුරටත් වෛරය පැතිර වීම නතර කර වැඩිහිටියන් අතර පමණක් නොව දරුවන් අතරද අනොන්‍ය අවබෝධය ඇති කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය. එමෙන්ම යුද්ධය නිසා අසරණ වූ ආබාධ වූ පුද්ගලයන් සඳහා ආහාර, නිවාස හා සෞඛ්‍යමය පහසුකම් මෙන්ම ජීවත් වීම සඳහා වන අත්‍යවශ්‍ය පහසුකම් ලබා දීම කළ හැකිය. විශේෂයෙන්ම යුද්ධය නිසා මියගිය සහ ආබාධිත වුවන්ගේ දරුවන්, සමීප අයවලුන්ගේ අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය හා අනෙකුත් පහසුකම් පිළිබඳවද සොයා බලා අවශ්‍ය පහසුකම් සම්පාදනය කිරීම කළ යුතු ය. ආබාධිත අයවලුන් සඳහා රජයේ ආයතන, පාසැල්, රෝහල් හා බැංකු වැනි පොදු ස්ථාන වලදී විශේෂයෙන් සොයා බලා අවශ්‍ය කටයුතු කර දීම මෙන් ම පහසුවෙන් එබඳු ස්ථානවලට සම්බන්ධ වීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සලසා දිය යුතු ය. සමාජ ජීවිතයේදී ඔවුන් හුදෙකලා නොකළ යුතු අතර පොදු සමාජය සමඟ සම්බන්ධතා පැවැත්වීමට අවශ්‍ය කටයුතු සලසා දිය යුතු ය. එපමණක් නොව ආබාධිත තත්වයන් නිසා සිදු වූ ඥාති හිතවතුන්ගේ දුරස්ථිම්, අනහරු දැමීම් ආදිය නිසා මානසික පීඩාවන්ට ලක් වූ සියල්ලන් පිළිබඳවත්, සොයාබැලීම සහ ඔවුන්ගේ සමීපතරයන් පත්වන අපහසුතා, රෝගීන්ට උපස්ථාන කිරීම ආදී අවශ්‍ය උපකාර කිරීම සියලු දෙනාගේම පොදු සමාජීය වගකීමක් මෙන්ම සදාචාරාත්මක වගකීමක්ද වේ. යුද්ධය නිසා දෙමාපියන්, දරුවන්, ඥාතින්, හිතවතුන්,

අතපය, දෑස් පෙනීම, ජීවත් වූ පරිසරය මෙම සියල්ල අහිමිවීම, දරුණු ශාරීරික ආබාධයන්ට ලක්වීම, ආදිය නිසා අසරණ බවට පත් වූ සියළු දෙනා පිළිබඳවත් ඔවුන්ගේ සමීපතරයන් පිළිබඳවත් සොයාබලා කරුණාවෙන් කටයුතු කිරීම සදාචාරාත්මක වගකීමකි. එවිට යුධ ගැටුම් නවතාලිය නොහැකි වුවත් හිංසනයෙන් තොර සංසුන් සාමකාමී යහපත් සමාජයක් ගොඩනැගීමට හැකිවනු ඇත.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

- Alexandra, A & Millel. S. (2009). *Ethics in Practice'; Moral Theory and the Professions*, University of New SouthWales: Sydney.
- Ficarotta, J. C. (2010) *Kantian Thinking About Military Ethics*. Ashgate: London.
- Frankena, W. K. (1963). *Ethics*. Prentice Hall: U.S.A.
- Hare, R. M. (1963). *Freedom and Reason*. Oxford: Oxford University Press.
- ICRC. (n.d.). *Geneva Law of war*; Retrieved from https://casebook.icrc.org/a_to_z/glossary/law-geneva#:~:text=As%20opposed%20to%20the%20law,longer%20take%20part%20in%20hostilities.
- Lucas, George. (Ed). (2015). *Routledge Hand Book of Military Ethics*. USA.
- Matthews, L. (Ed). (2002). *The Future of the Army Profession*; Boston, MA: McGrawHill.
- Report on human rights, Gnivea*. (2010). Retrieved from <http://fresnch.gnivea.usembassy.gov/2010rdh.html>
- Royal, B. (2012), *The Ethical Challenges of the Soldier; The French Experience*, Economica: Paris.
- Thompson, Mel. (2003). *An Introduction to Philosophy & Ethics*, Hodder Education: London.
- Thompson, Mel. (2008), *Ethical Theory*, Hodder Education, London,.
- කරුණාදාස, ඩබ්ලිව්.එම්, (දී.නො.) *ජාත්‍යන්තර අර්බුදය*. නුගේගොඩ: පියසිරි ප්‍රින්ටර්ස්.
- කොතලාවල, ඒ. බී.(2004). ජීව ආචාර ධර්ම. එස් ගොඩගේ

ප්‍රකාශකයෝ: මරදාන.

ප්‍රේමසිරි, පී. ඩී. (1998), *ආචාර විද්‍යාව*, චතුර මුද්‍රණාලය:
වැල්ලම්පිටිය.

හඳුගම, නාමලී කුමාරි. (2021). *සදාචාර දර්ශනයේ ස්වභාවය*,
ආර්ය ප්‍රකාශකයෝ, වරකාපොල.

Recommended Reference - Jayawardhana, S., (2023). අතීත ශ්‍රී ලංකාවේ සංග්‍රාම සඳහා භාවිත කළ අවි ආයුධ පිළිබඳ විමසුමක්. *Sri Lanka Military Academy Journal*, 5, 85-97.

Volume 5

2023 December

අතීත ශ්‍රී ලංකාවේ සංග්‍රාම සඳහා භාවිත කළ අවි ආයුධ පිළිබඳ විමසුමක්

Sarath Jayawardhana

*Sinhala Translator, Commander Secretariat, Army Headquarters
sarath.jayawardene@yahoo.com*

ABSTRACT

Since the beginning of human civilization, different types of tools, weapons and equipment were developed to ensure security. Accordingly, stone tools were first produced in prehistoric times, and initially stone tools were used for preparing food, hunting animals and self-defence. Later, human conflicts produced correspondingly improved sharp tools, and as the Iron Age entered, highly technological and efficient weapons were created. Evidences of the use of iron weapons from as early as B. C. 900 have been identified and the remains of old iron weapons found in Anuradhapura, Kandy, Polonnaruwa, Pomparippu and Tissamaharama prove that high quality weapons were produced after carbonization. In this study, the weapons used by Sri Lankan warriors from the early Anuradhapura period to the Kandyan period are discussed in detail according to their classifications. In particular, weapons that can be used against the enemy at close range and weapons that can be used at a distance are examined and the use of guns in fighting against Western invaders is also examined.

KEYWORDS: *Ancient Battles, Ancient Weapons, Indigenous Knowledge, Military, Military Tools.*

හැඳින්වීම

කාලයෙන් කාලයට දිවයිනට පැමිණි විවිධාකාර සංක්‍රමණිකයන් සහ ආක්‍රමණිකයන්ගේ යුධෝපකරණ හා සංස්පර්ශය ලබමින් දේශීය අවි ආයුධ සහ සන්නාහ ක්‍රමෝපායන් ක්‍රමිකව සංවර්ධනය වූ බව පෙනේ. කොට්ඨාශයේ අර්ථශාස්ත්‍රය, වෛජන්ත තන්ත්‍රය ආදී කෘතීන්හි ඇති උපදෙස් හා තාක්ෂණික විස්තර අනුව ඉපැරණි සිංහලයින් විසින් යුධෝපකරණ නිෂ්පාදනය කරන ලදී. ඒ සඳහා ලෝකඩ, පිත්තල, තඹ, යකඩ, රත්රන්, රිදී, කළු රසදිය සහ සුදු රසදිය යන ලෝහ වර්ග ප්‍රයෝජනයට ගැනින. අවි ආයුධ පණපෙවීම සඳහා අවැසි ද්‍රව්‍ය, ස්ථානය, සුභ අසුභ සංකේත, නැකැත් පිළිබඳ විස්තර ඉපැරණි පුස්තකාල පොත්වලින්ද අනාවරණය වෙයි. පුරාතනයේ සිට මහනුවර යුගය දක්වා කාල පරිච්ඡේදය තුළ විශිෂ්ට යුධෝපකරණ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක් පැවති බවට අනුරාධපුරය, බලංගොඩ, සමනලවැව, කොත්මලේ ආශ්‍රිත

ප්‍රදේශවල සිදු කරන ලද පුරාවිද්‍යාත්මක කැනීම් අනුසාරයෙන් හමුවී ඇති යකඩ උදුන්, යබොර සහ අවි ආයුධ යනාදී අවශේෂ මගින් පැහැදිලි වෙයි.

රාජ්‍යයේ ආරක්ෂාව හා සාමය පවත්වා ගැනීමටත් දේශීය හා විදේශීය ආක්‍රමණ මැඩ පැවැත්වීමටත් යුද්ධ ශක්තිය හා ආයුධ සන්නද්ධ හමුදා බලයක් තිබිය යුතුය. ඒ අනුව රාජ්‍ය ආරක්ෂක විධික්‍රම අතර අවි ආයුධ භාවිතය හා නිෂ්පාදනය ඉතා වැදගත් වේ. ඒ අනුව අනුරාධපුර යුගයේ සිට මහනුවර යුගය දක්වා ලංකාවේ සංග්‍රාම සඳහා යොදාගන්නා ලද අවි ආයුධ පිළිබඳව සැකෙවින් මෙහිදී විමසුමට ලක්කෙරේ.

අවි ආයුධ වර්ගීකරණය

පොළොන්නරු යුගයේ රචිත අභිධානප්පදිපිකාවේ සඳහන් පරිදි ආයුධ භාවිත කරන ආකාරය අනුව ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ග සතරක් හඳුනාගත හැකිය. (අභිධානප්පදිපිකා, 375-376 ගාථා).

1. මුත්තාමුත්ත ආයුධ - අතින් මුදා හෝ නොමුදා පාවිච්චියට ගත හැකි දඩුමුගුරු ආදිය.
2. අමුත්ත ආයුධ - අතේ තබාගෙන පමණක් පාවිච්චියට ගත හැකි සිරි, කිරිච්චි ආදිය.
3. පාණිමුත්ත ආයුධ - අතින් මුදා හැරිය හැකි දුර සිට දමා ගැසීමෙන් පහරදිය හැකි හෙල්ල ආදිය.
4. යන්තමුත්ත ආයුධ - කිසියම් යන්ත්‍රයක ආධාරයෙන් දුර සිට සතුරාට පහර එල්ල කළ හැකි දුණු හී, ගල්දුණු ආදිය.

එසේම ප්‍රභා‍රක දුර අනුව පැරණි සිංහල ආයුධ කෙටි දුර ප්‍රභා‍රක ආයුධ (කඩුව, මුගුර, කෙටේරිය, සිරිය, යගදව), මධ්‍යම ප්‍රභා‍රක ආයුධ (වන්දුවංකය, පාරාවළල්ල) සහ දිගුදුර ප්‍රභා‍රක ආයුධ (දුන්න, ගල්පටිය) ලෙස වර්ග තුනකට බෙදිය හැකිය. ඓතිහාසික යුගයේ යුද්ධ කටයුතු සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ආයුධ වර්ග 5 ක් භාවිත කර ඇති

අතර ඒවා පංචායුධ නමින් ප්‍රකටය. දුනු, මුගුර, අඬයටි, පත්කොහොල් හා පාරා වළලු පංචායුධවලට අයත් වන බව කේ. එච්. ද සිල්වා සඳහන් කරයි (ද සිල්වා. 1964). එහෙත් කඩුව, දුන්න, මුගුර හා කිණිස්ස ප්‍රධාන ආයුධ පහට ඇතුළත් විය යුතු බව ඇතමෙක් කල්පනා කරන අතර තවත් අයෙකුගේ අදහස කඩුව, දුන්න, මුගුර, සිරිය හා හෙල්ල වැදගත් ආයුධ පස් වර්ගයට අයත් වන බවයි.

තවද ඉහත සඳහන් වර්ගීකරණයන්ට අමතරව භාවිතයේ ස්වරූපය පදනම් කරගෙන පැරණි ආයුධ ප්‍රධාන වශයෙන් තවත් වර්ගීකරණ දෙකක් යටතේ හඳුනාගත හැකිය.

1. සමීපයේ සිට පහරදීම සඳහා යොදාගත් ආයුධ
2. දුර සිට සතුරාට පහරදීම සඳහා යොදාගත් ආයුධ

සමීපයේ සිට පහරදීම සඳහා යොදාගත් ආයුධ

සමීපයේ සිට පහර දීමට යොදා ගත් ආයුධ යටතේ කැපෙන මුවහතක් ඇති මාරාන්තික ආයුධ සැලකිය හැකි අතර කඩුව, හෙල්ල, සිරිය, කෙටේරිය, පොරොව ආදිය හඳුනාගත හැකිය. එසේම මාරාන්තික නොවන, එහෙත් සමීපයේ සිට සතුරාට පහර දීමට හැකි ආයුධ ලෙස මුගුර, කලාකිරිඤ්ඤය ආදිය දැක්විය හැකිය.

කඩුව

කඩු ශිල්පය යනු අනුරාධපුර යුගයේ සිට පැවති අධ්‍යාපන ක්‍රමයේ ප්‍රධාන විෂයයක් වූ අතර අනුරාධපුර යුගයේ සිට මහනුවර යුගය දක්වා රාජ්‍ය ආරක්ෂක ආයුධයක් ලෙස කඩුව භාවිත විය. කැපෙන මුවහතකින් හා තියුණු තුඩකින් මෙන්ම දිගු තලයකින් ද, ඊට ගැලපෙන මීටකින් ද සමන්විත වන කඩුව ලෝහමය ආයුධයක් වන අතර සතුරා කපා තුවාල කිරීම හෝ කඩුවෙන් ඇත මැරීමට යන දෙයාකාරය සඳහාම භාවිතා කළ හැකිය. යුද්ධයේ සංකේතයක් සේ සැලකිය හැකි ප්‍රධාන යුද්ධෝපකරණයක් වන කඩුව සිංහලයන්ටම

සුවිශේෂී වූ ලක්ෂණයන්ගෙන් නිර්මාණය කර තිබුණු ආත්මාරක්ෂක හස්තායුධයක් වශයෙන් භාවිත කර ඇත. විශේෂයෙන්ම මෙය ප්‍රභූවරුන් සඳහා පැළඳිය හැකි සේ කොපුවක් සහිතව සාදා තිබූ බව දක්නට ලැබේ.

අතීතයේ භාවිත කළ කඩුවල නිර්මාණ තාක්ෂණය අනුව එය කොටස් කිහිපයකින් සමන්විත වේ. කඩු මීට මධ්‍යයෙන් ගමන් කරන කුඩා කුරකි. හොඳින් කැපෙන සේ තලා මුවහත් කරන ලද තලයකි. ප්‍රතිවාදියාගේ කඩු පහරවලින් අතේ ඇඟිලිවලට සහ මැණික් කටුව කොටසට විය හැකි හානි අවම කර ගැනීම සඳහාත් කඩු තලය දිගේ ලිස්සා එන කඩුපහර පසෙකට යාමටත් සකස්කළ අත් ආවරණයකි. අතින් දැඩිසේ ග්‍රහණය කරගත හැකි සේ හැඩගන්වා තැනූ මීටකි. මීටෙහි පහත කෙළවර කඩු තලය අත් ආවරණය හා කඩු මීට යන කොටස්වල වෙන්වීම වැළැක්වීමට යෙදූ පාස්සන ලද කොටසක්ද දැකිය හැකි ය. මේ අනුව, කොටස් වශයෙන් වෙන් වෙන්ව සාදා පසුව එකලස් කළ බවක් පෙනේ. අත සහ ඇඟිලි කොටස ආවරණය වන පරිදි සියලු කොටස් එකට පැස්සීමෙන් තැනූ අවස්ථාද හමු වේ.

රූපය 1 - බුවනෙකබාහු රජුගේ කඩුව

රූපය 2 - කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජුගේ කඩුව (රිජික්ස් කෞතුකාගාරය ඇමිස්ටර්ඩැම්) PHDH De Silva. A catalogue of Antiquities and Other Cultural Objects from Sri Lanka Abroad).

පැරණි මූලාශ්‍රයවල අසි, අසිපත, කශ්ග යන නම්වලින් හඳුන්වන මෙය යුද්ධයේදී භාවිත කළ ප්‍රධාන ප්‍රහාරක ආයුධය වේ. කඩුවක දිග පළල, කඩු නිෂ්පාදනය කරන ආකාරය, රාජකීය කඩුවක සම්මත මිනුම් ආදිය පිළිබඳ තොරතුරු වෛජයන්ත තන්ත්‍රයෙහි සඳහන් වේ. ඒ අනුව කඩුවක දිග පළල විස්තර කරන්නේ මෙසේය. “උතුම් වූ කඩුව පනස් අඟුල් ඇත්තේය. අර්ධ භාග ප්‍රමාණය ඇති හෙවත් පස්විසි අඟුලක් දිගැති කඩුව හීන කඩුවය. මේ දෙකට මධ්‍යයෙහි ඇති කඩුව මධ්‍යයම කඩුවයි. කඩුවෙහි මධ්‍ය පළල වනාහී උතුම් කඩුවට තුනඟුලය, හීන කඩුවට දැඟුලය, මධ්‍යම කඩුවට දෙකට අතරෙහි ප්‍රමාණයක් ගත යුතුය...” (වෛජයන්ත තන්ත්‍රය, 33 පිටුව, 86 ගාථාව).

ගෙඩිය, මීට, අත්වැස්ම, වරිසරිතුව, අල්ලුව, කඩුපත, තිලි, අග්ගිස්ස, තුඩ යනුවෙන් කඩුවක කොටස් නම් කෙරේ. කෙනෙකුගේ නිලය හෙවත් තත්වය හඳුනාගැනීම සඳහා පළඳින විශේෂ ආයුධයක් ලෙසද ආගමික කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා විශේෂ ආම්පන්නයක් ලෙසද කඩුව හැඳින්විය හැකිය. මඟුල් කඩුව හෙවත් රාජකීය කඩුව රජු විසින් භාවිත කරන ලද අතර එය දිගින් අඟුල් පනහක් හා එහි තලයේ හරි මැද පළල අඟුල් 3 ක් විය යුතු බැව් ද එසේම මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ

කඩුවක් අඟල් 49 ක් දිග විය යුතු බවත් පළල අඟල් 3 ට අඩු හා අඟල් 2 ට වැඩි විය යුතු බවත් මහාචාර්ය විමලානන්ද සඳහන් කරයි.(විමලානන්ද, 2016) අතීතයේ මෙරට භාවිතා කළ කඩු වර්ග 26 ක් පිළිබඳ දඹදෙනි අස්නෙහි සඳහන් වේ (වජිර හිමි, 1998).

තවද සමකාලීන චිත්‍ර, මූර්ති කැටයම් ආදියෙහි නිරූපිත කඩු පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේදී විවිධත්වයෙන් යුතු දේශීය හා විදේශීය කඩු වර්ග රාශියක් මෙරට භාවිත වූ බව පැහැදිලි වේ. ක්‍රි.ව.19 වන සියවසේදී මහනුවර යුගයේ ප්‍රභූන් විසින් නිල පළඳනාවක් ලෙසින් භාවිත කරන ලද කස්තාන කඩුව බ්‍රිතාන්‍ය පාලන සමයේදී (1906 දී) එම රටට රැගෙන ගොස් ඇති අතර බ්‍රිතාන්‍යයේදී පවත්වන ලද පෞරාණික භාණ්ඩ වෙන්දේසියකදී රුසියානු ජාතිකයෙකු විසින් එම කඩුව මිලට ගෙන රුසියාවට රැගෙන ගොස් තිබේ. ඊට වසර 111 කට පසුව පෙනී සිටියදී ශ්‍රී ලංකා ජනාධිපති මෛත්‍රීපාල සිරිසේන මැතිතුමා විසින් රුසියානු නිල සංචාරයකදී එරට ජනාධිපති විසින් සමරු තිළිණයක් ලෙස 2017-03-23 වන දින මෙරට ජනාධිපති වෙත පිළිගන්වන ලදී. ඒ අනුව ජනාධිපතිවරයා විසින් මෙම කස්තානය 2017.08.02 දින කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාරය වෙත භාරදෙන ලදී (Daily Mirror News paper, 24th March 2017).

හෙල්ල

පාණ්ඩුන්ත ආයුධ ගණයට අයත් හෙල්ල දුර සිට දමා ගැසීමෙන් පහර දිය හැකි ආයුධයක් ලෙසත් හස්තායුධයක් ලෙසත් භාවිතා කළ හැක. එබැවින් මුහුණට මුහුණලා සිදුකරන සටන්වලදී මෙන්ම ඇත සිටින සතුරාට පහරදීම සඳහා ද (විසි හෙල්ල) යොදාගන්නා ලදී. හෙල්ලය භාවිතයට ගෙන ඇති අවස්ථාවක් පිළිබඳ සීතාවක හටනෙහි දක්නට ලැබේ, (පරණවිතාන, 1999) පැතලි යකඩ තලයක් සහිත හෙල්ලෙහි දැවමය මිටක් සවි කිරීමට කළ බෙරය සහිත කොටසකි. සත්ති, පටිස්ථාන, කුන්තායුධය, සොටිය, ලැස්කරින් යන විවිධ නාමයන්ගෙන් හඳුන් වන හෙල්ල (Spear) පැරණි සිංහල රණකාමීන් අත පැවති සුපතල ආයුධයකි. සාමාන්‍යයෙන් මෙහි තලය අඟල් 15-25 අතර දිගුවූ අතර පළල අඟල් 2 ක් පමණ විය.

යුද්ධයේදී අතිශය ප්‍රයෝජනවත් උපකරණයක් ලෙසත්, රාජාභිෂේක මෙන්ම පෙරහැර වැනි ආගමික උත්සව අවස්ථාවන් සඳහා ද දේවාලයන්හි මූර ආයුධයක් ලෙසත් මෙය භාවිත කර ඇත. රාජාභිෂේකයෙන් පසු දුටුගැමුණු රජතුමා චාරිත්‍රානුකූලව තිසාවැවේ ජල ක්‍රීඩාවට ගිය අවස්ථාවේදී රාජ පුරුෂයින් විසින් එහි රැගෙන ගිය කුන්තායුධය (හෙල්ල) තිබූ තැනින් සොලවනු නොහැකිව රජුට දැනුම් දීමෙන් අනතුරුව එහි ආරක්ෂාව තහවුරු කර පසුව එහි වෛත්‍යයක් (මිරිසවැටිය) කර වූ බව මහාවංශයේ වාර්තා වේ.(මහාවංශය, 1996).

සතුරාට අණිමෙන් පසුව නැවත ඇද ගැනීමේ පහසුව සඳහා එහි තලය ත්‍රිශූලාකාරව, ත්‍රිකෝණාකාරව සහ තරංගාකාරව නිමවා ඇත. බොහෝ විට හෙල්ල වල සහ අඩයට්ටල තලය තරංගාකාර දර, සෘජු දර වලින් සහ තියුණු තුඩකින් සමන්විත වූ අතර එමගින් සතුරාට මාරාන්තික තුවාල ඇති කර විය හැක. මෙම ආයුධයේ දිග ප්‍රමාණය එය දරා සිටින්නාගේ උසට සමානය. ප්‍රධාන වශයෙන් ඇතුන් පිට නැගී සටනට ගිය සෙබළුන් විසින් භාවිතා කරන ලද්දක් බව කිවහැක. නගර, ප්‍රාකාර හා බලකොටු ආරක්ෂාවේ යෙදී සිටි සෙබළුන්ද හෙල්ල භාවිත කළ අතර ඉපැරණි ද්වාර ආරක්ෂකයින්ගේ ප්‍රමුඛතම ආයුධය වූයේද මෙයයි. විශේෂයෙන්ම ඇතුන් පිට හෝ අසුන් පිට නැගී ප්‍රහාර එල්ල කිරීම සඳහා මෙන්ම ඇත්, අසරු හමුදා බෙලහීන කිරීම සඳහා ද මෙය භාවිතා කළ බව පෙනේ. හෙල්ලෙහි අවස්ථාවෝචිත විකාශනයක් ලෙසින් විසි හෙල්ලය හෙවත් අඩයටිය පෙන්වා දිය හැක. වැලි කොට්ටවලට හෝ පඹයන්ට ඇතීමෙන් හෙල්ල සටන් ක්‍රම පුරුදු පුහුණු කරවන ලදී.

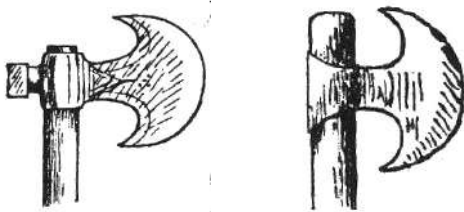
රණ පොරව

අතීත ශ්‍රී ලංකාවේ යුද සෙබලුන් සතුව පැවති සුලබ ආයුධයක් වූයේ රණ පොරවයි (Battle axe). මෙය චීන, බුරුම ආදී රණකාමීහු භාවිතා කළ අතිශය මාරාන්තික ආයුධයකි. තනි අතින් හෝ අත් දෙකින්ම පහර දීමට හැකි ලෙස නිපදවා තිබුණි. දරුණු ප්‍රහාර එල්ල කිරීම සඳහා සුදුසු

පරිදි ත්‍රිකෝණාකාර, චන්ද්‍රාකාර, අර්ධ චන්ද්‍රාකාර, සෘජුකෝණාකාර හැඩැති මුවහත් මීට සවිකර ඇත. ඇතැම්විට දමා ගැසීමේ හැකියාව පැවති රණ පොරව විවිධ කාලයන්හිදී කෙටේරිය, අත් පොරව, කොණ්ඩ කෙටේරිය යනාදී නම්වලින් හඳුන්වා ඇත. හෙන්රි පාකර් පොරෝ වර්ග හතරක් පිළිබඳව සඳහන් කරන අතර ඉන් දෙකක් යුද සටන්හිදී කෙටේරි වශයෙන් භාවිතා කෙරුණු ඒවා ලෙසද අනෙක් දෙක හුදෙක් ගෘහෝපකරණ වශයෙන් යොදාගන්නා ලද ඒවා බවද පෙන්වා තිබේ.

වනගත පෙදෙස්වල ගැමියන් වලසුන්ගෙන් ආරක්ෂාවීම සඳහා කෙටේරිය භාවිතා කරන ලද අතර ආදිවාසීන් විසින් මුවන්, ගෝනුන් ආදී සතුන් දඩයම් කර ගැනීම සඳහා ද මෙම ආයුධයෙන් දමා ගසන ලදී. කාලයත් සමග විවිධ වෙනස්කම්වලට භාජනය වී විවිධ හැඩවලින් නිපදවන ලද කෙටේරිය සංග්‍රාමවලදී සතුරාට පහර දීම සඳහා යොදාගන්නා ලද ජනප්‍රිය ආයුධයක් බවට පත්විය. පොරවේ කැපෙන මුවට විරුද්ධ දිශාවෙහි ලෝහ උලක් හෝ බෝල හැඩය ගත් කොටසක් ද මෙම ආයුධයෙහි දැකිය හැකිවේ. තනි අතින් පහසුවෙන් භාවිත කළ හැකි ප්‍රතිඵලදායක ආයුධයක් වන මෙය සතුරාට දමා ගැසීමට හැකි කාර්යක්ෂම ආයුධයක් ද වේ.

රූපය 3 - රණ පොරොවෙහි ආකාර

මුගුර

මුගුර යනු, සතුරාට මාරාන්තික ප්‍රහාර එල්ල කිරීම, සතුරාගේ සිරුර බෙලහින කිරීමට සහ සතුරාගේ යුධෝපකරණ විනාශ කිරීම සඳහා පැරණි සටන්කරුවන් විසින් භාවිත කළ වැදගත් ආයුධයකි. යගදව, ගදව, බලකඩ යන විවිධ නාමයන්ගෙන්ද මෙය හැඳින්වේ. මුගුරු සටන් සඳහා අනුයුක්ත

කරන ලද්දේ ඉතා ශක්තිමත් අයවලුන් වූ අතර ඔවුන්ට කැට ගලක් හෝ සිරුරට පතිත නොවන පරිදි ඉතා වේගයෙන් මුගුරු හසුරුවන ආකාරය උගන්වන ලදී. සාමාන්‍යයෙන් මුගුරක අතින් අල්ලා ගන්නා කොටස ක්‍රමයෙන් කුඩා වන ලෙසට සාදන අතර ප්‍රහාරක කොටස ක්‍රමයෙන් විශාල වන ලෙසට නිම කර ඇත. උක්ත ප්‍රහාරක කොටසෙහි සාමාන්‍යයෙන් සතුරාට මරණීය තුවාල සිදුවන ආකාරයට යකඩ උල්, ගල්, විෂ කටු සහ දැවමය උල් සවි කෙරිණි. මුගුරුවල ප්‍රමාණයන් වියත් 11 - 12 ක් පමණ වූ අතර වෛජයන්ත තන්ත්‍රයෙහි මුගුරුවල විශාලත්වය අනුව මුගුරු තුන් වැදෑරුම් බව දක්වා තිබේ (වෛජයන්ත තන්ත්‍රය, මුදියන්සේ, 1983, 34 පිටුව, 87 ගාථාව).

1 වන පරාක්‍රමබාහු රජු විසින් රාජ්‍යයේ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම සඳහා සාමන්තයන් 84 දෙනෙක් පත් කොට ඔවුන්ට වෙන් වෙන් වශයෙන් දෙසිය බැගින් සේනාව දුන් බවත් මහ බලැතියන් නොයෙක් දහස් ගණන් මුගුරු ගන්නා යෝධයන් කොට යුද්ධෝපකරණ ලබා දුන් බවත් වාර්තා වේ (මහාවංශය, 69; 17-18).

තවද මුගුරු අතින් ගත් හටයින් සතුරා එනතුරු මගබලා සිටි ආකාරයක් ගිරා සන්දේශයෙහි ද විස්තර කර තිබේ.(ගිරා සන්දේශය, 105 වන කවිය) දඹදෙණි අස්තට අනුව දැව, ලෝකඩ, රිදී සහ රනින් මුගුරු සාදාගන්නා ලද අතර ඊට ප්‍රථම එම දැව හා වානේ පදම් කරගනු ලැබේ. අතීතයේදී මුගුරු පමණක් රැගත් කණ්ඩායම් යුද්ධ සේනාවේ සිටි බවද, තඩිකාර මුදියන්සේ ආදී නම් ඇති අය මෙලෙස මුගුරු හරඹයේ යෙදුන පරපුරේ අයට ලැබුණු නම්බු නාමයන් බවද විශ්වාස කෙරේ.

සිරිය, (කිරිච්චිය, ජූරිකාව)

සිරිය, කිරිච්චිය, ජූරිකාව යන නාමයන්ගෙන් හඳුන්වන්නා වූ සුවිශේෂී පැරණි ආයුධය විවිධාකාර යුද කාර්යන් සඳහා පෙර අපර දෙදිග ජාතින් විසින් ප්‍රයෝජනයට ගත් ප්‍රමුඛ පෙලේ ආයුධයකි. අතේ තබාගෙන සම්පයෙහි සිටින සතුරාට පහරදීම සඳහා භාවිත කළ හැකි ආයුධයක් වන සිරිය දෙපැත්ත

කැපෙන තලයකින් සහ අග තියුණු උලකින් සමන්විතය. තුඩේ ස්වරූපය, තලයේ ස්වභාවය හා පළදින ආකාරය අනුව සිංහල කිරිවිටිය වර්ග කීපයකි. උල්වී ගිය තුඩ, ගිණි සිළුවක ස්වරූපය, අර්ධ චක්‍රාකාර තලය, කැපෙන මුදුන ඇති තලය, සිහින් තුඩක් සහිත තලය ආදී විවිධාකාර තල සහිත කිරිවිටි පැරණි ශ්‍රී ලාංකික සෙබළුන් විසින් භාවිත කරන ලදී. සතුරාට කෙටි ප්‍රහාර එල්ල කිරීම, ආත්ම ආරක්ෂාව සහ ශරීර අලංකරණය ආදී කටයුතු සඳහා පළදින ලද විවිධාකාර ලෙස හැඩ දැමූ කිරිවිටි වර්ග ලාංකික ප්‍රභූවරුන් සහ සාමාන්‍ය ජනතාව විසින් භාවිත කරන ලදී.

විවිධ තරාතිරමේ නිලධාරීන් විසින් ඔවුන්ගේ අනන්‍යතාව ප්‍රදර්ශනය කිරීම සඳහා ඉගේ පැළඳි ආයුධයක් ලෙසද සිරිය භාවිතා විය. රිදියෙන් ඔප දමා අලංකාර කරන ලද මීට සහිත සිරි උසස් නිලධාරීන් විසින් පරිහරණය කරන ලද අතර දැව කොපු වලින් සමන්විත සිරි සාමාන්‍ය ජනයා විසින් භාවිතා කරන ලදී. කීර්ති කුමාරයා (මහා විජයබාහු රජු) රුහුණේ ආදිපාද පදවියට පත් වූ අවස්ථාවේදී සංකේතයක් ලෙස සිරිය හෙවත් ජුරිකාව පැළඳි බව සඳහන් වේ. විශේෂයෙන්ම මෙය සටනේදී භාවිත කරන අනෙකුත් ආයුධවලට අමතරව ආත්මාරක්ෂාව සඳහා ළඟ තබා ගන්නා ලද ආයුධයක් ලෙසද සැලකිය හැක.

අනුරාධපුර, පොළොන්නරු සහ මහනුවර යුගවල සිරිය ඉතා ජනප්‍රියව පැවතිනි. විශේෂයෙන් මහා පරාක්‍රමබාහු රජුගේ හමුදාවෙහි කිරිවිටියෙන් සන්නද්ධ සේනාවක් සිටි බව මහා වංශයේ සහ නිකාය සංග්‍රහයේ සඳහන් වෙයි. ක්‍රි. ව. 17-19 සියවස්වල යුරෝපා ආක්‍රමණයන්ට එරෙහිව ගරිල්ලා යුද්ධවලින් ජයගත් යුද නායකයින් සහ සෙබළුන්ට රජු විසින් මැණික්, ඇත් දළින්, රිදියෙන් සහ රනින් වැඩ දැමූ ඉතා වටිනා කිරිවිටි තැනි කරන ලදී. බොහෝ විට උඩරට ප්‍රභූවරුන්ගේ නිල බල ක්‍රමයට අනුව කිරිවිටියේ ස්වරූපය වෙනස් විය. කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාරයේ මැදිරිවල, මහනුවර හා රත්නපුර කෞතුකාගාරවලත් උඩරට කිරිවිටි වර්ග දක්නට ලැබේ. වර්තමානයේ උඩරට සිංහල මුල් ඇඳුමේ කොටසක් වශයෙන්ද කිරිවිටිය අන්තර්ගත වේ.

දුර සිට පහරදීම සඳහා යොදාගන්නා ආයුධ

ආයුධ වර්ගීකරණය යටතේ දුර සිට පහරදීම සඳහා යොදා ගන්නා ලද ආයුධ වශයෙන් දුන්න, තෝමරය, පාරාවළල්ල, චන්ද්‍රවක්කය, ගල් පටිය, තුවක්කු හා කාලතුවක්කු ආදිය නම් කළ හැකිය.

දුන්න හා ඊතලය

යන්ත්‍රමුක්ත හෙවත් කිසියම් යන්ත්‍රයක ආධාරයෙන් දුර සිට සතුරාට පහර එල්ල කළ හැකි ආයුධ අතර ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් හිමිවන්නේ දුන්නටයි. ගියෙන් සතුරාට විදිනු ලබන්නේ දුන්න මගින් නිසා එහිදී දුන්න යන්ත්‍රය හෝ උපකරණය වේ. යුද්ධයකදී මුලින්ම භාවිතයට ගන්නේ දුර සිට විදිය හැකි දුනු හි ආදියයි. ඒ අනුව දුර සිට සතුරා විනාශ කිරීම සඳහා පැරණි ලාංකිකයන් භාවිත කළ දුන්න සහ ඊතලය යුද්ධයේදී බොහෝ සෙයින් ප්‍රයෝජනවත් වූ ආයුධයක් ලෙස සැලකිය හැක. ඓතිහාසික යුගයන්හිදී භාවිත කරන ලද ප්‍රධාන ආයුධ පහ පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී දුන්න යනු ශ්‍රී ලංකාවේ පමණක් නොව ලොව පැරණිතම ශිෂ්ටාචාරවල ආරම්භක අවධියේ සිටම භාවිත කළ ආයුධයක් වේ. මුලදී සතුන් දඩයම් කිරීමටත්, ආත්ම ආරක්ෂාව සඳහාත් පසුකාලීනව යුද්ධ කාර්යන් සඳහාත්, දුන්න යොදා ගන්නා ලදී. දුනු ශිල්පය හෙවත් ධනුර්වේදය යනු අතීතයේදී ලංකාවේ මෙන්ම ඉන්දියාවේ අධ්‍යාපන ක්‍රමයේද ප්‍රධාන විෂයක් විය. අෂ්ඨාදශ විද්‍යාවන්ගෙන් එක් විද්‍යාවක් ලෙස ධනු ශිල්පය දඹදෙණි අස්තෙහි හඳුන්වා ඇති අතර, ඒ අනුව එකල සිටම ආරක්ෂක ආම්පන්න අතුරෙන් අද්විතීය ස්ථානයක් ගත් ආයුධයක් ලෙස දුන්න නම් කළ හැකිය. ඒ ඒ දුනු වර්ග සෑදීම සඳහා ඊට ආවේණික වූ දැව වර්ග භාවිතා කෙරේ. ගැටවරා, කරද, පුවක් හෝ කිතුල් පටි ඉන් කිහිපයක් වන අතර දුන්නෙහි දෙකොණ සම්බන්ධ කිරීම සඳහා නුග, ඇහැටු කෙඳි, නියද කෙඳි හෝ ගෝන හම් පට්ට යොදා ගන්නා ලදී. මා වේවැල්වලින් සාදන දුනු ඉතා ශක්තිමත් වේ. වෙනත් ලී වර්ගවලින් සාදන දුනුවලට වඩා මේවායේ කඳ මහත්ය. ඇතැම්විට මෙවැනි

ශක්තිමත් දුනු තැනීම සඳහා තල් අනුවල පිත්තද ගනු ලැබේ. සාමාන්‍ය දුනුවල කඳ කිසිම විසිතුරු කිරීමකින් තොරව හා තරමක් ගොරෝසුවට තිබේ. තල් පිතිවලින් කළ දුනුවල කඳේ පිටපැත්ත මඳක් මට්ටම් කර ඇත (Parker, 1909).

භාවිත කරන පුද්ගලයාගේ ශරීර ශක්ති ස්වභාව අනුව ප්‍රමාණයෙන් වෙනස් වූ දුනු නිර්මාණය කරනු ලැබේ. දුන්නක නිවැරදි දිග ප්‍රමාණය, එය රැගෙන යන්නාගේ උසට වඩා අඟල් කීපයක් වැඩියෙන් තිබිය යුතු බව සාමාන්‍ය පිළිගැනීමයි. මේ අනුව දුන්නක් දිග අඩි 5 කුත් අඟල් 6 ක් පමණ විය යුතුය. එහෙත් සමහර දුනු මීට වඩා බෙහෙවින් දික් ය. බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේ ඇති දුනු දෙකක් දිගින් අඩි 7 යි අඟල් 6 ක් හා අඩි 8 ක් පමණ වේ. ඩෙව් පවසන අන්දමට පසුගිය සියවසේ මුල් භාගයේ දී දුන්නක සාමාන්‍ය දිග අඩි 9 ක් විය. (Parker, 1909, 650) දඹදෙනි අස්තෙහි දුනු වර්ග 21 පිළිබඳව සඳහන් වේ. (වජ්ර හිමි, 1998) දුන්න නිර්මාණය කිරීමේ දී එහි ප්‍රමාණය පිළිබඳව වෛජයන්ත තන්ත්‍රයෙහි විස්තර දක්වා ඇත්තේ මෙසේය. "මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ ඇති දුන්න හස්ත රියනින් තුන් රියනක් ඇත්තේය. හිතවූ දුන්නද උත්තම දුන්නද වියතක් ඇතුළත කැමති අඟල් අඩුකිරීම් වැඩිකිරීම් ඇත්තේය. මේ දුනු තුන තුන් ප්‍රමාණයක් ඇත්තේය. වියතෙහි වියතෙහි ශේෂ කොට කරනහොත්, අඟුලද අයුග්‍රම කොට ගන්නේයි. අතිශයින් උතුම් වූ හි දඬු ඒ ඒ දුන්නෙහි අර්ධ ප්‍රමාණ ඇත්තේයි..." (විමලානන්ද, 2016 ; 422) මහ දුන්න යැයි කියනු ලැබූ දුන්න නියමිත දිගකින් යුක්ත විය. එය ඩෙව් පවසන අඩි නවයක දුන්න විය හැක. මෙයින් පෙනී යන්නේ සමහර දුනු සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා දික් වූ බව ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ අතීතයේ සිට දුනු ශිල්පය පැවත ආ බව නුවරකන්ද ශිලා ලිපියෙන් පැහැදිලි වන අතර එහි සඳහන් වන දුනු අවිරිය යනු දුනු ශිල්පය ඉගැන්වූ ආචාර්යවරයා වන අතර හඳුගල සෙල්ලිපියක සඳහන් දනුකය නැමැත්තා අවි ආයුධ නිෂ්පාදන කාර්යයෙහි නියුක්ත වූවෙකි. (IC, Vol I, NO 657: 49) අතීත දුනු සෙබළුන් ආගමික ස්ථානවල සංවර්ධනයට දායක වෙමින් දැහැමිව ජීවත් වූ බවට සාධක අම්පාර මුල්ලිකුලම්මලේ ප්‍රදේශයෙන්

හමුවී ඇති ශිලා ලේඛන තුනකින් අනාවරණය වන බව එල්ලාවල මේධානන්ද හිමියෝ පවසති. (මේධානන්ද හිමි එල්ලාවල, රුහුණේ යටගියාව හා සෙල්ලිපි, පිටුව 149) එහි දුනු සෙබල ගුත්තා නැමැත්තෙකු විසින් මහා සංඝරත්නයට ස්ථූපයක්, විහාරයක් සහ ලෙනක් පූජා කිරීම පිළිබඳ තොරතුරු අන්තර්ගත වේ.

පැරණි ලංකාවේ චතුරංගනි සේනාවේ විශේෂ දුනු සේනාංක පැවතියේය. පරාක්‍රමබාහු රජු සතු රාත්‍රී කාලයේ සඳ එළියට අනුව සතුරාට විදිය හැකි "වන්දාලෝක ධනුර්ධර" නම් හටයින් දහසකින් සමන්විත බලකායක් තිබුණි. එසේම පොළොන්නරුව යුගයේදී දුනු සේනාංකයට ආදිවාසීන් අනුයුක්ත කර තිබුණි. ඒ ඔවුන්ට දඩයම් කිරීමේ සහජ දක්ෂතාවය පැවති නිසාවෙනි. පරාක්‍රමබාහු රජුගේ හමුදාවේ ව්‍යාධියින්ගෙන් (වැද්දන්ගෙන්) සමන්විත බළඇණියක් ද තිබුණි (මහාවංශය, 69). දඹදෙනිය යුගයේදී හටයින් 900 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත දුනු සේනාංකයක් පැවති බව දඹදෙනි අස්තෙහි වාර්තා වේ. මහනුවර යුගයේදී උඩරට සේනාව සතුව දුනුකාර නම් වෙනම බලකායක් පැවති අතර එය මෙහෙයවන ලද්දේ දුනුකාර ලේකම් නම් නිලධාරියා විසිනි. ලන්දේසීන්ට විරුද්ධව රාජසිංහ රජු විසින් සිදු කළ සංග්‍රාමයේදී දුනු හි සරඹයන්හි දක්ෂ වැද්දන්ගෙන් සමන්විත බලඇණියක් යොදවා සිටි බැව් රොබට් නොක්ස් වාර්තා කොට තිබේ (Parker, 1909).

දුන්න අංග 12 කින් සමන්විත වන අතර ඊ තලය හෙවත් ඊ ගහන් හි කොපුවත් ඉන් ප්‍රධාන තැනක් ගනී. (ගමගේ, 1997) සිලින්ඩරාකාර ශක්තිමත් සෘජු දැව කෝටුවක කෙළවරට උල් වානේ පතුරක් සවිකරමින් ඊතලය සාදාගනු ලැබේ. උල් හැඩයේ ඊතල වැඩිපුර දක්නට ලැබෙන නමුත් ඊතල විවිධ හැඩයෙන් යුක්ත වේ. හෙන්රි පාකර්ගේ පුරාතන ලංකාව ග්‍රන්ථයේ ඊතල සබැඳි හැඳින්වීම දක්වා ඇත්තේ මෙසේය. "ඊතල අඩි 3 සිට 4 දක්වා දික් වන අතර ඒවායේ ඝනකම අඟල් භාගයක් පමණ වේ. ඊතලය වානෙන් තැනුවකි. ඒවා දිගින් අඟල් 2 1/2 සිට අඟල් 18 දක්වා වේ. වඩාත් නවීන වර්ගයේ ඊතල එකම හැඩරුව ගනී. එය පටු තුනී කොළයක හැඩයකින් යුතුය. ඒවායේ

තුඩු පැහැදිලි හා වටකුරු වේ. කඳ සිහින්ව ඇති මේ ඊතල ඊ දණ්ඩ තුළට යවනු ලැබේ. ඒවායේ තුඩු උල්කොට නැත. ඊතලයේ මැද කොටසේ දෙපැත්ත සාමාන්‍යයෙන් සමාන්තරව තිබේ. එහි දණ්ඩ අඩුවෙන් හෝ වැඩියෙන් ගෝලාකාර ලෙස නිමකොට තිබේ. එහි දෙපැත්තේ සෘජු රේඛා ආකාරයෙන් එම තුඩ වෙත අභිසරණය වේ. මීට මදක් වෙනස් ඊ ගසක් බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයෙහි වේ. එහි තලය, ඊ කඳ වෙතදී වඩාත් පුළුල් වේ. වැද්දන්ගේ ඊ ගස මෙකි.” මේ ආකාරයේ ඊ ගස සමහර විහාර බිතු සිතුවම්වලද දක්නට ලැබේ. මෙවැනි ඊතල දොළොස්වන සියවසේ ගල් වඩුවන් යොදා තිබුණු ලකුණුවල දිස්වන බව පාකර් විස්තර කරයි (Parker, 1909).

දොළොස්වන සියවසේ සිංහලයන්ගේ ඊතල පිළිබඳව මහාවංශයේ එන විස්තර අනුව සතුරා විනාශ කිරීම සඳහා විෂ පොවන ලද ඊතල යොදාගන්නා ලද බව දක්නට ලැබේ. තවද දුනු ඊතල පිළිබඳව විශේෂඥ දැනුමක් ඇති වැද්දන් හෙවත් ආදිවාසීන් විවිධ තාක්ෂණික ක්‍රමවලට දුනු ඇතුළු ආයුධ නිර්මාණය කළ අතර ආයුධ කිල්ලට අසු නොවිය යුතුය යන ජන විශ්වාසයේ ද සිටියහ. ඔවුන් ලී මීටක් සහිතව ඊතල සාදාගත්හ. අතීතයේ සිටම විවිධ සුක්ෂම ක්‍රමවේද රාශියක් සාදා ශ්‍රී ලාංකික දුනුවායා ස්වකීය ශිල්ප පුහුණු වීම සඳහා වෘත්ත අදින ලද ලැලි පුවරු, පිදුරු පඹයන්, පැද්දෙන කුරුම්බා, මැටි කල සහ පියාඹන පක්ෂීන් වැනි ජීවී අජීවී වස්තූන් භාවිත කළේය. මූලිකව යුද්ධ කාර්යයට පමණක් නොව සන්නිවේදන මාධ්‍ය සඳහාද දුනු ඊතල උපයෝගී කර ගැනීන.

තෝමරය

තෝමරය හෙවත් ඉලුක්කෝලයද යුද්ධ කාර්යය සංවිධානයේදී පැරණි ශ්‍රී ලාංකික සටන්කරුවන් භාවිත කළ තවත් වැදගත් ආයුධයකි. මෙය හෙල්ල විශේෂයක් බවද, සංස්කෘත භාෂාවෙන් තෝමර යන්නෙහි සිංහල අරුත හෙල්ල බවද Parker (1909) පැහැදිලි කරයි. දුටුගැමුණු එළාර ද්වන්ධ සංග්‍රාමයේදී පළමුව එළාර රජු විසින් එල්ල කරන ලද තෝමර ප්‍රහාරය වළක්වා දුටුගැමුණු රජු

තෝමරයෙන් එල්ල කළ ප්‍රතිප්‍රහාරයෙන් එළාර රජු මියගිය බව මහාවංශයේ සඳහන් වේ (මහාවංසය, 25). මහනුවර යුගයේදී ඉලුක්කෝලය නමින් හඳුන්වා තිබෙන මෙහි ඉහළ කොටසෙහි හැඩය ඉලුක් ගසක පත්‍රයට සමාන වීම හේතුකොට ගෙන උක්ත නාමය පටබැඳි ඇත. මෙහි මුල් කොටස ඉතා තියුණු උලකින් සමන්විතය. දල වශයෙන් අඟල් 30-40 ප්‍රමාණයකින් යුතු මෙම ආයුධය ඇණීමෙන් පමණක් නොව සතුරා වෙත දමා ගැසීමෙන්ද ප්‍රහාර එල්ල කළ හැක. හඟුරන්කෙත, දඹුල්ල ආදී විහාරස්ථානවල මෙම ආයුධය සිතුවම්වල නිරූපනය වන අයුරු හඳුනාගත හැකි වේ.

වන්දුවක්කය

වන්දුවක්කය හෙවත් සිංහල බුමරංගයද මධ්‍යකාලීන හා නූතන ශ්‍රී ලාංකිකයා සතුව පැවති අවශේෂ මාරාන්තික ආයුධයකි. ඕස්ට්‍රේලියාවේ ඇබෝර්ජිනීස්වරු, නවසීලන්තයේ මඕරිවරු, අන්දමන් දූපත්වාසීන්, දකුණු ඉන්දියාවේ නිල්ගිරිස් ආදී ගෝත්‍රිකයන් විසින්ද සත්ව දඩයම සහ සතුරන් ඝාතනය කිරීම සඳහා බුමරංග භාවිත කරන ලදී. මූලිකවම සිංහල වන්දුවක්කය දෙවැදෑරුම් වූ අතර එහි අර්ධකවාකාර මා වේවැලක් දිගින් අඟල් 30-40 පමණ දිගු වන අතර එයින් අර්ධයකට වඩා විශාල ප්‍රමාණයක් යකඩ මුදු යොදා ශක්තිමත් කර තිබුණි. එහෙත් අනික් වර්ගය අඩසඳකාරව නිමවන ලද ශක්තිමත් දැවයෙන් සවිගන්වා තිබූ බවට සාක්ෂි ලැබේ. විශේෂයෙන්ම මෙහි වක්‍ර, පැතලි ස්වරූපය හේතුවෙන් සතුරා ඉලක්ක කර විසිකළ සැනින් නැවත ප්‍රහාරකයා දෙසට ආගමනය වේ. මෙයින් සතුරාට මරණීය තුවාල ඇති විය හැක. ඇතැම් විට මෙහි ප්‍රහාරක ශක්තිය වේගවත් කිරීම සඳහා වන්දුවක්කය අල්ලා ගන්නා ස්ථානය අසල දැවමය හෝ යකඩ ගුලියක් සවිකරන ලදී. රාමසරය යන නමින්ද හඳුන්වන වන්දුවක්කය නිපදවීම සඳහා ශක්තිමත් දැව සහ හරක් අඟ ප්‍රයෝජනයට ගැනීන. මහනුවර යුගයේදී බහුල වශයෙන් භාවිත කෙරුණු මෙය ග්‍රාමීයව නිෂ්පාදනය කෙරිණ. අඩි 2, අඟල් 8ක් දිගැති වන්දුවක්කයන් කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාරයේ තැන්පත්කර තිබේ. මීට අමතරව දඹුල්ල, කබැල්ලැලෙන විහාරවල ඇදී බිතු

සිතුවම්වලින් වන්ද්‍රවක්කවල රූපසටහන් දක්නට ලැබේ.

පාරා වළල්ල හෙවත් චක්‍රායුධය

සතුරාට ක්ෂණික ප්‍රහාර එල්ල කිරීම සඳහා ඉපැරණි ශ්‍රී ලාංකික රණකාමීහු වානේ පාරා වළල්ල හෙවත් චක්‍රායුධය භාවිත කළහ. මෙය දිගු කරන ලද දඹැල්ල වටා කරකවා විසිකරන ලදී. මෙය කැපෙන සුළු පරිධියකින් යුත් ආයුධයක් වන අතර සටනකදී බොහෝ සතුරන් නැසීම සඳහා චක්‍රායුධ හෝ පාරාවළලු කීපයක් භාවිත කෙරිණ. මේවා සැහැල්ලු ලෝහයෙන් නිපදවන ලදී.

වේලායුධය

දළ වශයෙන් අඩි 4-6 අතර ප්‍රමාණයෙන් යුත් වේලායුධයද සිංහලයන් සතුව පැවති තවත් මාරාන්තික ආයුධයකි. කැපෙන සුළු නමැගිලි දිගු තල සහිත කසයක් බඳු මෙම ආයුධයෙන් සතුරන් විශාල ප්‍රමාණයකට එකවර පහරදිය හැක. වර්තමාන කසකරුවන් කසය කරකවන ආකාරයට සුපරික්ෂාකාරීව කරකැවීමෙන් මෙම ආයුධය භාවිත කෙරේ. එහෙත් අවිකරුට ස්වකීය වේලායුධය නිසි පරිදි භාවිත කළ නොහැකි වුවහොත් ඔහු එයින් මිය යෑමට පවා ඉඩ ඇත.

ගල් පටිය

යාර 300 ක් පමණ හෝ ඊට වඩා දුර ඉන්න සතුරාට වේගවත් ගල් පහරක් දීමට මෙමගින් හැකිවේ. විශේෂයෙන්ම උස් ප්‍රදේශයක සිටින විට පහළින් පැමිණෙන සතුරාට ක්ෂණික ප්‍රහාරයක් ලබාදීමට ගල් පටිය පහසුවෙන් උපයෝගී කර ගත හැකි අතර මෙය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ශබ්දයක් පිටනොවීම වාසි සහගත තත්ත්වයක් ලෙස සැලකේ. සතුරාට සිතාගත නොහැකි ලෙස පහරදීම සඳහා යොදාගන්නා ලද ගල් පටිය, පට්ටාවලින් හෝ කෙඳිවලින් සකස් කරගනු ලැබේ. පොළොන්නරු යුගයේදී පරාක්‍රමබාහු හා මානාභරණ අතර ඇතිවූ සටන් මාලාවේදී මහත් පීඩාවට පත්ව සිටි මානාභරණ අවසාන වශයෙන් මහත් ධෛර්යෙන් යුතුව පරාක්‍රමබාහුගේ සේනාවන්ට පහරදීම සඳහා

වතුරංගනී සේනාව සන්නද්ධ කොට ගල් විදින ආදී උපකරණ රැගෙන සූදානම් වූ බව මහාවංශයේ සඳහන් වේ (මහාවංශය, 1996).

තුවක්කු

යුද්ධයේ ස්වරූපය අනුව ඉහත සඳහන් මූලික ආයුධ වෙනස් විය යුතු බවත්, උසස් තාක්ෂණයෙන් යුතු අවි ආයුධ නිෂ්පාදනය කිරීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳවත් කල්පනා කොට දුර සිට සතුරා විනාශ කිරීම සඳහා තුවක්කු නිෂ්පාදනය කරන ලදී. මෙහිදී ඇත සිට සතුරාට පහරදීම හා වැඩි සතුරුන් ප්‍රමාණයක් ඉක්මනින් විනාශ කිරීම සඳහා තුවක්කු නිර්මාණය කළ අතර ඒවා ගිනි තුවක්කු, කොඩි තුවක්කු, බොන්ඩිකුල කාලතුවක්කු හා පිස්තෝල, වැනි වර්ගීකරණයන් යටතේ හඳුනා ගත හැක.

යුරෝපීයයන් විසින් ලංකාවට තුවක්කු භාවිතය හඳුන්වාදෙන ලද්දේ යැයි ඇතැමෙකුගේ මතය වුවද ඊට පෙර සිටම ලංකාවේ ගිනි අවි භාවිතය පිළිබඳව දැන සිටි බවට සාක්ෂි තිබේ. ආසියාකරයටම අයත් මැදපෙරදිග ජාතිකයන් වූ අරාබීන් විසින් සිංහලයාට තුවක්කු හඳුන්වා දෙනු ලැබූ බව තවත් අදහසකි. යුරෝපා ජාතින් පැමිණීමට පෙර අරාබි ජාතිකයින් ලංකාවට පැමිණි බවත් දේශීය නිෂ්පාදිත තුවක්කු වර්ගයක් වන බොන්ඩිකුල තුවක්කුවෙහි නාමය 'බන්ඩක්' යන අරාබි භාෂාවෙන් බිඳී ආ වචනයක් ලෙස සලකන බැවින් ශ්‍රී ලංකාවට තුවක්කු හඳුන්වා දෙනු ලැබුවේ අරාබි ජාතිකයන් විසින් බව ගමගේ (1997) විශ්වාස කරයි. එසේ වුවද, 16 වන සියවසේදී යුරෝපා ජාතීන්ගේ සංක්‍රමණයත් සමඟ මෙරට තුවක්කු භාවිතය වර්ධනය වූ බවත්, ඔවුන්ගේ තුවක්කු නිෂ්පාදන තාක්ෂණය දේශීය තුවක්කු කලාවට සම්මිශ්‍රණය වන්නට ඇති බවත්, පිළිගැනීම තර්කානුකූල වේ.

ඇත අතීතයේ සිටම ශ්‍රී ලාංකිකයා ක්‍රීඩා හා විනෝද කටයුතු ආදිය සඳහා බට තුවක්කු භාවිත කළ බවද සතුන් දඩයම් කිරීම ආදිය සඳහා බඳින තුවක්කු, බෙහෙත් තුවක්කු භාවිතය පිළිබඳ හොඳ පළපුරුද්දක් තිබූ අය බවද ප්‍රසිද්ධ කරුණකි.

එකල සෑම ගමකම කම්මල් පවත්වාගෙන යමින් කෘෂිකාර්මික ආම්පන්න නිෂ්පාදනයට ප්‍රමුඛත්වයක් ලබාදුන්නා මිස යුද්ධ කටයුතු සඳහා අවි ආයුධ නිෂ්පාදනය කිරීමේ එතරම් අවශ්‍යතාවක් නොතිබූ බැවින් ඒ කෙරෙහි උනන්දුවක් නොදැක්වූ බවද සඳහන් කළ යුත්තකි. නමුත් චීනය සමග තිබූ රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික කටයුතු වැඩි දියුණු වීම හරහා වෙඩි බෙහෙත් සෑදීමේ ශිල්පය හා අවි නිෂ්පාදනය කිරීමේ තාක්‍ෂණය පැමිණෙන්නට ඇතැයි අනුමාන කළහැක. ක්‍රි.ව 9 වන සියවසේ පමණ චීන ජාතිකයින් විසින් වෙඩිබෙහෙත් සොයා ගන්නා ලද බවද ඉන්පසු ඔවුන් විසින් සතුරන්ට හානි සිදුකිරීම සඳහා වෙඩි බෙහෙත් උපයෝගී කර ගත් බවද එහි සංවර්ධිත අවස්ථාවක් ලෙස බෝම්බ හා උණ්ඩ නිෂ්පාදනය කළ බව විරසුරිය (2012) සඳහන් කරයි. තවද උණ්ඩයක් ඉලක්කයක් වෙත යොමු කරවීම හා බැඳෙන ගිනි අවියෙහි (තුවක්කුව) මූලික ක්‍රියාකාරීත්ව ක්‍රමවේදය සොයාගනු ලැබුවේද චීනුන් විසින් බව හෙතෙම විස්තර කරයි (විරසුරිය, 2012). කරුණු එසේ හෙයින් තුවක්කු සෑදීම පිළිබඳ චීන ජාතිකයින් විසින් සොයාගන්නා තාක්‍ෂණය, සේද මාවත දිගේ ආසියානු හා යුරෝපානු රටවලට ගලා ගිය බව ඔහු සඳහන් කරන අතර ඒ හරහා තුවක්කු නිර්මාණය කිරීමේ සංකල්පය චීනයෙන් මෙරටට පැමිණියේදැයි අනුමාන කිරීමට බාධාවක් නොමැත.

ඉහත සඳහන් කරුණු දෙස බලනවිට ක්‍රමයෙන් සංවර්ධනය වූ මෙම ශිල්පය 13 වන ශත වර්ෂයේ පමණ සිට සතුරු ආක්‍රමණ මැඩපැවැත්වීම සඳහා භාවිතා කළ බවත් 16 වන සියවස පමණ වන විට උසස් තත්ත්වයේ තුවක්කු නිපදවීමට තාක්ෂණික ඥානය යොදාගත් බවත් දක්නට හැක. යම් කිසි රටක් නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රතිඵලදායී අවියක් තවත් රටක් විසින් යුද්ධ කටයුතු සඳහා ලබාගැනීම සාමාන්‍ය සිරිතකි. ඒ අනුව වෙනත් රටක් විසින් නිපදවන අවියක් හෝ ආයුධයක් තවත් රටක් විසින් දේශීය උතුරුවට හැඩගැසෙන අයුරින් නිර්මාණය කිරීමද බොහෝ දුරට සිදුවේ. මහනුවර යුගයේ සිටි ලාංකික ශිල්පීන් ද යුරෝපීය ජාතීන්ගේ තුවක්කුවල ආභාසය ලබමින් තත්කාලීන තුවක්කුව තමාට ගැලපෙන අයුරින් නිෂ්පාදනය කරන්නට ඇතැයි මීට ඉහතින් සඳහන් කළ කාරණාව සාවද්‍ය නොවන බව තහවුරු වේ.

තම දේශය ආක්‍රමණය කළ සතුරන් විනාශ කිරීම සඳහා විවිධ වර්ගයේ තුවක්කු නිපදවීම පිළිබඳ අත්හදා බැලූ දේශීය තුවක්කු සාදන්නෝ පසුකාලීනව වඩාත් ප්‍රතිඵලදායී අවි නිෂ්පාදනය කළහ. වර්තමානයේදී පවා ග්‍රාමීය කම්හල්වල වෙඩි බෙහෙත් කොටන තුවක්කු හා බඳින තුවක්කු සාදන බව ප්‍රචලිතය. විශේෂයෙන්ම රාජකීයයන් භාවිත කළ තුවක්කුවල පැරණි උඩරට සැරසිලි රටාවලින් වැඩ දමා අලංකාර කර තිබෙන අයුරු හඳුනාගත හැකිවේ. මහනුවර යුගයේදී භාවිත කළ තුවක්කු වර්ග පිළිබඳව තොරතුරු සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රවල සඳහන් වෙන අතර කොළඹ ජාතික කෞතුකාගාරය, මහනුවර, සහ රත්නපුර කෞතුකාගාරවල ඇති අවි කිහිපයක් ඊට ප්‍රත්‍යාක්ෂ මූලික සාධක ලෙස දක්නට හැකි වේ. ඊට අමතරව නෙදර්ලන්තය, එංගලන්තය සහ අමෙරිකාව ආදී විදේශ රටවල කෞතුකාගාරවලත් අතීත ලාංකික අවි ආයුධ තැන්පත් කොට ඇති බවට පැහැදිලි සාක්ෂි හමු වී තිබේ. අතීතයේදී භාවිතා කළ තුවක්කු වර්ග ලෙස ගිණි තුවක්කු, අත් තුවක්කු, කැප් තුවක්කු හා පතොරම් තුවක්කු හඳුනා ගත හැක

කොඩිතුවක්කු

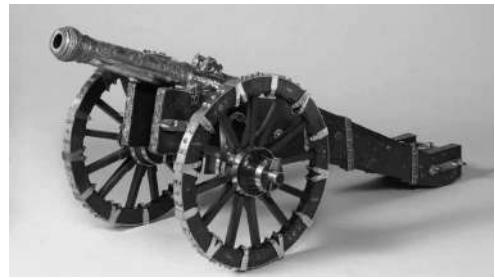
යුරෝපීය ජාතීන්ට එරෙහිව කන්ද උඩරටින් ආරම්භ කරන ලද යුද්ධ කටයුතුවලදී දේශ හිතෙහිත් විසින් කාලතුවක්කු භාවිත කර තිබේ. කොඩිතුවක්කු හා කාලතුවක්කු ලෙස වර්ගීකරණ දෙකක් දක්නට හැකි මෙම කාලතුවක්කු පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන විට කඳුකර යුද්ධ සඳහා විශේෂයෙන් භාවිත වූයේ කොඩිතුවක්කු බව කිව යුතුය. ගරිල්ලා යුද්ධයක දී සතුරන් සමූහ වශයෙන් මරා දැමීම සඳහාත්, සතුරු බලකොටු, කඳවුරු සහ සැපයුම් තවලම් ආදිය විනාශ කිරීම සඳහා උඩරටයින් විසින් කාලතුවක්කු සහ කොඩිතුවක්කු භාවිතා කර ඇති අතර තරමක් සැහැල්ලු කාලතුවක්කු වර්ගය කොඩිතුවක්කු ලෙස හැඳින්වේ. කොටස්වලට ගලවා එහා මෙහා ගෙන යා හැකි වූ මෙම කාලතුවක්කු කඳුකර ප්‍රදේශයේ විවිධ දුෂ්කර භූගෝලීය ස්ථානවල සටන් සඳහා යොදාගන්නා ලදී. මෙය තෙපාවක් මත සවිකර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

රුවන්වැල්ල මැදගොඩ පත්තිනි දේවාලයේ තැන්පත් කර ඇති කොඩිතුවක්කුව සීතාවක රාජසිංහ රජු විසින් පූජා කරන ලද බව ජනප්‍රවාදවල පැවසෙනවා. මෙම තුවක්කුව එහි මුල් ස්වරූපයෙන් ඇති අතර කිසිදු වෙනස් කමකට ලක් නොකර තිබීමද විශේෂත්වයක් වන අතර එය තවමත් ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයේ පවතී. රත්නපුර සමන් දේවාලයේ ඇති කොඩිතුවක්කුව සම්පූර්ණයෙන්ම වානේවලින් නිෂ්පාදිත සිංහල කොඩිතුවක්කුවක් වේ. මෙහි කටෙහි විෂ්කම්භය අඟල් 1.5 ක් වන අතර තුවක්කු බටයෙහි සහ කඳෙහි දිග අඟල් 25 ක් වේ. මෙය රාජසිංහ රජු විසින් රත්නපුර සමන් දේවාලයේ පෙරහර ගබ්ද පූජාව සඳහා ක්‍රි. ව. 1590 දී පූජා කළ තුවක්කුවක් බවට අනුමාන කෙරේ. සමන් දේවාලයේ වාර්ෂික පෙරහර ආරම්භ වන බව දැනුම්දීම සඳහා මෙය පත්තු කිරීම සාම්ප්‍රදායික සිරිතකි. සමන් දේවාලයේ පැරණි ලිද ලඟ මෙවැනි තුවක්කු 3 ක් සවි කර තිබූ බව දැනගන්නට තිබේ.

කාලතුවක්කු

සතුරාට දරුණු ප්‍රහාර එල්ල කිරීම සඳහා කන්ද උඩරට හමුදාව විසින් කාලතුවක්කු භාවිත කළ අතර ඒවා යකඩ, ලෝකඩ සහ පිත්තල ලෝහයෙන් නිපදවා තිබුණි. මෙම කාලතුවක්කු විශේෂය කපොලු, දුර්ගවල ස්ථානගත කොට උඩරට ආක්‍රමණය සඳහා පැමිණෙන ඉංග්‍රීසින්ට ප්‍රබල ප්‍රහාර එල්ල කිරීමට යොදාගන්නා ලදී. යුද බිමට රැගෙන යා හැකි පරිදි රෝද සහිත රථයක සවිකරන ලද සුවිශාල කාලතුවක්කුද උඩරටයින් විසින් භාවිතා කර තිබේ. ඒ සඳහා නිදසුනක් ලෙස ක්‍රි.ව. 1745 ලෙවිකේ දිසාව විසින් කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජුට තැනි කරන ලද අලංකාර කාලතුවක්කුව දැක්විය හැකියි. රෝද මත සවිකොට ඇති මෙම කාලතුවක්කුවේ කඳට වඩා රමණීය ලෙස එහි රෝද සකස් කර ඇති බවද දක්නට ලැබේ (De Silva, 1975).

එසේම සීතාවක රාජසිංහ රජු (ක්‍රි.ව. 1554-1593) කොළඹ පාතුගිසි කොටුවට පහර දීම සඳහා සිංහල කාලතුවක්කු විශාල ප්‍රමාණයක් භාවිත කරන ලදී. උඩරට හමුදාවේ කාලතුවක්කු භාර අණදෙන නිලධාරියා කොඩිතුවක්කු භාර ලේකම් නමින් හඳුන්වන ලදී.

රූපය 4 - ලෙවිකේ දිසාව (ලෙවිකේ විජයසුන්දර බණ්ඩාර) විසින් 1745 දී ශ්‍රී විජය රාජසිංහ රජුවෙහි පිරිනමන ලද කාලතුවක්කුවක් (PHDH" De Silva, 1975)

කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ සමයේ ලංකාවට පැමිණි විදේශීය රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික නියෝජිතයකු වන ජෝන් පයිබස් 1762 වර්ෂයේ ත්‍රිකුණාමල වරායේ සිට මහනුවර රජ වාසල දක්වා පැමිණි ගමන් මාර්ගයේදී නාලන්දා ගංගාව තරණය කොට ඉදිරියට ගමන් කරද්දී ආරක්ෂක කුටි වැනි ස්ථානයක් හමු වී ඇති අතර එහි පරණ කාලතුවක්කුවක් තිබුණු බව දක්වා තිබේ. තවදුරටත් මහනුවර දෙසට ගමන් කළ පයිබස් ඇතුළු දූත කණ්ඩායමට උඩරට රජුගේ සේනාපති හමුවී ඇති අතර ඔහු සිටියේ අටක් හෝ දහයක් පමණ වූ කාලතුවක්කු ප්‍රමාණයක් සහිත නොයෙක් අයුරින් සන්නද්ධ වී සිටි 70 ක් 80 ක් පමණ හට පිරිසක් සමඟින් බවත් වාර්තා කර ඇත (බණ්ඩාර, 2011).

තවද කන්ද උඩරට අවි ආයුධ පිළිබඳ ජෝන් පයිබස් මෙසේ සඳහන් කරයි. "රාත්තල් භාගයක් පමණ උණ්ඩයක් දිදිය හැකි කුඩා කාලතුවක්කු කිහිපයක් අදිකාරම් සමග පැමිණි හටපිරිස් අත තිබුණි. එසේම මා රාජ මාලිගාවට ගිය විට එහි බරාදය ඉදිරිපිට වාහන මත නැංවූ වෙඩි මුර විසිහතරක් තැබිය හැකි කාලතුවක්කු දෙකක් විය. මා හිතන්නේ මාලිගාව සැදූ දිනයේ සිටම ඒවා එහි තිබෙන්නට ඇත කියාය" (බණ්ඩාර, 2011;19). මහනුවර යුගයේ භාවිතා කළ තුවක්කු භාරව සිටි නිළධාරීන් කොඩිතුවක්කු ලේකම්, බොන්ඩිකුල ලේකම්, වෙඩික්කාර ලේකම් ලෙසින් හඳුන්වා ඇත (සුමනසිරි, 2006). පිත්තල, යකඩ හා ලෝකඩ යන ලෝහ වර්ගවලින් මෙම අවි නිෂ්පාදනය කරනු ලැබේ. එසේම කාලතුවක්කුව සඳහා භාවිතා කරන ලද උණ්ඩවල විෂ්කම්භය අඟල් පහ හමාරක් පමණ

වන බවද මුලදී මේ සඳහා රවුම් හැඩැති ගල් යොදාගන්නා ලද බවද සඳහන් වේ. එසේම විවිධ භූගෝලීය ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විත කඳුකරයේදී, කපොලුවල මෙම අවි ස්ථානගත කොට සතුරාට සාර්ථකව පහර දීමට යොදා ගන්නා ලදී.

ඉහත කරුණු දෙස අවධානය යොමු කිරීමේදී යුරෝපීය ජාතින් ලංකාවට පැමිණෙන අවධියේදී මෙරට තුළ කාලතුවක්කු නිෂ්පාදනය පිළිබඳව යම් අවබෝධයක් තිබුණු සිටි බව පැවසීමට හමුවී ඇති සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් වන බව පෙනේ. කරුණු එසේ වුවද, නිසි පරිදි අවි ආයුධ නොමැති වුවද සිංහලයන් ඔවුන්ගේ සතුරන් වූ යුරෝපීය හමුදා සමඟ දක්ෂ ලෙස සටන් කරන ලද බව පයිබස් පෙන්වා දෙන අතර මාතර හා හංවැල්ල පිහිටි ලන්දේසීන්ගේ බලකොටුවලට පහරදී එහි තිබූ ඔවුන්ගේ කාලතුවක්කු අත්පත් කර ගන්නා ලද බවද සඳහන් වේ.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර

- කොට්ලස් අර්ථ ශාස්ත්‍රය. (අනු). (2003). හිරිපිටියේ පඤ්ඤාකිත්ති හිමි. කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- ජෝන් පයිබස්ගේ ධූත මෙහෙවර. (සංස්.). (2011). රාජේන්ද්‍ර බණ්ඩාර. කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශකයෝ.
- දඹදෙනී අස්න හා කඳවුරු සිරිත. (සංස්.). (1998). හබරකඩ වජිර හිමි, මහරගම: තරංජි ප්‍රින්ට්ස්
- නිකාය සංග්‍රහය. (1997). කොළඹ: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.
- පන්සිය පනස් ජාතක කතා පොත. (සංස්.) (2016). එස් අයි, ගමගේ, කොළඹ: සුසර ප්‍රකාශකයෝ.
- මන්දාරම්පුර පුවත. (සංස්.). (1980). ලබුගම ලංකානන්ද හිමි, කොළඹ.
- රාජේන්ද්‍ර බණ්ඩාර, ජෝන් පයිබස්ගේ දූත මෙහෙවර, (පරි) කොළඹ සූරිය ප්‍රකාශකයෝ, 2011.
- සිංහල මහාවංශය, (සංස්.). සුමංගල හිමි හා දොන් අන්ද්‍රීස් ද සිල්වා බටුවන්තුඩාවේ. කොළඹ: ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව.
- වෛජයන්ත නන්ත්‍රය. (සංස්.). (1983). නන්දසේන මුදියන්සේ, කැළණිය: කැළණිය විශ්වවිද්‍යාලය.

සීතාවක හටන. (සංස්.). (1972). රෝහිණි පරණවිතාන. කොළඹ.

ලංකා විශ්ව විද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය. I කාණ්ඩය. II භාගය විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලය: කැළණිය,

ලංකා විශ්ව විද්‍යාලයේ ලංකා ඉතිහාසය. I කාණ්ඩය. I භාගය විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලය: කැළණිය, 2001.

ද්විතීක මූලාශ්‍ර

- අමරවංශ හිමි, කොත්මලේ. (1969). *ලක්දිව සෙල්ලිපි*, කොළඹ: සීමාසහිත ඇම් ඩී ගුණසේන සහ සමාගම.
- ආරියපාල, එම්. බී. (1962). *මධ්‍යකාලීන ලංකා සමාජය*. කොළඹ: ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- කුලතුංග, ටී. ජී. (1988) *මධ්‍ය කාලීන ශ්‍රී ලංකාවේ ආරක්ෂක සංවිධානය*. කොළඹ: ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- ගමගේ, ජී. ඇස්. (1997). *මහනුවර යුගයේ රාජ්‍ය ආරක්ෂක ක්‍රමෝපාය*. කොළඹ: ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- ගමගේ, ගුණසේන. (2007). *දේශයේ අසහාය විමුක්ති දායකයා මහා විජයබාහු*. බොරැල්ල: විසිදුනු ප්‍රකාශකයෝ.
- ජයවර්ධන, සරත්. (2020). *ලක්දිව සංග්‍රාම ඉතිහාසය*. කුරුමල: කතෘ ප්‍රකාශන.
- ද සිල්වා, ඒ. ජී. (1968). *ලක්දිව ලන්දේසි පාලනය*. කොළඹ: අනුල මුද්‍රණාලය.
- ද සිල්වා, කේ. එච්. *මුල්ලපිටියේ සිංහල හටන් කවි*, කොළඹ: ශ්‍රී ලංකා ප්‍රකාශක සමාගම.
- දසනායක, සුමනසිරි. (2006). *මහනුවර යුගය*, දංකොටුව: වාසනා ප්‍රකාශකයෝ.
- දැරණියගල, පී. ඒ. පී. *සිංහල න්‍යායාත්මක ක්‍රියා*, (අනු.) හේරත්, කොළඹ: ජාතික කෞතුකාගාර දෙපාර්තමේන්තුව.
- ධීරානන්ද හිමි, කුඩාවැල්ලේ. (1967). *ලංකාවේ ඓතිහාසික භූමි සිතුවම්*. කොළඹ: ඇම්.ඩී. ගුණසේන සහ සමාගම.
- පීරිස්, උල්ලස්. (1964). *සිංහල සමාජ සංවිධානය*. බොරැල්ල: විසිදුනු ප්‍රකාශකයෝ.
- රුබේරු, ටී. කේ. (පරි.). (1949). *ප්‍රතිකාල් ජාතික රිබෙයිරෝගේ ලංකා ඉතිහාසය*. කොළඹ: ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- විමලකීර්ති හිමි, මැදලයන්ගොඩ. (1949). *සිංහල ආණ්ඩුව*. කොළඹ: අනුලා මුද්‍රණාලය.
- විමලානන්ද, තෙන්නකෝන්, (2016). *උඩරට මහ කැරැල්ල*, කොළඹ: ඇම් ඩී ගුණසේන සහ සමාගම.
- වීරසූරිය, හර්ෂ. (2012). *ගිනි අවියේ මූලික විකාශය*. නුගේ 'ගොඩ: සරසවි ප්‍රකාශකයෝ.
- සිල්වා, එම්. යූ. (1994). *ශ්‍රී ලංකා සිවිල් සේවා ඉතිහාසය*.

කොළඹ: එස් ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

සෝමරත්න, ඇල්ලෙපොළ. එච්. එම්. (2002). *කේවි දුටු ලංකාව*.
බොරැස්ගමුව: විසිඳුනු ප්‍රකාශකයෝ.

හේරත්, ඉසුරු. (2019). *ඉපැරණි ලක්දිව ආරක්‍ෂක විධිවිධාන පුරාණය*.

හේවාට්සම්, අහය. (පරි.). (1997). *බ්‍රෝනියර් දුටු ලංකාව*.
කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශකයෝ.

Daily Mirror News paper, 24th March 2017'

Deraniyagala, S. U. (1959). *Some Sinhala Combative Field and Aquatic Sports and Games*. Colombo: National Musiem of Sri Lanka.

De Silva, P. H. D. H. (1975). *A Catalogue of Antiquities and Other Cultural Objects from Sri Lanka Abroad*. Colombo: National Museum of Sri Lanka.

Paranavitharana, S. (1970). *Inscription of Ceylon. Volume I*. Colombo: Department of Archeology.

Parker, Henry. (1909). *Ancient Ceylon*. New Dilhi: Asian Educational Service.

Recommended Reference - Herath I., (2023). කන්ද උඩරට ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම පිළිබඳ විමර්ශනයක්. *Sri Lanka Military Academy Journal*, 5. 98-112.

කන්ද උඩරට ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම පිළිබඳ විමර්ශනයක්

Isuru Herath

*Assistant Librarian, University of Peradeniya
isuruhistory@gmail.com*

ABSTRACT

There have been many Eastern and Western invasions in Sri Lankan history up to the Kandy period. Among these, the Kandy era is unique because Kandyan Army had to fight with the Portuguese, the Dutch and the English, who were the nations with the most advanced military strengths in the world by that time. It is seen that the Kandyan army used the features of the natural terrain and unique war tactics to gain military advantages and defeat the enemy's military power in these battles. Generally, revolutionaries or terrorists have fought using guerilla tactics in other countries, but in Sri Lanka, this situation has changed and it seems that the legitimate army of the Kandyan Kingdom used guerilla fighting methods to protect their territory. The analysis of these fighting methods makes it clear that the Kandyan army was able to maintain military advantages by using guerrilla warfare tactics against a superior enemy.

KEYWORDS: *Dutch, Guerrilla Tactics, Invaders in Kandyan Era, Level of Ranking, Natural Protection, Portuguese.*

කන්ද උඩරට ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම පිළිබඳ විමර්ශනයක්

ඉපැරණි ශ්‍රී ලාංකිකයෝ පාණ්ඩ්‍ය, වෝල, කේරල, රාජ්‍යකුට, කාලිංග, විජයනගර, යනාදී ඉන්දීය යුධකාමින්ද ජාවක සහ චීන යනාදී නැගෙනහිර ආසියාතිකයන් මෙන්ම පෘතුගීසි, ලන්දේසි, ප්‍රංශ සහ ඉංග්‍රීසි වැනි යුරෝපීයානු ආක්‍රමණයන්ගෙන් ස්වකීය මාතෘභූමියේ විමුක්තිය උදෙසා සැහෙන පමණ වූද, හයංකාර වූද, විනාශකාරී වූද සංග්‍රාමවල නිරත වූහ. විශේෂයෙන්ම ඉපැරණි ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට එරෙහිව සටනට පිවිසි පෙර අපරදිග ජාතීන් ලක්ෂ සංඛ්‍යාත සන්නද්ධ පාබල සෙබළුන්, අති නවීන අවි ආයුධ, අශ්වරෝහක හමුදා, ඇත් හමුදා, නාවික ප්‍රහාරක සහ ප්‍රවාහන නෞකාවන්ගෙන් සමන්විත සහ නිරන්තරයෙන් තමන්ට අයත් යටත් විජිත වලින් සෛනික සහ ද්‍රව්‍යාධාර අඛණ්ඩව සැපයුණු රණකාමී, පිරිසක් වූහ. මෙපරිද්දෙන් පෘතුගීසි, ලන්දේසි, ඉංග්‍රීසි, වැනි යුරෝපීයානු

රණකාමී ජාතීන් තුනකට එරෙහිව ඉමහත් දුෂ්කරතා මධ්‍යයේ වසර 345 පුරා අඛණ්ඩව සටන් වැදුණු උඩරටියෝ අවුරුදු 2000 පැරණි සිංහල රාජවංශය, ථේරවාදී බුද්ධ ශාසනයන් ආරක්ෂා කර ගනිමින් තමන්ට ආවේණික ගෘහ නිර්මාණ ශිල්ප ක්‍රම, සංගීතය, නැටුම්, චිත්‍ර සහ කලා ශිල්පාදී සංස්කෘතිකාංගයන් රාශියක් මිහි මවට දායාද කළහ. තවද වරප්‍රසාද ලබා ගැනීමේ පරමාර්ථයෙන් පහතරට සමහරක් අධිරාජ්‍යවාදීන්ගේ සමාජ ක්‍රමය, සමාජ හර පද්ධතීන්, අනුගමනය කිරීමට පෙළඹුණ මෙකල සිංහල ශිෂ්ටාචාරයේ බුදු දහම කේන්ද්‍රකොට ගත් විරාගත සමාජ හර පද්ධතීන් සහ සිංහල සමාජ සංවිධානය ආරක්ෂා කළේ මහනුවර වැසියන් බව අමුතුවෙන් කිව යුතු නැත (හේරත්, 2016:16). උඩරටියන් ලද උක්ත ජයග්‍රහණ පසුපස පහත දැක්වෙන සාධක වතුර්වය පදනම් වී ඇත. එනම්,

1. උඩරට රාජධානියට ලැබී තිබෙන ස්වාභාවික රැකවරණය.
2. සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතිකය මගින් සුරක්ෂිත කරන ලද පාලක - පාලිත කොටස් අතර පවතින අවියෝජනීය සම්බන්ධය.
3. දීර්ඝ කාලයක් සංග්‍රාමයන්ට මුහුණ දීමෙහිලා උඩරටියන් ලබා සිටි ශාරීරික සහ මානසික ශක්තිය.
4. උඩරටියන් සතුව පැවැති උපායශිලි ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම පිළිබඳ වූ ඥානය (හේරත්, 2016:16).

සතුරන්ට එරෙහිව උඩරටියන් ක්‍රියාවට නංවන ලද ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම හැඩය, ස්වරූපය පරීක්ෂා කිරීමට ප්‍රථම අන්තර්ජාතික

වශයෙන් ගරිල්ලා යුද්ධ පිළිබඳ සංකල්පය මඳක් විමසා බැලිය යුතුය. ගෙරිල්ලා (Guerilla) යන වචනය ස්පාඤ්ඤ භාෂාවෙන් කුඩා යුද්ධය සඳහා යෙදෙන ගේරා (Guerra) යන වචනයෙන් බිඳිගිය පදයකි. මෙම වචනය මුලින්ම භාවිතයට පැමිණියේ ක්‍රි.ව. 17 සියවසේ ප්‍රංශ නැපොලියානු අධිරාජ්‍යයේ ආක්‍රමණයන්ට එරෙහිව ටොරිංටන් සාමි ප්‍රමුඛ පෘතුගීසි, ස්පාඤ්ඤ දේශප්‍රේමීන් ගෙනගිය අයිබේරියානු යුද්ධ ව්‍යාපාරයේදීය. මේ අනුව ගෙරිල්ලා වචනය නූතන එකක් වුවද පුරාතන, මධ්‍යකාලීන යුගයේ විවිධ ආණ්ඩු අධිරාජ්‍යයන්ට, ආක්‍රමණිකයන්ට එරෙහිව පැනනැගුණු රහසිගත යුධ ව්‍යාපාර හැඳින්වීමටද භාවිතා කෙරේ. (ධර්මදාස, 1998:272) අතීතයේ සිට වර්තමානය දක්වා කාලය තුළ ගෝලීයව පැණ නැගුණු ගෙරිල්ලා ව්‍යාපාරවල අරමුණු මෙලෙස සම්පිණ්ඩනය කළ හැකිය. එනම්,

1. ජාතික විමුක්තිය හෙවත් කිසියම් භූමි භාගයක් නිදහස් කර ගැනීම.
2. ස්ථාපිත ආණ්ඩු පෙරළීම හෝ වෙනස් කිරීම් හෝ රාජ්‍යය හෝ සමාජයේ ව්‍යාකූල තත්වයක් ඇති කිරීම.
3. රටක පවතින සමාජ, සංස්කෘතික, ආගමික, සහ ආර්ථික ක්‍රමය වෙනස් කිරීම (ධනපාල, 2006:12).

විශේෂයෙන්ම ගෙරිල්ලා යුද්ධ පිළිබඳ නිර්වචනවල ඇතැම් පොදු ලක්ෂණ අරමුණු නැවතත් පරීක්ෂා කළ විට පෙනීයන්නේ මහනුවර රාජධානිය බලපවත්නා ලද ගෙරිල්ලා යුද්ධ අන්තර්ජාතික මට්ටමේ ගෙරිල්ලා යුද්ධවලින් වෙනස්වන බවයි. එනම් පුරාතන, නූතන ගෙරිල්ලා ව්‍යාපාර

රැස්සක් මෙහෙයවා තිබෙන්නේ ස්ථාපිත ආණ්ඩු බලයක් නොමැති විප්ලවකාරී සංවිධාන සහ ක්‍රස්තවාදී කණ්ඩායම්ය. එහෙත් ක්‍රි.ව. 1594 - 1815 දක්වා ඒ කාල සමය තුළ උඩරටයන්ගේ ගෙරිල්ලා යුද්ධ පැහැදිලිව ස්ථාපිත රාජාණ්ඩුව වගකියන නිලධාරීන් සහ නිලලත් සෙබළුන් ක්‍රියාගත කළ ඒවාය. තවද ගෝලීය මට්ටමේ ගෙරිල්ලා ව්‍යාපාරවලට සහභාගි වී ඇත්තේ විප්ලවාදීන්, ක්‍රස්තවාදීන්, ආගමික අන්තවාදීන්, අපරාධකරුවන් හෝ ආණ්ඩු විරෝධී නොනිල සන්නද්ධ අයවලුන්ය. අනෙක උඩරටයන් ස්වකීය ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම භාවිත කළේ රාජ්‍යාරක්ෂාව හෝ දේශයේ විමුක්ති සඳහා මිස යුරෝපීය ආක්‍රමණිකයන්ගේ ආණ්ඩු පෙරළා දැමීමේ හෝ සමාජාචාරික ක්‍රමය වෙනස් කිරීමේ අරමුණින් නොවේ (හේරත්, 2016:24). මේ නිසා උඩරටයන් අනුගමනය කළ යුද්ධ උපක්‍රම හා ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම වශයෙන් හඳුන්වා ගැනීම ගැටළු සහගත බව පෙනේ. එහෙත් ගෝලීයව පැන නැගුණු ගෙරිල්ලා සටන්වල මූලික ලක්ෂණයක් වන්නේ තමන්ට වඩා උසස් යුද්ධ සංවිධානයක් සහිත සතුරාට වක්‍ර පහර එල්ල කිරීමය. උඩරටයන්ද උක්ත යුද්ධ උපක්‍රම බහුල වශයෙන් තම යුද්ධ උපක්‍රමවලට ඇඳ ගැනීම නිසාද එයට වෙනත් පාරිභාෂික වචනයක් නොමැති හෙයින් ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම වශයෙන් සැලකීම සාධාරණය (හේරත්, 2016:24 - 25). උඩරටයන් වක්‍ර නැතහොත් ගෙරිල්ලා ක්‍රමයේ යුධ උපක්‍රම භාවිතා කිරීම අවශේෂ හේතු වන්නේ පෘතුගීසි, ලන්දේසි, ඉංග්‍රීසි, යන යුධකාමී අපරදිග යටත් විජිතවාදීන් සතුව විනයානුකූලව පුහුණු කරවන ලද සන්නද්ධ හමුදා මනාව ඉදිකරවන ලද බලකොටු පැවති නිසා සහ

ශක්තිමත් නාවික හමුදාවලින් පරිපූර්ණව සිටීම නිසාය. මෙම වාසිය හරහා ඔවුහු උඩරට රාජධානියට ඉමහත් පීඩනයක් ගෙන දුන්හ. මෙපරිද්දෙන් ආක්‍රමණිකයන් ලබා සිටි නවීන සංවිධානාත්මක ආරක්ෂක ක්‍රමෝපායන්ට සාපේක්ෂව උඩරටයන්ගේ සම්ප්‍රදායික ආරක්ෂක ක්‍රමෝපායන් අසාධාරණ විය. මක් නිසාද යත් උඩරට සේනාවේ වැඩි පිරිසක් වැඩ වසම් ක්‍රමයට අනුව සේවා කළ ගොවියෝ වූහ. එනම් ගම්කාර පේරුවයි. එහෙත් පඩිකාර පෝරුව හෙවත් වැටුප් ලබන සෙබළුන් සිටියේ සුලු වශයෙනි. මේ නිසා උඩරට සෙන්පතීහු සතුරු ආක්‍රමණිකයන්ට එරෙහි ගෙරිල්ලා යුද්ධවල නිරත වූහ.

තවද උඩරටයන්ට ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම ක්‍රියාගත වීමෙහිලා ස්වකීය ජන්ම භූමියේ පැවැති භූවිෂමතාවය පිළිබඳව වූ අවබෝධය ද මහෝපකාරී විය. භූමියේ වාසියට අමතරව උඩරට ගෙරිල්ලා සෙබළාට රාජ්‍ය සහ සංස්ථාවක මහජනතාවගේ සහය නොමසුරුව ලැබුණි. තවද, ආක්‍රමණිකයෝ පහතරට ප්‍රදේශවල සිදු කළා වූ විලෝපනය සිහිකබාගත් උඩරට සෙබළා සිංහල රාජ්‍යත්වය, බුදු සසුන සහ සමාජ සංස්කෘතික උරුමයන් ආරක්ෂා කර ගැනීමේ පරම අධිෂ්ඨානයෙන් යුතුව සටන් කළහ (හේරත්, 2016:24 - 27). එම නිසා යුද්ධ පුහුණුවෙන් සහ නවීන යුද්ධෝපකරනවලින් උඩරටයා අඩුපාඩු සහිත වුවද, ඔහුගේ චිත්ත ධෛර්යය විසින් ඒවා විසඳන ලදී. තවද, තම මාතෘභූමිය ආරක්ෂා කිරීමේ පරම වගකීමෙන් යුතුව උඩරටයෝ ගෙරිල්ලා යුධ උපක්‍රම භාවිත කරමින් සටන් කළහ.

අරමුණ සහ සාහිත්‍යය විමර්ශනය

මෙම පර්යේෂණ ලිපියේ අරමුණ වන්නේ සතුරාට එරෙහිව උඩරට රණකාමීන් භාවිත කළ ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම කවරේද යන්න පරීක්ෂා කිරීමය. මෙහිදී පෘතුගීසි, ලන්දේසි, සහ ඉංග්‍රීසි යනාදී යුරෝපීය ආක්‍රමණිකයන්ට එරෙහිව උඩරටයන් ක්‍රියාගත කළ ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රමවලට වැඩි අවධානයක් යොමු කරන ලදී. ප්‍රස්තුත ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ යම් යම් පර්යේෂණ පහත දැක්වෙන උගතුන් අනාවරණය කරගෙන ඇත. ඔවුන් නම් පී.ඇස්. ගමගේ (ගමගේ, 1998) වන්න වික්‍රමසේකර (වික්‍රමසේකර, 2003), ගැස්ටන් පෙරේරා (පෙරේරා, 2015), නෙලුම් ජයතිලක (ජයතිලක, 2016), එස්. එම්. ඉසුරු හේරත්, (හේරත්, 2016) සහ සරත් ජයවර්ධන (ජයවර්ධන, :2016) යනාදීහුය. මෙම උගතුන් විසින් ක්‍රිවිධ යුරෝපීය ආක්‍රමණිකයන්ට එරෙහිව උඩරටයන් බලාත්මක කළ යුධ උපක්‍රම පිළිබඳව සහ ඒ හා සබැඳි මහනුවර රාජධානියේ ආරක්ෂක සංවිධානය පිළිබඳ ප්‍රයෝජනවත් පර්යේෂණ කෙරී ඇත. එහෙත් ප්‍රස්තුත මාතෘකාව පිළිබඳව උක්ත උගතුන් ගැඹුරින් විමර්ශනය කර නැත. එම උගතුන්ගේ පිළිතුරක් වශයෙන් සහ ප්‍රස්තුත ක්ෂේත්‍රය තවදුරටත් පර්යේෂණය කිරීමේ අරමුණෙන් මෙම ලිපිය රචනා විය. එහෙත් මෙම ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳව තවදුරටත් පර්යේෂණ සිදු කළ යුතුව ඇත.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණ ලිපියේ පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වශයෙන් ඓතිහාසික පර්යේෂණ

ක්‍රමවේදයට අනුගත වෙමින් ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර සහ ද්විතීක මූලාශ්‍රගත දත්ත මනාව විශ්ලේෂණය කොට නිගමනය කරා එළඹුණි. මෙහිදී පර්යේෂකයාගේ පෙර පර්යේෂණ මඟින් සේ ප්‍රයෝජනවත් විය. පහතින් ඇතුළත් වන්නේ උඩරටයන් ක්‍රියාවට නැංවූ ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රම සමුදායකි.

සාකච්ඡාව

සතුරා රැවටීම සහ බිය ගැන්වීම

මෙය උඩරටයන්ගේ ප්‍රමුඛපෙළේ යුද්ධ උපක්‍රමයකි. මෙම උපක්‍රමයන් සිදුවන්නේ ස්වකීය හමුදා ශක්තියට වඩා ශක්තිමත් සතුරා නැතහොත් මනා යුද්ධ සංවිධානයන් හෙබි සතුරාගේ මනස දුර්වල කිරීමය. මෙමගින් සතුරු සේනාවේ විනය බිඳවැටී පලායන්නන්ගේ ප්‍රමාණය වැඩිවේ. සතුරු සේනාවම බිඳ වැටෙයි. උඩරටයන්ගේ එක් වැදගත් සතුරන් බිය වැද්දීමේ උපක්‍රමයක් වූයේ කිසියම් යුද්ධයකදී අත්අඩංගුවට පත්වන සතුරන්ගේ අංගපේදනය කොට ඔවුන්ගේ බැරැක්කවලට ආපසු හරවා යැවීමය. නිදසුන් ලෙස ක්‍රි.පූ. 1594 දන්තුරේ සටනේදී පරාජයට පත් වූ පෘතුගීසි සෙබළු පිරිසක් අල්ලා ගත් උඩරටයන් පසුව සිරකරුවන් ඇතැමෙකු තුවාල සිදුකොට හතර දෙනෙකුට එක් ඇසක් පමණක් ඉතිරි වන සේ ඔවුන්ගේ ඇස් උගුලුවා, ලිඟු කපා ආපසු පෘතුගීසි පාලන ප්‍රදේශවලට පිටත් කළහ. තවද, ක්‍රි.ව 1597 දී උඩරටයන්ට පක්ෂව පෘතුගීසීන්ට එරෙහිව සටන් වැදුනු එදිරිල්ලේ රාල හෙවත් ඩොමින්ගෝස් කොරයා නැමැත්තා පෘතුගීසීන්ට හසුවී ඝාතනය කිරීමෙන් කෝපයට පත් පළමුවන විමලධර්මසූරිය රජු සිරගතව සිටි පෘතුගීසි

සෙබළුන් කීපදෙනෙකු ප්‍රසිද්ධියේ ඇතුත් ලවා පාගවා මරාදමා අවශේෂ පිරිසගේ කන්, නාසා කප්පවා කොළඹට යැවීය. මින් පෘතුගීසීන් මහත් කැළඹිල්ලට පත් වූහ. (පෙරේරා, 2015) ගෙරිල්ලා යුද්ධවලදී මිය යන යුරෝපීයානු සෙබළුන්ගේ හිස් ඔවුන්ගේ මුරපොලවල් අසල ප්‍රසිද්ධියේ උල තැබීම මෙන්ම මිය ගිය සෙබළුන් නිලධාරීන් සහ ඔවුන්ගේ අතවැසියන්ගේ හිස්, කවන්ධ ශරීර ගස්වල එල්ලා තැබීමද උඩරැටියන්ගේ තවත් සුලභ යුධ උපක්‍රමයකි. මෙම උපක්‍රමය ක්‍රි.ව. 1812 බදුල්ලේ රෙසිඩන්ට් විල්සන් සහ ඔවුන්ගේ තෝල්කයාට එරෙහිව උඩරැටියන් ක්‍රියාවට නංවා තිබේ. (සිංහලේ, 2004:214). ගෙරිල්ලා යුද්ධයකදී මියයන යුරෝපා සෙනවි අණ දෙන්නාගේ හිස කපා දමා පටමල්ලක් තුළට දමා ඔවුන්ගේ බැරැක්ක වෙත යැවීමද උඩරැටියන්ගේ තවත් යුධ උපක්‍රමයකි. මෙය ක්‍රි.ව. 1646 ලන්දේසීන්ගේ පිල් මාරුවට ප්‍රතිචාර වශයෙන් උඩරැටියෝ කුරුණෑගල සිට ඕලන්ද සේනාවක් සමූල ඝාතනය කොට එහි අණදෙන්නා වූ ඇඩ්විසන් වැන්ඩර් සවැල් මරා දමා ඔහුගේ හිස කපා පටමල්ලක දමා වෙරළබඩ සිට ඕලන්දයින් වෙත යැවූහ. ඕලන්දයෝ යළිත් පෘතුගීසීන්ට එරෙහිව උඩරැටියන් හා ඒකාබද්ධ වූහ (සිංහලේ, 2004:56). මීට අමතරව සතුරා පැමිණෙන මාර්ගය දෙපස පර්වත කඳුවැටිවල සිට යුද්ධ සංගීත භාණ්ඩ වාදනය කරමින් සතුරා මානසිකව බිය ගන්වා ඔවුන්ගේ සංග්‍රාම ශූරත්වය පළු කිරීම උඩරැටියන්ගේ තවත් උපක්‍රමයකි. මෙම යුධ උපක්‍රම ක්‍රි.ව.1634 රන්දෙණිවෙල සටනේදී පෘතුගීසීන්ට එරෙහිව උඩරැටියන් අනුගමනය කළ බව පහත දැක්වෙන මන්දාරම්පුර පුවතේ කවියෙන් මොනවට පැහැදිලි වෙයි.

එවිට නිරිඳුන් සමඟින් ඇමති පිරි	වර
සියලු සෙන් සිටුවමින් වට	කර
ලෙසට ගාල් කළ ගස් රැළක සිර	කර
එකට නාද කර විය නොයෙක යුධ	බෙර

එවර සක - තම්මැට්ට - බෙර	ගොසින
නොහැර ගනුව නසවයි කොළ	හළන
සයුර උදම් වී ගොඩ ගලනා	ලෙසින
පැතිර විය සතුරු සෙනඟ බිය	නොමින

(මන්දාරම්පුර පුවත, 1958:220)

මෙම සංග්‍රාම තුර්යවාදය භාණ්ඩවල සංගීත ධ්වනි ගුප්ත ශාස්ත්‍ර විද්‍යානුකූලව සතුරාගේ රණකාමීත්වය, විඩාව, සැකය, ඇතිවන ආකාරයට පද ගණ යොදා තිබුණු බවට පෙනේ (රාජපක්ෂ 2002:68). ගුප්ත ශාස්ත්‍ර විද්‍යානුකූලව යළි පණ ගැන්වන ලද මලමිනී හෙවත් පිල්ලි (Zombies) සතුරු සේනා වෙත යැවීම, කිසියම් යුද්ධයකින් මිය ගිය සතුරන්ගේ හිස් කාටවත් නොපෙනෙන පරිදි පිරමීඩාකාර ගොඩගැසීම සහ සතුරු කඳවුරු වෙත බියජනක වාක්‍ය රැගත් හසුන්පත් යැවීමද උඩරැටියන් විසින් භාවිත කළ සතුරා බිය ගැන්වීමේ යුධ උපක්‍රමයක් විය. නිදසුනක් ලෙස ක්‍රි.ව 1634 රන්දෙණිවෙල සටනේදී යුද්ධය ඇරඹීමට පෙර සෙනරත් රජු පෘතුගීසි කඳවුරේ ජෙනරාල්තැනට පහත දැක්වෙන බියජනක හසුන් පත් යැවීය.

“සිහලුන් බව නොදැන අප වෙත ආ බැවින් තොපට නියමිත දඩුවම් ලැබේ, එහෙයින් තොපගේ ඉරණම් දෙවියා සිහිකර උදැසන මරණයට සැරසිය යුතුය” (මන්දාරම්පුර පුවත, 1958:70-71).

පුර්ව ගෙරිල්ලා සටන්වලදී මිය ගිය සතුරන්ගේ ඇති බිය ගැන්වීමේ උපක්‍රමයක් වශයෙන් පෙර සටනක දී මියයන සතුරන්ගේ ඇඳුම් ඇඟලාගෙන සතුරා බිය ගැන්වීම භාවිතා කර තිබේ. උඩරටයන් වෙත යුධ උපක්‍රමයක් නිදසුනක් ලෙස ක්‍රි.ව. 1824 උඩරට ආක්‍රමණය කළ කපිතාන් ජොනිස්ටන් ප්‍රමුඛ සේනාවට නිදැල්ලේ අගනුවර තුළට ඒමට ඉඩදුන් උඩරටියෝ පසුව ක්‍රි.ව. 1803 වටපුළුවේදී සමූල ඝාතනයෙන් මිය ගිය ඉංග්‍රීසි සෙබළුන්ගේ නිල ඇඳුම් හැඳ පෙනී සිටි අතර මෙයින් ඉංග්‍රීසි සේනාවන් කලබලයට පත් වූ බව ඔවුන්ගේ පහත ප්‍රකාශයෙන් මොනවට තහවුරු වෙයි. එනම්

සමූල ඝාතනයක් ! සමූල ඝාතනයක් ! දෙවන සමූල ඝාතනයක් අපි පාවලා දීලා

අපි පාවල දීල ! ඡනරාල් අපි පාවා දීලා නෝර්ත් පාවල දීලා! වෙමින්ස් අපිව පාවල දීලා!.

අපට පසුබසින්නට බෑ මහන්සිවීමෙන් වැඩක් නෑ අප ඉන්න තැන ඉදලා

අන්තිම එක තෙක් සටන් කරමු!” (සිංහලේ, 2004:214).

මීට අමතරව සතුරා ගමන් ගන්නා පටු දුර්ග, පර්වත, කඳු මුදුන්වල උඩරටියන්ගේ විශාල සේනාවක් සිටින ආකාරයක් පෙන්වීමට සේනා ගෙන්වා සතුරාගේ ජයග්‍රාහී මනස දුර්වල කිරීම උඩරටියන් ගේ තවත් යුද්ධ උපක්‍රමයකි. බොහෝවිට මෙම උපක්‍රමයේදී

සතුරා බිය ගැන්වීම සඳහා සෙබළුන් පමණක් නොව සාමාන්‍ය ජනතාව ද ප්‍රයෝජනයට ගත්හ. එසේම රාත්‍රී කාලයේදී කඳුමුදුන්වල සිට හුළු අතු පත්තු කරමින් සතුරා බිය ගැන්වීමද ඔවුහු සිදුකළහ (පෙරේරා, 2016:237).

සතුරා මතට ගස් ගල් හෙළීම

ත්‍රිවිධ යුරෝපීයානු ආක්‍රමණයන්ට එරෙහිව උඩරටියන් බහුල වශයෙන් භාවිත කළ ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රමයකි සතුරා මතට ගස් ගල් හෙළීම. මූලිකවම සතුරු සේනා පැමිණෙන දුර්ග, කපොලු මාර්ග දෙපස සහ වනාන්තරබද මාර්ග දෙපස සිට මෙම යුද්ධ උපක්‍රමය ක්‍රියාවට නංවන ලදී. බොහෝ විට උක්ත පටු මාර්ග හරහා සතුරාට යා යුතු වූයේ එක පෙළටය. මෙය ඔත්තු මාර්ගයෙන් හඳුනාගත් උඩරටියන් අලවංගු මාර්ගයෙන් විශාල ශ්‍රම බලයක් යොදා සතුරා මතට විශාල ගල් කැබලි තල්ලු කළහ. නැතහොත් විශාල ගස් කඳන් භාගයට කපා සතුරා පැමිණෙන විට ඔවුන් වෙතට කඩා වැටීමට සැලැස්වූහ. එම උපක්‍රම පිළිබඳව රොබට් නොක්ස් මෙසේ පෙන්වා දෙයි.

“සමහර අවස්ථාවලදී ඔවුහු පර්වත මුදුන්හි රැක සිට සතුරන් ගමන් කරන මාර්ගයට සුවිශාල ගල් පර්වත කැබලි පෙරළා සතුරන් ජීවිතක්ෂයට පත්කරති. ඇතැම් විට අති විශාල වෘක්ෂ භාගයට කපා තබා සතුරා එන විට ඒවා ඔවුන් මතට කඩා වැටෙන්නට සලස්වති.....”

(එදා හෙළදිව, 1992: 182-153)

උක්ත යුද්ධ උපක්‍රමයට හසුවන සතුරන් විශාල පිරිසක් අව්‍යක්තව මිය යෑම, බරපතල ලෙස තුවාල ලැබීම හෝ යුද්ධෝපකරණ විනාශ වී යෑම අනිවාර්ය කරුණක් විය. ක්‍රි.ව 1601 පෘතුගීසීන්ට එරෙහිව ක්‍රි.ව. 1804 කපිතන් ජොනිස්ටන්ගේ මහනුවර ආක්‍රමණයේදී උඩරටයන් මෙම යුද්ධ උපක්‍රම භාවිතකොට තිබේ. විශේෂයෙන්ම ලුතින් ඇලෙක්සැන්ඩර්ගේ පහත දැක්වෙන සටහනින් එය මොනවට තහවුරු වෙයි.

“සතුරන් හයට පත් වූහ. එතකුණු වුවත් ප්‍රහාර නොකඩවා විය.

විශේෂයෙන් මෙසේ වූයේ දුර්ගයන්හිදී හා කඳුකර පාරවල්වලදීය.

මෙබඳු තැන්හිදී අප පේලිය මතට විශාල ගල් පෙරලන ලදී.

මේ ගසක අත්තක් පවා යුරෝපයේ ගසකට වඩා විශාලය” (සිංහලේ, 2004:218).

බලන පමණක් නොව උඩරටයන් සතුව පැවති ගිරිහාගම, ගලගෙදර යන පර්වත බෑවුම් ස්ථානවලද සතුරන් මර්ධනය කිරීම සහ ගල් පෙරලා දැමීම සහ ගස් හාගකට කපා පෙරළා දැමීමට සූදානම් කොට තිබූ බව ලන්දේසි වාර්තාවල සඳහන් වෙයි (දේවරාජ, 1997:117).

සතුරන් ගමන් ගන්නා මාර්ග වල බොරු වළවල් කැපීම

උඩරට යුද්ධකාමීන්ගේ තවත් වැදගත් ක්ෂුද්‍ර ගෙරිල්ලා යුධ උපක්‍රමයක් වශයෙන් මෙය සැලකිය හැකිය. බොහෝවිට කපොලු,

දුර්ග, වනාන්තර, අතර පටු මාර්ගවල මෙවැනි බොරු වළවල් සෑහෙන ප්‍රමාණයක් කපන ලදී. මූලිකවම රාත්‍රි කාලයේ පටු මාර්ගවලින් පැමිණෙන ආක්‍රමණ සතුරාට මෙම උපක්‍රමය බෙහෙවින් අනතුරුදායක විය. මූලිකවම ඉතා ගැඹුරුට වෘත්තාකාරව, චතුරසාකාරව වළවල් කපන ලදී. අනතුරුව එහි පතුලට ඉතා විෂ ශාකමය කටු හෝ විශාල තියුණු දිග උල් කටු සවි කරන ලදී. පසුව බොරු වළට ඉහළින් සතුරාට නොපෙනෙන සේ අතු රිකිලි, පොල් අතු, වැස්මක් සකසා එයට ඉහළින් පස් පුරවන ලදී අවසානයේ පටු මාර්ගය හරහා පැමිණෙන සතුරු සේනාවෙන් කීප දෙනෙකු හෝ වැටී මිය යෑමට හෝ බරපතල ලෙස තුවාල වීම හෝ ඔවුන්ගේ ආම්පන්න විනාශ වීම සිදු විය හැකිය. මෙම උපක්‍රම ක්‍රි.ව. 1818 විමුක්ත සටන්වල දී උඩරටයන් බ්‍රිතාන්‍යයන්ට එරෙහිව භාවිතා කොට තිබේ. එනම්,

ගමන් කළ යුතු මාර්ගයෙහි බොහෝවිට උල් සිටුවන ලද බොරු වළවල් සාදන ලදී (සිංහලේ 2014:174, වික්‍රමසිංහ, 1998:37).

සතුරාගේ ගමන් මාර්ගවල මර උගුල් ඇටවීම

ත්‍රිවිධ යුරෝපීයානු ආක්‍රමණිකයන්ට එරෙහිව උඩරට රණකාමීන් භාවිතා කළ තවත් ක්ෂුද්‍ර ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රමයක් වෙයි. දුර්ග, කපොලු, අතර පටු මාර්ග, වනාන්තර මධ්‍යයේ පටු මාර්ග අතර උඩරට සෙබළුන් ආක්‍රමණිකයන් දුර්වල කොට පරාජය කිරීම සඳහා උගුල් සහ දුනු උගුල් සවි කළහ. බොහෝ විට උක්ත පටු ගමන් මාර්ග අතරින් සතුරු සේනාවන්ට එක පෙළට ගමන් කිරීමේදී

බහුල වශයෙන් මේ මර උගුල් අටවන ලදි. මූලිකව මර උගුල් එකක්, දෙකක්, හෝ රැසක් සතුරන් බහුල වශයෙන් පැමිණෙන පටු මාර්ග එක් පසෙකින් හෝ දෙපසින් එකවර වෙඩි ප්‍රහාර එල්ලවන ආකාරයට මෙය ඇටවූ බව සිතිය හැකිය. මෙමගින් එක මරු වැලක් එක් සෙබලෙකුට ඇටවූ විට අනතුරට පත් සෙබළු පමණක් නොව කණ්ඩායමේ අනිකුත් සෙබළු මිය යෑමද අනිවාර්ය විය. මෙම මර උගුල්වල ක්‍රියාකාරීත්වය වර්තමාන හේන් ගොවියන් භාවිත කරන වෙඩි බැඳීමට කිසියම් දුරකට සමාන කළ හැක. ක්‍රි.ව. 1658 පෘතුගීසීන්ට එරෙහිව උඩරටියන් මෙම යුද්ධ උපක්‍රම භාවිත කළ බව රොබට් නොක්ස් මෙලෙස පෙන්වා දෙයි.

“ඇතැම්විට සතුරන් ගමන් කරන මාර්ගයේ ගස්, ගල්, අතරෙහි භොර රහසේම තුවක්කු බැදී උගුල් අටවා තිබුණි. එවිට, ඒ ස්ථානය පසුකර යන සතුරෝ, තුමු නොදැනුවත්වම වෙඩි කා නසති.” (එදා හෙළදිව, 1992:142)

මර උගුල් සාමාන්‍ය අංගයන් වන්නේ තුවක්කු බටයට සමාන මෙවලම (Barrel); කොකා, නිපොල, තෙරපීමට භාවිත කරන වානේ පටියක් (හැන්ද හෝ පන්ත) සහ සතුරාගේ කකුල පැටලැවීමට අවශ්‍ය කාල වර්ණ මරු වැල නම් ශක්තිමත් තුළය. දුනු උගුල් ක්‍රියාකාරීත්වය මර උගුලට සමාන විය හැකිය. එනම් එයින් සතුරා වෙත වර්ෂාවක් එල්ල වන්නට ඇත (හේරත්:2015).

සතුරා ජීවාග්‍රහනයෙන් අල්ලා ගැනීම

ප්‍රබල ප්‍රහාරයක් එල්ලකොට සහ සතුරා හීතියට පත් කර ඔවුන් ජීවග්‍රහණයෙන් අල්ලා ගැනීම උඩරටියන්ගේ තවත් වැදගත් යුධ උපක්‍රමයකි. මෙම උපක්‍රමය ක්‍රි.ව 1594 දන්තුවේ, 1630 රන්දෙනිවල, ක්‍රි.ව. 1638 ගන්නෝරුව සහ ක්‍රි.ව. 1803 වටමුළුවේදී ක්‍රියාවට නංවන ලදි. තවද උඩරටියන් විසින් සතුරු හමුදාවේ සමහර අයවලුන්ගේ ගෙලට ඇතක සිට තොන්ඩුවක් සහිත කඹයකින් අල්ලා තමන් වෙත ඇද ගැනීම. සැහැල්ලු වානේමය කොකු විශේෂයකින් සතුරු සේනාවේ ඇතැම් අයගේ අත් පා වළලුකර, ගෙල හෝ මැණික් කටුව යන ශරීරාංගවල බැඳ තමන් වෙතට ඇද ගැනීම. ගසක් ඉහළ සිට සතුරා මතට දැලක් හෙළා අල්ලා ගැනීම වැනි උපක්‍රම ක්‍රියාත්මක කෙරිණ. මෙම උපක්‍රමයට ආක්‍රමණික සේනාවේ ශරීර ශක්තියෙන් අවම සෙබළුන්, රෝගීන්, මඟ පෙන්වන්නන්, නිලධාරීන් සහ කුලී කරුවන් බොහෝවිට හසුවිය (හේරත්, 2016:111). එපරිද්දෙන් උඩරටියන්ට හසුවන සතුරන් සිරගත කිරීමට හෝ දඩුවම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට රැගෙන ගිය ආකාරය ක්‍රි.ව. 1804 උඩරට ආක්‍රමණය කළ ජොන්ස්ටන් සේනාවේ සෙබලෙකු මෙසේ වාර්තා කරයි.

“ඉදිරි ගමනට විවිධ බාධක ඉදිරිපත් කෙරුණු හෙයින්ද, සතුරු ප්‍රහාර නොකඩවා එල්ල වූ හෙයින්ද, රෝගීන්, තුවාලකාරයෝද, කුලීකරුවෝද සතුරාට බිලි වූහ. මොවුන්ගෙන් වැඩි දෙන අත් පා බැඳ, කෑ ගැසීම වළක්වනු වස් කටේ තණකොළ ඔබා උණ ලියක එල්ලගෙන වද දී මැරීමට ගෙන යන ලද්දෝය. මෙසේ ගෙන

යනු ලැබූ කිහිපදෙනෙක් සතුරාට බයින්තතු පහර දී පළවා හැර අප විසින් මරණින් මුදාගන්නා ලදහ” (සිංහලේ, 2004:218-219).

සතුරාගේ සන්නිවේදන සහ සැපයුම් මාර්ග අවහිර කිරීම

මූලිකවම කිසියම් සේනාවක් ඔවුන්ට පස මිතුරු ප්‍රදේශයක දීර්ඝ කාලීන මෙහෙයුමක සිටියි නම් තම මව් රාජ්‍යයෙන් හෝ යුද්ධ මූලස්ථානයෙන් අඛණ්ඩව අතිරේක සේනා, යුධෝපකරණ, ආහාර පාන, යුධ සැලසුම්, වෛද්‍ය පහසුකම්, ඔත්තුකරුවන් සහ මෙහෙයුම් සංඥා සැපයිය යුතුය. කිසියම් හේතුවක් නිසා මෙම අත්‍යවශ්‍යතා සැපයුම් අහිමි වී ගිය කල්හී සතුරු සේනාවට බෙලහිනවීම හෝ අකර්මරත්‍ය වීම සිදුවිය හැකිය. විශේෂයෙන්ම ක්‍රි.ව. 1594 - ක්‍රි.ව. 1815 කාලය අතරතුර පාකුගිසි, ලන්දේසි, සහ ඉංග්‍රීසීන්ට විරුද්ධව බලපවත්වන ලද බොහෝ සංග්‍රාම වලින් අර්ධ වශයෙන් ජයග්‍රහණය කිරීමට උඩරටයන්ට හැකිවූයේ බොහෝ විට මෙම යුද්ධ උපක්‍රමය නිසාය. බොහෝ විට සැපයුම් මාර්ග ගස් ගල් යොදා අවහිර කිරීම, සතුරු සේනාවේ අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ රැගෙන යන දේශීය කුලීකරුවන්ට රැගත් සැපයුම් අංශය දැඩි ප්‍රහාරයක් එල්ල කිරීම හෝ නිරායුධ කුලීකරුවන් බියවද්දා පළවා හැර අනතුරුව ඔවුන්ගේ බඩු, හරකුන් සහ බූරුවන් සමඟම කොල්ල කා පලායෑම සිදුවෙයි. යුරෝපීයානු ආක්‍රමණිකයන්ට මහත් පීඩානුකූල මෙම යුද්ධ උපක්‍රමය පිළිබඳව හෙන්රි මාර්ෂල් මෙසේ සදහන් කරයි.

“ඔවුහු ගමනෙහි යෙදී සිටින සතුරාට හිරිහැර කරති සතුරු අංගවල රැඳී සිටිති. බඩුමුට්ටු නවත්වති. හට පිරිස් හා බලකොටු අතර ගමනාගමනය අවහිර කරති. උඩරටයන් වැඩි වශයෙන් වෙඩි තබන්නේ හේවායින්ට නොව වෙඩි බෙහෙත් ආදී යුධෝපකරණ හා ආහාර පානාදිය ගෙනයන කුලීකාරයන්ට යැයි කියති. මේ ද්‍රව්‍ය නොමැතිව නිත්‍ය යුද්ධ සේනාවකට ක්‍රියා කිරීම දුෂ්කරය.” (සිංහලේ, 2004:34-35)

උඩරටයන්ගේ උත්ත අමීල වූ ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රමය හේතුවෙන් ආක්‍රමණික සෙබළුන් ආහාර තොග සංචිත හීනවී ඔවුන්ගේ යුද්ධ චිත්‍යයන් පිරිහී ගිය ආකාරය ක්‍රි.ව. 1807 ත්‍රිකුණාමල ඉංග්‍රීසි බලකොටුවේ එකට සේවය කළ ලුතිනන් ඇලෙක්සැන්ඩර් මෙලෙස පෙන්වා දෙයි.

“ආහාර පහත් තත්වයෙහි තිබුණා පමණක් නොව ආරක්ෂක භටයන්ට අයත් වූ අරක්කැමියන් විසින් ඉතා අපිරිසිදුව සහ නොසැලකිලිමත් ලෙස පිසින ලද්දේ විය. මෙයින් ආහාර ගැනීම ගැන නොව ප්‍රමාණය ගැන සිතා කැමෝර ගසිමින් නුසුදුසු සේ දොඩවමින් මැසිවිලි කියමින් ඔවුන්ට වඩා රැස් වුහ. මස්, හරක් මස්වලට වඩා කුණු මස් මෙන් විය. එහි ඉතා අප්‍රසන්න ගතිද දැකීමටත් ආඝ්‍රාණය කිරීමටත් පිළිකුල් බවක්ද තිබුණු අතර එය දේශගුණයට වඩා රිදවන්නක් විය” (හේරත්, 2015).

උපක්‍රමිකව සතුරු සේනා අභ්‍යන්තරය අවුල් කිරීම

උක්ත ගෙරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රමය ද උඩරැටියන් සතුරන්ට එරෙහිව භාවිත කළ බව පෙනේ. මෙහිදී මූලිකව සිදුවන්නේ උසස් යුධ මානසිකත්වයෙන් හෙබි සහ මනාව සන්නද්ධව සිටින සතුරු සේනාවගේ අභ්‍යන්තර අවුල් කර හේද ඇති කර විනාශ කර පිරිහී යාමට සලස්වා ක්‍රමිකව දුබල කොට පරාජය කිරීමය. මෙය උඩරැටියෝ ආකාර දෙකකට සිදුකළහ.

1. සතුරු සේනාවේ යුධමය සහ ද්‍රව්‍යාධාර ලබාදෙන ස්වදේශීය නායකයන් සහ ඔවුන්ගේ අනුගාමිකයන් හේදකර පරාජය කිරීම.
2. ආක්‍රමණික සේනාවේ නායකයන්, රණශූරයන්, සහ තුර්යවාදකයන්, සුක්ෂමව මරාදමා මංමුලා කිරීම.

කිසියම් රටක යටත් විජිතයන් ගොඩනගා ගන්නා යුරෝපීය ආක්‍රමණිකයන් එම යටත් විජිතය දීර්ඝ කාලයක් සාර්ථකව පාලනය කිරීමට නම් ස්වදේශිකයන්ගේ සහය අනිවාර්ය වේ. මෙය වාසියට හරවාගන්නා උඩරැටියන්, ජාතික ඒකාබද්ධතාවය පිළිබඳ දේශණ ඇතුළත් පණිවිඩ ඔක්තකරුවන් අත පිල් මාරු කළ ස්වදේශ නායකයන්ගේ බැරැක්කවලට යවා ඔවුන් ස්ව පක්ෂයට නම්මවා ආක්‍රමණික සේනා බලයෙන් දුර්වල කොට හේද කෙරේ. නිදසුනක් ලෙස ක්‍රි.ව. 1594 දක්නු ලබන සටනේදී පෘතුගීසීන් සහ ලස්කිරිඤ්ඤ නායක ජයවීර බණ්ඩාර හේද කිරීමට ජයවීර සහ විමලධර්මසූරිය මිත්‍ර සමාගමක්

පිළිබඳ ව්‍යාජ තොරතුරු සහිත තල්පතක් ඔක්තකරුවකු හරහා පෘතුගීසී සේනාපති කුටිය අසල වැටෙන්නට සැලැස්වීය. එය කියවා කෝපයට පත් පෘතුගීසීන් ජයවීර මරා දැමූ අතර එයට කෝපයට පත් ලස්කිරිඤ්ඤ සේනාව උඩරැටියන් හා ඒකාබද්ධ වූහ.

උපක්‍රමයෙන් සුවිශේෂී ඉලක්ක වෙඩික්කරුවන්, ධනුර්ධරයන් හෝ වෙනත් අතිදක්ෂ රණශූරයන් යොදවා ආක්‍රමණික සේනාවේ අණදෙන රණශූරයන්, භාණ්ඩ භාර නිලධාරීන්, තුර්ය වාදකයන් සුක්ෂමව මරා දමා හෝ අඩපණ කොට සම්පූර්ණ ආක්‍රමණික සේනාවේ අභ්‍යන්තරය දුර්වල කර පහසුවෙන් පරාජය කිරීම සිදුවේ. ක්‍රි.ව. 1761 මහනුවර රාජධානිය ආක්‍රමණය කළ ලන්දේසි හමුදාපතින්ට ගෝනවලදී මෙම ඇබැද්දිය සිදුවූ බව පහත ප්‍රකාශයෙන් මනාව පැහැදිලි වෙයි.

ඇතට අණ පතුරුවාලූ බෙරකරුවන්ද පහසුවෙන් දසුන ලක්වනසේ හැඳ පැළඳ සිටි හමුදා නිලධාරීහුද මුල්ම එල්ලය වූහ (දේවරාජ, 1997:158).

සතුරා පැමිණෙන මාර්ගයේ ගස් උඩ සිට දෙඹර, දිම් ගොටු කඩා වැටීමට සැලැස්වීම

මෙයද උඩරැටියන්ගේ සුපතල ගෙරිල්ලා යුධ උපක්‍රමයකි. මෙහිදී සිදුවන්නේ සතුරා ගමන්ගන්නා මාර්ගය ඉහළ ගස්වල දෙබර, මැසි, දිම් ගොටු එල්ලා සතුරා අසලට එනවිට සතුරා මත වැටෙන්නට සැලැස්වීමකි. මෙමගින් සතුරා දෂ්ට කිරීම් වලට ලක්වී පීඩාවට පත්වී කායිකව සහ මානසිකව පිරිහෙයි. මෙම යුද්ධ

උපක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඉහතම හිමියන් බ්‍රිතාන්‍යයන්ට එරෙහිව දිම් දෙඹර ගොමු එකතු කළ බව උඩරට ජනකතාවල සඳහන් වේ (විමලවංශ, 2018:72). මීට අමතරව උඩරට රජෙකුගේ සහෝදරියක් කුඬුල්ලන් යොදාගෙන සතුරාට පහරදුන් බවට ලන්දේසින් වාර්තාකළ ද එහි ස්වරූපය පැහැදිලි නැත.

සතුරු මාර්ගයේ වළවල් කපා වෙඩි බෙහෙත් පුරවා සතුරන් ගමන් කරන විට පුපුරුවා ඔවුන් විනාශ කිරීම

ක්‍රි.ව. 1803 මැක්ඩෙවල්ගේ බාබුට් බ්‍රිතාන්‍ය ආක්‍රමණයට එරෙහිව උඩරටයන් මෙම යුද්ධ උපක්‍රමය ක්‍රියාවට නංවා තිබේ. මෙහිදී උඩරට රජතුමා උපක්‍රමශීලීව හගුරන්කෙත නුවර සැගවීණ. ඔහුව අල්ලා ගැනීමට ගිය කර්නල් බෙලි යටතේ ගිය ඉංග්‍රීසි සේනාවේ උඩරටයන් දැඩිව පහරකා වාගොල්ලේ වාරුප්පය නම් තැන ගිමන් හරින්නට වූ අතර මෙය කල්තබා දැනගත් උඩරට රණකාමීවරුන් සතුරාට කලින්ම වාරුප්ප නම් ගස යට කොටත් තුළට සහ ගස් අතු යට වලක් හාරා පුපුරුණ ද්‍රව්‍ය (වෙඩි බෙහෙත්) තැන්පත් කළහ. පසුව අදාළ මරණස්ථානයට කිසිත් නොදැන පැමිණි ඉංග්‍රීසි සේනා වරුප්පේ ගිමන් හරින විට උඩරටයන් විසින් වෙඩි බෙහෙත් පත්තුකොට පුපුරවා සතුරු සේනාවේ බොහෝ පිරිසක් මරා දැමිණ (වික්‍රමසිංහ, 2011:45). (මෙම යුධ උපක්‍රමය පිළිබඳ වැඩි විස්තර සඳහා ඩී.පී. වික්‍රමසිංහ මහතාගේ මග දිගට ජනකතා නම් කෘතියේ වාගොල්ල සටන නම් කොටස කියවන්න.)

සතුරා ගඟක් හරහා ගමන්ගන්නා විට ඊට ඉහළින් චේල්ලක් තනා කැඩවීම

මෙම යුධ උපක්‍රමය බොහෝවිට තොටුපල සහ ගංගාවක් හරහා මාරුවන සතුරු ආක්‍රමණිකයන්ට එරෙහිව උඩරටයන් ක්‍රියාත්මක කළහ. එහිදී සිදු කළේ අතු කඳන් හා මුල් සහිතව ගස් කපා දමා තොටුපල අවහිර කිරීමයි. එසේම ගංගාවේ ඉහළ ප්‍රදේශයක බඳින ලද චේල්ලක් මඟින් රඳවාගත් ජලය ආක්‍රමණික හමුදා ගඟ තරණය කරන අවස්ථාවේදී මුදා හැරීමය. මෙම උපක්‍රමය ලන්දේසින්ට එරෙහිව උඩරටයන් භාවිත කළ බව රෙවන් හාර්ට් මෙසේ පෙන්වයි.

සතුරන් මහ ගස් අතු සමඟ මුලුමනින්ම කපා දමා මාර්ගය අවහිර කර තිබිණි. නැතහොත් ගඟේ ඉහළින් බඳින ලද චේල්ලක් අපේ සෙබළුන් ගඟ තරණය කිරීමේදී බිඳ දමා ගඟේ ජල මට්ටම ක්ෂණිකව ඉහළ දැමීමට පියවර ගනී. (පෙරේරා, 2015:15)

මෙම උපක්‍රමයට අමතරව තොටුපලවල අලි කටු නම් තියුණු කටු විශේෂයක් සතුරු මාර්ගයේ අටවා තිබුණි. එවිට ගඟ හරහා එගොඩ වීමට යන සතුරා පැහීමට ලක්වී මාරාන්තික ලෙස තුවාල වෙයි.

අතුරු ප්‍රහාර එල්ලකොට සතුරු සේනාව කොටස් කිරීම

මෙම යුධ උපක්‍රමයද උඩරටයන්ගේ ප්‍රියතම යුද්ධ උපක්‍රමයක් වන අතර ක්‍රි.ව. 1603 දොන් ජෙරමන් ද අසවේදුගේ බලන

ක්‍රියාත්මකයේදී ක්‍රියාවට නැංවිණි. මෙහිදී එක් උඩරට හමුදා බණ්ඩයක් අසවේදු සිටි පෙරමුණට පහර දෙන ලද අතර තවත් හමුදා බණ්ඩයක් සයිමන් පිංහාවෝ සිටි පසු පෙළට දරුණු ලෙස පහර දෙන ලදී. ඒ ආකාරයට පෙරමුණු දෙකකින් පහර දී පෘතුගීසීන් කොළඹට පළවා හැරි අතර අසවේදු පවා බේරුණේ ප්‍රාතිහාරයකින් මෙන්ය. මීට අමතරව මෙම අතුරු ප්‍රහාර එල්ල කිරීම උඩරටයන් විසින් ලන්දේසීන්ට සහ ඉංග්‍රීසීන්ට එරෙහිව ද භාවිත කොට තිබේ. මෙයින් ද සතුරු සේනා මූලික ව්‍යුහය අඩපණව බලරහිත වී පරාජයට පත්වීමට සලසා පළා යාමට සැලැස්විය.

සතුරාට සැඟව සිට වටකර පහර දීම

ත්‍රිවිධ යුරෝපීය ආක්‍රමණිකයන්ට එරෙහිව සෑම ගරිල්ලා යුද්ධයකදීම පාහේ උඩරටයෝ මෙම යුධෝපක්‍රම ක්‍රියාත්මක කළහ. මෙම උපක්‍රම ක්‍රියාත්මක කළේ පහත ස්ථානවලය.

1. කපොලු, දුර්ග හරහා උඩරට රාජධානිය කරා වැටුණු පටු මාර්ග දෙපස.
2. උඩරට රාජධානිය කරා වැටී තිබුණු වනාන්තර බද පටු මාර්ග දෙපස හෝ වටලා.
3. ගංගාවක් සහ කඳු ගැට අතර මිටියාවත හා වනාන්තර බද පටු මාර්ග දෙපස හෝ වටලා.
4. ගංගාවක්, කඳවුරක්, මුරපොලක් හෝ බලකොටුවක් සහ වනාන්තර බද පටු මාර්ග දෙපසට හෝ වටලා.

මෙම ගරිල්ලා යුද්ධ උපක්‍රමවලදී ප්‍රහාරයට පෙර සැඟව සිටිමින් සතුරා එතතුරු කල් බැලීම වැදගත්ය. මක්නිසාද යත්, නුහුරු දේශයක මුහුණට මුහුණ ලා සිටිනවිට මිස අනපේක්ෂිත ප්‍රහාරකට ආක්‍රමණිකයෝ සූදානම් නොවී සිටින බැවිනි. සූදානම් නොවී සිටින සතුරාට පහර දීම ඉතා ප්‍රතිඵලදායකය. විශේෂයෙන්ම උඩරට භූමියේ භූගෝලීය ස්වරූපය, කාලගුණය, දේශගුණය පිළිබඳව නොදැන විවිධ රෝග සහ හදිසි අනතුරු මධ්‍යයේ හෙම්බත්ව පැමිණෙන සතුරාට සැඟව සිට පහරදීම ඉතා පහසු වෙයි. එය හෙත්රි මාර්ෂල් මෙසේ පෙන්වා දෙයි.

“රට පිළිබඳ මනා දැනුමක් පැවතීම වාසියක් බව දත් ඔවුහු මුහුණට මුහුණලා කරන සටනින් වැළකී ආක්‍රමණික යුධ උපක්‍රම අනුගමනය කළහ. ඔවුහු ගමනෙහි යෙදී සිටින සතුරාට හිරිහැර කරන සතුරු අංශවල රැඳී සිටියහ.”

සතුරාට කරන හදිසි පහර දීමකදී සැඟව සිටීම සඳහා උඩරට සෙබළුන් විසින් විශාල ගස්, පර්වත, පඳුරු, ගස් බෙන, විශාල ගස් අතු සහ දිය කඩිති භාවිත කරන ලදී. මෙවැනි පහර දීම් සඳහා වේලායුධය, කඩු, කණිසි, තුවක්කු වැනි සැහැල්ලු අවි ආයුධ මෙන්ම කාලතුවක්කු පවා භාවිත කරන ලදී (හේරත්, 2016:174). පහත විස්තරවන්නේ මෙවැනි යුධ උපක්‍රම කිහිපයකි.

සතුරාට ඉතා දිගු වේලාවක් පහර දී දුර්වල කර පරාජය කිරීම

මෙම විධි ක්‍රමයෙහි ඇතුළත් වන්නේ ආක්‍රමණිකයාට කිසිදු විරාමයකට ඉඩ නොතබා ඉතා දිගු කාලයක් වටකර පහර දී දුර්වල කිරීමය. එය දවස් 1-2 හෝ කිහිපයක් පුරාවට සැඟව සිට ප්‍රහාර එල්ල කිරීම වෙයි. මේ සතුරා රණකාමීත්වය, විනය, සෞඛ්‍ය ආදිය පිරිහීම මෙන්ම ආහාර සහ වෙඩි බෙහෙත් සංචිත හිඟවී උඩරැටියන් අතින් පරාජය වෙයි. මෙම යුද්ධ උපක්‍රමය පෘතුගීසීන්ට පීඩාකළ බව මන්දාරම් පුවත මෙසේ වාර්තා කරයි.

“හිරු බැස ලා ගිය සඳු ලොව - ගනදුරු කඳු පතුරුව මින
බිය වැදිලා ප්‍රතිකළ සෙන් - කටයුතු නොමදන පසුදින
වෙහෙසවෙලා කන බොන - නකුදු නැතිව උන් හැමතැන
නිසල වෙලා සිටියේ අඳු - ගිජු මියට පිඹිල සින.”

(මන්දාරම්පුර පුවත, 1958:86-88)

පටු මාර්ග දෙපස සිට එකවරම සතුරු සේනාව වෙතට අනපේක්ෂිත ලෙස කඩා පැනීම

මෙම යුධ උපක්‍රමයේදී ද ගස් ගල්වල සැඟවී සිටින උඩරට සෙබළු සතුරු සේනාව යනවිට අනපේක්ෂිත ලෙස කඩා පැන සටන් කර පරාජය කිරීමක් සිදුවෙයි. මෙහිදී ද සතුරා සූදානම්ව නොසිටීම විශාල වාසියක් කරගත් බව නොඅනුමානය. මෙහිදී භාවිත කළ ආයුධ වන්නේ කඩුව, හෙල්ල, තෝමරය, වන්දුවංකය

යනාදියයි. මෙවැනි සටනක් පිළිබඳව 1669 ඕලන්ද සේනාව සිටි ස්විඩන් ජාතික ජුගන් ඇන්ඩ්‍රසන් මෙලෙස විග්‍රහ කරයි.

“ඔවුන් ඉක්මනින් වෙහෙසට පත් නොවන සුළු, කඩිසර වූත්, ක්‍රියාශීලී වූත්, නිර්භීත වූත් පිරිසකි. ඒබව ඕලන්දයන් තමන් ලද මහත් අවාසි විඳිමින්ද ප්‍රත්‍යක්ෂ කර ගත්තකි. ඔවුහු එකිනෙකා හිසට උඩින් පනිමින් මහත් ජව සම්පන්නව කරන ක්‍රියා නැරඹීම පවා විශ්මය ජනකය. විශ්වාසදායක ලෙස දැනගන්නට ලැබුණු පරිදි ඔවුහු රණබිමෙහි සෙබළුන් දෙතුන් දෙනෙකුගේ හිසටත් ඉහළින් පැන කළින් අදහස් කරගත් සතුරු හිස් එකවර කපා තම සේනාධිපතියා දැක සැනෙන් රැගෙන යති. එවැනි දස්කම්වලට ඔවුන්ට මුදල් තැගිලි ලැබේ”

(දැරණියගල, 1989 :14).

මෙම යුධ උපක්‍රමය පිළිබඳව රොබට් නොක්ස් මෙසේ පෙන්වා දේ

මෙවැනි දුෂ්කර ස්ථාන පසුකරමින් සතුරන් ගමන් කරන කල්හී ඔවුන්හට නොපෙනී ගස්වලට මුවා වී සිටින සිංහල හේවායන් සතුරු සේනාව මතට කඩා පනී (එදා හෙළදිව, 1992:82).

ප්‍රථමයෙන් සතුරාට පහර දුන් බවක් හඟවා පසුව පහසු ස්ථානයකට කැඳවා වටලා පහර දීම

මේ යුධ උපක්‍රමය භාවිතයේදී ප්‍රථමයෙන්ම සතුරු සේනාව ඉදිරියට කුඩා

උඩරට හට කණ්ඩායමක් යවයි. පසුව සතුරා වෙත සුළු අවි ප්‍රහාරයන් එල්ල කරමින් ව්‍යාජ ලෙස පසුබසී සතුරා මෙම කුඩා සේනාව පසුපස රැවටී හඹා යයි. මේපරිද්දෙන් කැඳවාගෙන එන සතුරු සේනාව කඳු ගැට දෙකක් අතරට ගෙන්වා වටකර පහර දී සමූල ඝාතනය කරයි. ක්‍රි.ව. 1630 රන්දෙණිවෙල සටනේ දී උඩරට හමුදාව විසින් මෙපරිද්දෙන් කොන්ස්තන්තීනු ද සා ගේ හමුදා පාතුගිසි සේනාව සමූල ඝාතනය කරන ලදී. පහත දැක්වෙන මන්දාරම්පුර පුවතේ කවි වලින් ඒ බව මොනවට තහවුරු වේ.

එකවර ඔවුන් හා පෙරමුණට නොපැමිණ	ණ
පුරවර අතහැර ගියේ බිලිසෙන බිය රැජිණ	ණ
එම පුර රුදුරු ප්‍රතිකළේ සෙන් මැද නුවණ	ණ
සිහපුර සිහලසේනා පසු පස්සේ යෙදුණ	ණ

සේනාව මරමින් ඔවුන් තැනින් තැන	ණ
මණහර වූව ජනපදයට පැමිණ නැත	ත
සිතුයුර බලා ජය බිම රුපුසෙන් හසන	න
කඳවුර සදාසෙන බලවෙත් නැවත	න

දෙහසින් සෙනග සිටුවා මෙහි රහසි	
ලෙස සෙබළුන් ටික දෙනෙකු ගෙන	
ගොස් ඉදිරි	පස
යවමින් දෙතුන් වෙඩි සැරයක්	
පැරද	ලෙස
හඟවන්නට පළමු ගියේ විගස	
පසු	බැස

එවිට නිරිඳුන් සමගින් පිරිව	ර
අවට සියළු සෙන් සිටුවන වටක	ර
ලෙසට ගාල් කළ ගජ රැක කිරක	ර
එකට නාද කරවිය නොයෙන යුධ බෙ	ර

(මන්දාරම්පුර පුවත, 1958:67)

සතුරාට අපේක්ෂිත ඉලක්කයට නිදැල්ලේ පැමිණීමට ඉඩ හැර පසුව ක්‍රමානුකූලව වටලා පහර දීම

මෙම වැටලීමේ ක්‍රමය මගින් උපායශීලීව සතුරාගේ උපායශීලී අපේක්ෂිත ඉලක්කය හඳුනාගෙන, ඒ වෙත නිදැල්ලේ පැමිණීමට ඉඩ හැර පසුව උපක්‍රමිකව වටලා පහරදී පරාජය කිරීම සිදුවේ. මෙහිදී උඩරටයන් අවතක්සේරු කරන සතුරා මත්පැන් බොමින් උඩරටයන්ට අයත් දෑ කොල්ලකමින් විනෝදශීලීව සිටී. එහෙත් උඩරට භූමියේ ලක්ෂණ වලින්, වර්ෂාපතනයෙන් සහ සතුන්ගෙන් හිරි හැර වී දුර්වල වූ සතුරා වටලා පහර දීම උඩරට හමුදාවට ඉතා පහසු කාරණයක් වේ. සිදු කරයි. මේ උපක්‍රමය ක්‍රි.ව. 1594 දන්තරේ සටනේදී සාර්ථකව භාවිතා කළ බව දක්නට ලැබේ.

නිගමනය

පුරාතනයේ සිට වර්තමානය දක්වා කාලය තුළ ගෝලීයව පැන නැගුණු ගෙරිල්ලා යුධ ව්‍යාපාරයන් විසින් ක්‍රියාත්මක කළ යුද්ධයේ මූලික ලක්ෂණයක් වන්නේ මුහුණට මුහුණලා සටන් නොකර උපක්‍රමිකව දුර්වල කළ සතුරා පරාජය කිරීමයි. එම ලක්ෂණ කැසත්‍රෝගේ කියුබානු විප්ලවය, හෝ වි මිත්ගේ නිදහස් අරගලය, පැට්‍රික් ලුමුම්බාගේ අරගලය යන ගෙරිල්ලා සංග්‍රහවල ඉතිහාසය පිරික්සීමෙන් මොනවට තහවුරු වේ. ක්‍රි.ව. 1594 සිට ක්‍රි.ව. 1815 කාලය තුළ ත්‍රිවිධ යුරෝපීයන්ට එරෙහිව ක්‍රියාත්මක කළ ගෙරිල්ලා යුධ උපක්‍රම සමූහයක් තුළද උක්ත ලක්ෂණ තිබෙන බව දක්නට ලැබේ.

එසේම ප්‍රස්තුත කාලයක් තුළ උඩදිගින් ක්‍රියාත්මක කළ ගෙරිල්ලා යුධ උපක්‍රම පැහැදිලි ස්ථාපිත නිල ආණ්ඩුවක් මෙහෙය වූ ඒවාය. සියලු කරුණු සමාලෝචනය කරන විට උඩදිගින් සතුටු දියුණු ගෙරිල්ලා උපායෝගික ගෙරිල්ලා යුධ උපක්‍රම පැවති බවට තර්ක කිරීම යුක්ති සහගතය.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර

- එදා හෙළදිව. (1992). (පරි. ඩේවිඩ් කරුණාරත්න). කොළඹ: ඇම් ඩී ගුණසේන සහ සමාගම
- සිංහලේ. (2004). (පරි. එස්.එම්. සෝමරත්න). බොරැස්ගමුව: විසිදුණු ප්‍රකාශන
- මන්දාරම්පුර පුවත. (1958). (සංස්.) ලබුගම ලංකානන්ද හිමි, කොළඹ සංස්. කටයුතු දෙපාර්තමේන්තුව

ද්විතීයික මූලාශ්‍ර

- අබේසිංහ, ටිකිරි. (2005) *පෘතුගීසීන් හා ලංකාව*. පත්තිපිටිය: ස්ටැම්පර්ඩ් ලේක් ප්‍රකාශන
- කොඩිරිත්තන්, එච්. ඩබ්ලිව්. (2005). *සංක්ෂිප්ත ලංකා ඉතිහාසය*. කොළඹ: අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
- ගමගේ, ඇස්. (1997). *මහනුවර යුගයේ රාජ්‍ය ආරක්ෂක ක්‍රමෝපාය*. කොළඹ: එස් ගොඩගේ සහෝදරයෝ
- ජයවර්ධන, සරත්. (2012). *ශ්‍රී ලංකේය සංග්‍රාම ඉතිහාසය*. කුරුගල: කර්තෘ ප්‍රකාශනයකි.
- දේවරාජ, ලෝනා. (2009). *උඩරට රාජ්‍යය*. කොළඹ: රජයේ මුද්‍රණ නීතිගත සංස්ථාව.
- ධනපාල, එච්. එම්. (2006). *ත්‍රස්තවාදය හෙවත් අප්‍රකාශිත යුද්ධය*. කොළඹ: එස්.ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.
- පවෙල්, ජෙෆ්රි. (2004). *කන්ද උඩරට සටන්*. කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශනය.
- පිරිස, ධර්ම. (1964). *සිංහල සමාජ සංවිධානය*. කොළඹ: සමන් ප්‍රකාශකයෝ.
- පෙරේරා, ගැස්ටන්. (2015). *කන්ද උඩරටින් පැන නැගුණ පෘතුගීසී විරෝධය*, කොළඹ: විජිත යාපා ප්‍රකාශකයෝ.
- වික්‍රමසිංහ, ඩී. ජී. (1998). *මහදිගට ජනකතා*. කොළඹ: සූරිය ප්‍රකාශකයෝ.

විමලවංශ, නාලන්දේ. (2018). *උඩරට ජනගැති*. ඡා ඇල: සමන්ති ප්‍රකාශකයෝ.

විමලානන්ද, තෙන්නකෝන්, (1942), *උඩරට කැරැල්ල*. කොළඹ: ඇම්.ඩී. ගුණසේන සමාගම.

තේරත්, ඉසුරු. (2015). *කන්ද උඩරට ගරිල්ලා යුධෝපක්‍රම*. ඡා ඇල: සමන්ති ප්‍රකාශකයෝ.

Siriweera, inderkithi. and Silva, Sanath. (2017). *Warfare in Sri lanka*. Colombo: Sarasavi publication.

Wickramasekara, Channa. (1995). *Kandy at war*. Colombo: Wijitha yapa Publication.

TECHNICAL COMMITTEE - PUBLICATION SECTION

WO I PLA Jayasinghe	- Chief Clerk
Sgt Ruwan Kumara	- Accounts Clerk
Sgt Bandara WMH	- Accounts Clerk
Cpl Madushanka LGM	- Bookbinder
Cpl Lankathilaka MADT	- Offset Machine Helper
Cpl Piyatissa MBMN	- Offset Machine Helper
L/Cpl Piyarathna RDU	- Bookbinder
L/Cpl Jayasekara WJMAN	- Graphic Designer
L/Cpl Indrajith GVD	- Offset Machine Minder
L/Cpl Perera WPS	- Offset Machine Minder
Pte Nagahapitiya NWS	- Offset Machine Minder
Civil KHRS Lakmal	- Computer Operator

